

JACOB ANEMA

Radio Wereld

25 ct.

NEDERLANDSCHE RADIOWERKEN

„RUMOL“ TRANSFORMATOREN
N.R.W.-FABRIKAAT

Volkomen betrouwbaar,
gemakkelijk te mon-
teeren, nauwkeurig
afgewerkt.

TE
UTRECHT

KERSTMIS INKOOPE N !

*Een stap in de
goede richting*

IS EEN BEZOEK AAN DE

NSF

AGENTSCHAPPEN.

NSF 4 IS EEN GEWAARDEERD KERSTGESCHENK

NEDERLANDSCHE SEINTOESTELLEN FABRIEK. HILVERSUM.
DE PRIJS VAN HET N. S. F. 4. RADIO-ONTVANGTOESTEL,
INCLUSIEF 4 PHILIPS' LAMPEN BEDRAAGT f 225.-
GAARNE GEVEN WIJ U EENE OPGAVE VAN ONZE AGENTSCHAPPEN.

Zondag 25 December

Berlijn, 484 en 566 M.

8.20. Morgenwijding Koor van de Rober-Zelle Realschule. J. Schulzke, bybellezen. J. Koetsier, sopraan. Jan Koetsier, piano. Daarna klokkengelui v.d. Dom in Berlijn 10.50—12.10. Concert door de kapel Efim Schachmeister.

3.50—4.20. Concert door de Steinerkapel.

7.50. Wagnerconcert o. l. v. B. Seidler Winkler. Koor en orkest.

Bern, 411 M.

10.20—11.20. Preek van Pf. Pfister.

12.20—1.50. Concert door het Aversano-orkest van Hotel Bellevue Palace.

2.50—4.50. Concert door het Kursaal-orkest.

6.50—7.20. Progr. van Bazel. 7.20—8.40. Celloconcert door E. Bartoletti. Oude kerstliederen van Ernst Schäfli, bariton. Declamaties door Erich Musil.

8.40—9.10. Kursaal-concert.

9.10—9.25. Sport- en nieuwsber.

Brussel, 508.5 M.

5.20. Dansmuziek door de ork. van het Palais de danse St. Sauveur.

8.05. Nieuwsbericht.

8.35. Voor de kinderen. Orkestmuziek, vertellingen en gedichten-voorlezing.

9.20. Galaconcert. M. Maurice Weynandt, zanger.

10.35. Nieuwsbericht.

Javentry (Exp. station), 491.8 M.

3.50. Pop. Conc. d. h. Birmingham Studio Orkest o. l. v. J. Lewis. William Frith, bariton. Paul Beard, viool. Winifred Morris, alt.

5.50—6.20. Kerkd. v. Kinderen. (zie Londen).

7.20. Kerkdienst (zie Londen).

8.15. Liefd.oproep (zie Londen)

8.20. Vocaal Concert door het Birm. Studio Koor o. l. v. L. Lewis.

9.10. Weer-, nieuwsberichten.

9.20. Albert Sandler en het Grand Hotel, Eastbourne, Orkest uit Grand Hotel Eastbourne. Mavis Bennett, sopraan.

10.50. Epiloog.

Hilversum, 1060 M.

10.00—c.a. 12.00. Uitzending van de Kerstvergadering, georg. door de Fed. A'dam van de S. D. A. P. Aangeb. door 't Partijbest. der S.D.A.P. In het Concertgebouw te A'dam. Jaarlijkse Kerstrede van den heer J. W. Alberda, voorz. v. d. Soc. Dem. Kamerfractie. Met medew. van de Gem. Zangver. „Kunst en strijd”, A'dam N. Dir. H. S. Englander. (VARA).

5.30—7.00. Dinermuz., door het A.N.R.O.-Trio bestaande uit John Helden, viool, M. van 't Woud, cello en G. Verhey, piano

7.00. Josef en zijn broeders. Het bijbelverhaal verteld door W. Vogt ter inleiding van de opvoering van Jozef op den avond van den 2en Kerstdag.

8.00. Pers en Sportberichten van Vaz Dias.

8.10. Concert door het A. N. R. O. strijkorkest met obbligaat trompet: Herber, en obbligaat hobo: C. W. Rijnders, met medewerking van Michael Busch, cello en Kees Heerkens, piano.

Frankfort, 428.6 M.

7.50—8.50. Morgenwijding d. de Wartburgver. E. V.

10.05—11.20. Kerstconcert.

11.50—12.50. Kamermuziek. Sonates voor viool en piano.

2.50—3.50. Kinderuurtje.

3.50—5.20. Concert d. h. radio-

orkest. Hr. Roedemeyer: Weihnacht in der Wortkunst.

6.50—7.20. Sportberichten.

7.20—7.50. Causerie van de Frankf. Ztg.

7.50. Kerstconcert. Kerstliederen uit Europa. Daarna tot 11.50 Dansmuziek.

Hamburg, 394.7 M.

8.20. Week-overzicht.

8.35. Morgenwijding.

10.20. Kerstoratorium van Bach. Horst Platen, dirigent. E. Schlee, sopr. C. Bosz, alt. K. Sattelberg, tenor. B. Jakschat, bas. Noragkoor. G. Witt, cembalo.

1.20. A. Fliegel: Christlegende Met muzik. illustraties.

2.50. Der gläserne Berg, kerstspreekje in 6 beelden van Cläre Henrica Weber.

4.50. Kerstconcert. Mandoline-orkest o. l. v. A. Trapper.

7.20. Deutsche avond o. l. v. Horst Platen. Erna Kroll-Lange. Eva Schlee, Fr. Siemems. Karl Gehrrens.

Huizen, 1950 M. (v. 4—6 1840 M.)

9.50. Dienst in de Gereformeerde Kerk te Zwolle. Voorganger: Ds. C. Bouma, Geref. Predikant. Orgel. Votum en Zegen, Zingen Ps. 65 : 1. Lezing der Wet. Zingen Wet des Heeren, berijmd: 9. Lezing van Luc. 2 : 1—12. Gebed. Tekst Luc. 2 : 6—7. Inleiding. Zingen Lofzang aan Zacharias 1, 4. 1e ged. preek. Tusschenzang Ps. 113 : 4. 2e ged. preek. Dankzegging. Slotzang. Lofzang van Maria 3. Slotzegen. Orgel.

12.30—1.30. Lunchmuziek door het Trio Winkels. Moment musical, Schubert. Le Deluge, St. Saëns. Kerstfantasie, Lustenhouwer. a. Elegie, cello, Massenet. b. Le Cygne, St. Saëns. Serenade, Haydn. Een avond bij Em. Hullebroeck, Wiggelaar. Ave Maria, Bach-Gounod. K.R.O. Marsch, Lustenhouwer.

1.30—2.15. Verteluurkje van een Zuster van Bethanie (KRO).

2.30—4.00. KRO. Concert in Artis, door de Amsterdamsche Orkestvereniging o.l.v. F. v. Diepenbeek. Ouverture Die Fingalshöhle, Mendelssohn. Cantique de Noël, Adam. Adagio Cantabile uit het Septett, op. 20, Beethoven. Peer Gynt Suite no. 2, Grieg. Der Brautraub-Ingriids Klage. b. Arabischer Tanz. c. Peer Gynts Heimkehr (Stürmischer Abend an der Kuste).

d. Solvejgslied. a. Canzone, Mann. b. Romance, de Lange. c. Nocturno, Chopin. Vioolsoli C. J. Lingeman. Pauze. Ouverture „Pique Dame”, Suppé. Mélodie Religieuse, Kwart. Armenia Rhapsodie Arméniens, Snoeck. Fant. u. d. opera Le Trouvère, Verdi.

4.00—5.00. Ziekenuurkje door Prof. A. Scheermakers, v.h. Seminarie Ypelaar te Ginneken. Muziek (KRO).

6.00. NCRV. Kerkdienst in de Hooglandsche Kerk te Leiden. Voorganger: Ds. J. Riemens, Herv. Pred. Het Kerkelijk zangkoor Ex Animo. A. Koolen, orgel. Versterking van sommige koralen door bazuinen van het orgel. Orgel. Ps. 103 : 10, 11. Votum. Lezen: Luc. 2 : 6, 16. Koor: a. Stille Nacht, Gruber. b. Herders, hebt gij niet vernomen. Oud Ned. Lied. Gebed. Zingen: Gez. 114 : 1, 3, 4, 12. Preek over Luc. 2 : 13, 14. Zingen Gez. 117. Dankgebed. Koor: a. Aan de Kribbe, Bach. b. Een roze, frisch ontloken, melodie 15e eeuw. Nazang: Gez. 229 : 7. Zegenbede. Orgel.

7.30—8.00. Apologie door Prof. W. Arts, Missiehuis, Arnhem, KRO.

8.00. Kerstavond. Mej. G. J. Moes, sopraan. Gem. koor der Vredeskerk o.l.v. Jos. Schut. KRO-Orkest o.l.v. M. v. d. Ende. Jules Moes, muzik. leider. Paraphrase über Stille Nacht, Schreiner. Meditation, Bach. Christfest (Weih-

MUZIEKLIEFHEBBERS EN -KENNERS!

WILT GIJ U DE NATUURLIJKE, ONVERVORMDE, ONTVANGST VAN MUZIEK EN ZANG VERZEKEREN, DAN MAG DE

VARTA-GLOEISTROOM- EN ANODE-BATTERIJ

BIJ UW TOESTEL NIET ONTBREKEN

nachtsfantasie), Seybold, (Orkest).
Lauda Sion, Koop. O. Herders al
zoetjes, Koop (Gem. Koor). Früh-
lingserwachen (serenade), Bach.
Leichte Cavalerie, Suppé (Orkest).
a. Kindje lief, Nieland. b. Jesu, al-
lerliefste Kind, Nieland (sopraan).
a. Panis Angelicus, Frank. b. Alt
flämische Menuett 1700, Frieden-
thal. b. Dito van Grüner (Gem.
Koor). a. Tot Maria, Schut. b. Op
Jezus Geboort, Schut. (Gem. Koor)
a. Der Rosenkrans, Nevin. b. To-
rero Marsch, Naef (KRO-orkest).
Gramofoonplaten.

10.30. Epiloog van het Caecilia-
kwartet o.l.v. Mej. v. Rooyen.
Er ist ein Ros entsprungen, Prae-
torius. Avondgebed, O Sanctissima,
Sicilianische Volkswaise. Zegen.
(KRO). Daarna persbericht.

Königswusterhausen, 1250 M.

Zie Berlijn.

Langenberg, 469 M.

3.10. 's Morgens Uitz. v. de Mis
in de Unterbarmer Hauptkirche.

5.10. Klokkegelui.

5.20. Kerstmis o. l. v. Pastoor
v. d. Bruck. Kerkkoor v. de Haupt-
kirche o. l. v. Hr. Reinhard. Hr.
Hausein, orgel.

8.20—9.20. Kath. Morgenwijd.
Rector Auszem, causerie. Werag,
strijkkwartet. Werag-koor o. l. v.
Hr. Zimmermann.

10.20—10.35. Dr. Barthel: Een
kwartiertje over Goethe.

10.40—11.00. Anni Wedekind:
Gedanken der Ehagavad, Gita.

11.00—11.20. M. Dobsky:
Weihnachten in deutscher Kunst.

11.20—12.20. Fr. Wilhelm
Grimme. Inleiding door W. Uhl-
mann-Bixterheide. Hoogduitsche
lyriek en balladen, door Helene
Wille-Wiemers. Gedichten v. Grimm
getoonzet door B. Friedhoff en W.
Schnippering. H. Wiemer-Pähler,
zang. De platduitsche Grimm, d. F.
Schröder.

12.20—1.50. Conc. o. l. v. Hr.
Eysoldt.

2.10—2.50. Schaakles.

2.40—3.20. J. Behm: Ent-
deckingsfahrten durch das unbe-
kannte Dalmatien.

3.20—4.50. Concert d. h. Phil-
harmonisch Bandoneon-ork. o. l. v.
K. Michalowski.

4.50—5.20. Prof. Verweyen:
Weihnachten, das Fest der Güte.
5.20—6.35. Der Tanz von Cöl-
bigk, zangfabel v. Herrmann Mos-
tar. Koor o. l. v. Zimmermann.

6.40—7.20. Dr. Weller: Cause-
rie en declamatie. Wintersonnen-
wende-Mittwinter und Weihnacht
im deutschen Jahreslauf.

7.20. Kerstconcert. Werag-Ork.
und Weihnacht im deutschen Jah-
reslauf.

7.20. Kerstconc. Werag-ork. o.
l. v. Dr. Büschkötter.

9.20—9.50. Concert Voor ver-
loofden. Daarna tot 12.20 Dansmu-
ziek o. l. v. Hr. Eysoldt.

Londen en Daventry, 1600 M.

10.50 (alleen Dav.) Tijdsein en
weerbericht.

3.20. Bach's Kerst-Oratorium.
Het Radio Symp. Orkest o. l. v.
Kneale Kelley en het Radio-Koor
o.l.v. Stanford Robinson. Lilian
Stiles-Allen, sopr. Ethel Williams,

alt. Stuart Wilson, tenor. Robert
Maitland, bas.

5.50—6.20. Kerkdienst v. kinde-
ren uit de Studio o.l.v. Rev. Canon
C. S. Woodward van St. John's
Church, Smith Square. S. W.

7.20. Kerkdienst uit de Studio
o. l.v. Rev. Mayo (rektor v. White-
chapel).

8.15 (all. Londen) Liefd. oproep:
The B.B.C. Christmas Fund for
Children.

8.15 all. Dav.) Liefd.oproep door
Rev. the Dean of York ten bate
van York Minster.

8.20. Het Royal Opera Wood-
Wind Trio. Gordon Walker, fluit.
Horace Halstead, hobo. George An-
derson, clarinet. William Gurney,
pianobegel. Het Trio: Caprice (Op.
79), Saint-Saëns. Gordon Walker.
Allegretto en Valse, Godard. Gor-
don Walker en George Anderson:
Tarantella (Op. 6), Saint Saëns.
William Gurney: Nocturne in Fis.
Chopin. The Dance of Olaf, Pick-
Mangiagalli. Londonderry Aria en
Country Gardens, arr. Grainger.
Jesu, Joy of man's desiring, Bach,
arr. Myra Hess. Horace Halstead:
Concerto in C-moll, Benedetto
Marcello.

9.10. Weerber., nieuwsber.

9.20. Plaatsel. nws. (all. Dav.)
Scheepsberichten.

9.25. Militair Orkest Concert
door het Radio Militair Orkest o.l.v.
Walton O'Donnell. Orkest: Carnival
Romaine, Berlioz.

9.36. Harry Wendon, tenor: A
Christmas Dream, Holmes. If with
all your heart, Mendelssohn. The
Holy City, Stephen Adams. St. Ni-
colas Day in the Morning, Easthope
Martin.

9.47. Orkest: Shepherd Fennel's
Dance, Gardiner. The Flight of the
Bumble Bee en Dance of the Tum-
blers, Rimsky-Korsakov.

10.00. Harry Brindle, bariton:
Ring out, wild bells, Nazareth, v.
Gounod. Sweet Night, Ern. Austin.

10.10. Orkest: Petite suite de
Concert, Coleridge-Taylor. La Ca-
price de Nanette; Demande et Re-
ponse; Un sonnet d'amour; La Ta-
rantelle fretillante.

10.27. Harry Wendon en Harry
Brindle: The Lovers, Lane Wilson.
When thré life unblis't we nove,
arr. Herbert Hughes. Fickle-hearted
Mimi, Puccini. The Gendarmes
Duet, Offenbach.

10.38. Orkest: Suite Santa Claus,
Theodore Holland.

10.50. Epiloog.

Parijs (Radio), 1750 M.

12.20. Religieuze muz., georg.
door La Vie Catholique, met mede-
werking van de koren van de Sté.
César Franck, o. l. v. M. Gustin
Wright. Causerie door Révérend
Père Pade: Le Don de Dieu, c'est
Jésus Christ.

1.05. Concert.

5.05—5.55. Concert door de Ho-
monyme Jazz.

8.20. Landbouwnieuws.

8.35. Circus Radio-Paris. Para-
de-Muziek. De Ierlandse poney,
gedresseerd door Mme. Olga (ga-
lop-valse-reprise de galop). De
clown Healdy, excentric imitateur-
Bilboquet en Macaron, entrée co-
mique. Mr. Mirjolitty, muzik. clown

Retraite, Orkest van het Circus Ra-
dio-Paris. 2e deel. Mlle. G. Mathieu,
zang. De heeren Letellier, viool.
Sorgel, Herus, bariton. Jazz Mario
Cazes.

Maandag 26 Decemb.

Berlijn, 484 en 566 M.

8.20. Morgenwijding. Orkest o.
l. v. O. Henschel. A. Szubert, sopr.
Kerkkoor van St. Liebfrauen. Daar-
na klokkengelui van de Dom in
Berlijn.

10.50—12.10. Advents-, Weih-
nachts- und Neujahrsmusik. Trom-
petters en bazuinen van het opera-
orkest.

4.20—5.20. Concert door Dr.
Becce's Goriapaast Symphoniker.

6.50. Wenn Liebe erwacht, ope-
rette van Künneke.

9.50—11.50. Dansmuziek door
de Hoffmannkapel.

Bern, 411 M.

12.20—1.05. Tijds., weerbericht,
gramofoonmuziek.

3.20—3.50. Kursaal-concert.

3.50—4.20. Boekbespreking.

4.20—4.50. Orkestconcert.

6.50—7.20. E. Towald: Weih-
nacht, ihre historische Entwicklung
und sozial-ethische Lehre.

7.20—8.50. Tooneelavond.

8.50—9.10. Kursaal-concert.

9.10. Nieuwsbericht.

9.25—9.50. Kursaal-concert.

Brussel, 508.5 M.

5.20. Concert door h. radiotrio.

6.20. Stenografie les.

6.50. Sluiten.

8.05. Nieuwsbericht.

8.35. Orgelconcert in de kerk
van de R.R.P.P. Carnes te Brussel.

8.50. Causerie: à propos du tim-
bre Caritas.

9.05. Hervatting van het orgel-
concert.

9.20. Nieuwsbericht.

9.25. Liedjes van het Belgische
front. Commandant Danneels en M.
Thelma, bariton. Capit. Lambrecht,
tenor.

10.05. Dansmuziek door de or-
kesten van het Palais de danse St.
Sauveur Brussel.

10.35. Nieuwsbericht.

Daventry (Exp. station), 491.8 M.

3.20. Dansmuziek door de Lon-
don Radio Dance Band o. l. v.
Sidney Firman.

4.05. Lozells. Picture House Or-
gel, uit Lozells Picture House.
Frank Newmann, orgel. Gertrude
Bennett, alt.

5.20. Ballade Concert. Anton
Tchaikov en Frank Foxon, bariton.

6.05. Kinderuurtje.

6.50. Tijds., weer-, nieuwsber.

7.05. Licht Concert door Corel-
li's Orkest, Phyllis Woolfe, sopr.
8.20. A Legend of Vandale, Co-
medie in een acte door Albert E.
Drinkwater.

8.50. Symp. Concert door het
Birm. Studio. Orkest o. l. v. Frank
Cantell, Robert Maitland, bariton.

10.20. Weer-, nieuwsberichten.

10.35—11.35. Dansmuziek door
de Cecilians uit Cecil Hotel.

Frankfort, 428.6 M.

7.50—8.50. Morgenconcert. Fr.
Giesche, viool.

9.20—10.20. Kerstmuz. Bläse-
chor der Evang. Jugend, Gustavs-
burg.

11.20—12.20. Conc. d. de kapel
van werkloozen beroepsmusici.

2.50—3.20. Kinderuurtje.

3.50—5.05. Operaconc. o. l. v.
R. Merten.

7.30—9.20. Wenn Liebe er-
wacht, uitz. uit Berlijn. Daarna tot
11.50 Dansmuziek.

Hamburg, 394.7 M.

10.20. Morgenconcert Zangver.
Herwegh-Vorwärts o. l. v. O. Nië-
mann.

11.20. Concert in Restaurant
Ostermann.

1.35. K. Siemers: Weihnachten
im Lied der Völker.

2.20. O. Köhler: Weihnachten
in Bethlehem.

2.50. Vom Wundern und Ma-
donnen. Gedichten en liedjes bij de
luit van Walter Gättke. R. Möller,
zang.

3.50. Jenseits der Wolken,
kerstspel voor groote kinderen van
H. Jockisch.

4.50. Feestconcert in Café Wall-
hof.

7.20. Hoffmann's Erzählungen,
fantast. opera in 3 acten, een voor-
en naspel van Offenbach. A. Secker
muzik. leiding. H. Beyer, regie.

Hilversum, 1060 M.

10.30. VPRO.-uitzending i. h.
Geb. v. d. N.P.B. te Hilversum.
Ds. F. Kleyn: Kerstvreugde. Mej
Cath. v. Stolk, fluit. Bep Rohde,
cello. F. Kloek, orgel. V.P.R.O.-
koor o. l. v. F. Kloek.

4.45—5.30. De Anro meisjes-
koren onder leiding van Willem
van Warmelo. Hymnus, Albert
Hansen. a. Oud Zweedsche
Kerstmelodie, gezet door Cath.
v. Rennes. b. Middeneeuwsche
Kerstzang van Theodotus, gezet
door Cath. v. Rennes. c. Gloria
in excelsis Deo, gezet door Cath.
v. Rennes. Deux Noël's anciens,
Léon Roques. a. Je sais, Vierge
Marie. b. Venez, divin Messie.
Kerstcantate, Cath. van Rennes.

5.30—7.—. Voor-avondmuz.
door het A.N.R.O. Trio.

7.00—8.30. V.P.R.O.

8.30. Persber. Daarna Josef
en z'n broeders. Bijbelsch Zang-
spel in drie Bedrijven. Muziek
van Etienne Nicolas Méhul.

Huizen, 1950 M. (v. 4—6 1840 M.)

10.45—12.00. KRO. Dienst in de
kerk „De Zaaier”, te Amsterdam.
Het gemeente Zangkoor o.l.v. Joh.
Nelissen, Joh. A. Huider, orgel. Pa-
ter A. Hoogstraten S.J. Het Chris-
telijk Huwelijk. Gezongen wordt
de 5st. Missa in Honorem St. The-
resiae van Don. L. Refice voor
gem. koor (sopr., alt, tenor, bariton
en bas). Na de H. Mis: Hodie
Christus natus est, 5st gem. koor
van Hub. Cuypers en voor orgel
Marche Nuptial van A. Catherine.
De Gregoriaansche wisselzangen
zijn als volgt: Intrede (Introitus).
Ps. 108 : 23—86. Graduale (Koor-
zang). Ps. 108 : 23—88. Alleluia,

alleluia (Hand. 7—56). Offertorium (Offerande). Act. 6. 5. en 7—59. Communio (Communie). Act. 7. 56. 59. 60.

12.30—1.30. NCRV. Orgelconc. door C. Verweys. Vom Himmel hoch de kumm ich her. Bach Capriccio Pastorale. Frescobaldi. Prière (uit de Gothische suite). Boellmann. Resignation. Bossi Improvisatie over de kerstliederen. a. O. hoe heerlijk. b. In Bethlehems stal. c. Heerlijk klomk het, lied der Englen. d. Eere zij God e. Nu syt wellescome. f. Daar is uit 's werelds duist're wolken.

1.30—3.00. NCRV. Kerstfeestviering der Zondagsschoolver. Canadose, te Kampen. Spr. G. C. v. Gelder. N. v. Dooren Ezn. Th. W. v. Dijk. Ps. 98 : 2. Gebod. Onwingswoord. In de Kerstnacht (Kinderzang). Kerstvertelling door G. C. van Gelder. Stille nacht (Kinderzang). Nu syt wellescome (Kinderkoor). Jezus neemt de zondaars aan! (Kinderkoor). a. Orgelbespeeling. Kerstfantasia van I. Zwart. d. Th. W. v. Dijk. Er ruischt langs de wolken (Kinderzang). Jezus in de kribbe (Kinderzang). Verhaal door N. v. Dooren Fzn. Eere zij God! (Kinderkoor). Dankt, dankt nu allen God (Kinderkoor). Loflied (Kinderzang). Sluiting.

3.00—5.00. NCRV. Aansluiting van het Concertgebouw te Amsterdam (aangeb. door Philips Radio). Orkest o.l.v. Cornelis Donner. Io van Yzer-Vincent zang. Jan Nieland. orgel. Concert voor orgel met orkestbegeel. Händel. Et Incarnatus est. u. h. Renuiem. Mozart. Vijfde Symphonie. Beethoven.

5.00—8.00. NCRV. Kerstavond in de Geref. Kerk (Parkkerk) A'dam Zuid. Spr.: Ds. J. Buskes Jr., Geref. Pred. (H.V.). P. G. v. d. Hooff, Theol. Stud. A. Murtinoh, Declamator. A. W. Rijp, orgel. Muziek-ensemble. bestaande uit de heeren A. L. Maschhaunt, viool. P. J. Meyer, cello. H. Meyer, piano. Mej. N. v. Saans, sopraan. Kinderkoor o.l.v. Mevr. L. Luyk-v. Graff.

Kerstconcert (orgel). Fantasie over bekende Kerstliederen. a. Stille Nacht, Heilige Nacht. b. Eere zij God in den Hooge. c. Heerlijk klomk het lied der Englen. d. Daar ruischt langs de wolken. e. In Bethlehems stal. Chant pastoral. Rin. Berceuse romantique. Buhois. Finales uit de 4e orgelsonate. Kint. Opening. Gemeensch. zingen: Gez. 229 : 5. Rede van Ds. J. J. Buskes Jr.: Kerst-vrede. Stille Nacht Heilige Nacht (Kinderkoor). Sonate F-dur, Händel (Trio). Rede van P. G. v. d. Hooff: Kerstmis en onze verantwoordelijkheid. Heerlijk klomk het lied der Englen (Kinderkoor). Declamatie door A. Muntingh: Kerstfeest thuis. Verkorte ewergave van Mevr. v. Hoorstraten Schoch's De Cadillae. Kerstboek 1924. a. Twee kerstliedjes. Ph. Loots. b. O Jesulein siiss. Bach. (Zang en piano. H. J. Meyer a. d. piano). Gemeensch. zingen Eere zij God. Sluiting door Ds. J. J. Buskes Jr. Naspel. orgel.

8.00. NCRV. Concert. Mej. Tiny Mulder, sopraan. Christel. Gem. koor met orgelbegeel van Jac. Witteveen. R. Ipanoff, orgel en piano. Spr. Dr. J. Veldkamp, Dickens en 't kerstfeest. Bij de nadering van

het Kerstfeest (koor). Middel-eeuwsche Kerstzang van Theodosius (solo). Kerstpsalm (koor). 1e ged. rede van Dr. J. Veldkamp. Kersthymne (solo). Op Jezus Geboorde (koor). Wat luiden de klokken (solo). 2e ged. rede van Dr. J. Veldkamp. Engelenzang (koor). Kerstlied (solo). Aanbidding, koor. a. Oud Jaar (solo). b. Gloria in Excelsis Deo (solo). Stille nacht (Koor). Danklied (koor).

Königswusterhausen, 1250 M.
Zie Berlijn.

Langenberg, 469 M.

8.20—9.20. Morgenwijding o. l. v. Pf. Encke. De Evang. Jeugd-zangschaar. C. Encke, sopr. Hr. Steinkrüger, piano.
10.20—10.50. G. Halm: Vertellingen van de Neder-Ryn. Der höchste der Gemüse. Der Herkules vom Niederrhein.
10.50—11.20. Ludw. Bäte: Norddeutsche Dichterweihnacht.
11.20—12.20. Hans Bachem, orgelconc.

12.20—1.50. Conc. d. h. Werag-orkest.
2.00—2.35. Radiopraatje.
2.40—3.10. J. Behm: Entdeckungsfahrten durch das unbekante Dalmatien.
3.20—4.50. Concert o. l. v. Eysoldt.
4.50—5.20. A. Lübke: Nazareth und Bethlehem.
5.20—6.05. Oude kerstliederen bij de luit door Hermann Munk. H. Probst, declamatie.
6.05. Over de opera-uitzending.
6.20—9.20. Tannhäuser, und der Sängerkrieg auf der Wartburg. Romantische opera van Wagner. W. Grümmer, muzik.leiding R. Hillenbrand, Koorleider. Dr. Lothar. regie. Daarna tot 11.20 Dansmuz. o. l. v. Eysoldt.

Londen en Daventry, 1600 M.

10.50 (all. Dav.) Tijds. en weerbericht.
11.20—12.20. (alleen Dav.) Het Dav. Kwartet en Emyln Bebb, ten.
12.20. Het Dav. Kwartet en Constance Lyall, sopr. Reginald Smith, bariton.
1.20—2.20. Orgelconc. door Harold E. Darke uit St. Michael's Cornhill. Ouverture Messias en Pastoral Messias, van Händel. Fantasie op Kerstliederen. Guilmant. Pastoral Light of the World. Sullivan. Koraalpreludes op het lied In dulci Jubilo, arr. Bach. Pastoral (Kerst-Oratorium), Bach. Twee Rapsodiën op Bretonsche melodien, Saint-Saëns.
3.1.5 Uitzending van de tweede helft van den voetbalwedstrijd Londen—New South Wales.
4.05. Dansmuz. door Fr Ashworth's Band.
5.35. Kinderuurtje.
6.20. De London Radio Dance Band.
6.50. Tijds., weerber., nws.ber.
7.05. London Radio Dance Band.
7.20. Mr. James Agate: Dramatic Criticism.
7.35. De grondslagen der Muz. Pianowerken van Mendelssohn gespeeld door M. Cole. Drie Preludes.
7.45. Variété. De Gresham Sin-

gers. Tex MsLeod. Jen Latona-komiek aan de piano. Mimi Crawford, de Revue-ster.

8.50. Animals at Home. Concert door het Radio-Orkest o.l.v. S. Robinson. John Thorne, bariton: The Bullfrog Patrol, Kern. Four Zoophilisms, Kenneth Wright. Nijlpaard, krokodil, giraffe, krab. The Tame Bear, Elgar. The Two Cats, Tchaikovsky. March Past of the Kitchen Utensils, Vaughan. Williams. Three Nonsense Songs, V. Hely Hutchinson. De uil en de poes, de tafel en de stoel, de eend en de kangeroe. The Grasshoppers' Dance, Bucalossi.

9.20. Weerber., nieuwsber.
9.35. Mr. John Clennell: The A.B.C. of Faces.
9.50. Plaatselijk nws. (all. Dav.) Scheepsberichten.
9.55. Pantomimicry. door Gordon McConnel. Het Radio Koor en orkest o.l.v. S. Robinson.
11.20—12.20. Dansmuz. door de Debroy Somers Ciro's Club Band uit Ciro's Club.

Parijs (Radio), 1750 M.

10.50. Berichten en muziek.
12.50. Concert. M. G. W. Larazay en zijn orkest.
2.10. Koersen en berichten.
4.50. Koersen en berichten.
5.05—5.55. Concert.
8.05. Boekhoudles.
8.20. Landbouwberichten.
8.35. Koersen en berichten.
8.50. Causerie. Landbouwr. d. M. G. Truffaut. Daarna concert. Le Caid, A. Thomas. Fragm. van de opera-comique. De dames Barthe, Bidault en de heeren Hervey en Regent.

Toulouse, 399 M.

10.35. La Péri, 2e deel, Ducas.
12.50. Concert.
5.50. Kol Nidrei, 2e deel.
8.20. Aïda, prelude 3e acte, Verdi.
8.50. Marion, Grillaert en van Herck.
9.05. Carmen, opera in 4 acten van Bizet.

Weenen, 517 en 577 M.

9.35. Vocaal concert door de Wiener Sängerknaben, o.l.v. Prof. H. Müller.
10.20. Concert door het Wiener Symphonie-orkest o.l.v. Prof. A. Konrath.
3.20. Fragmenten uit Klassieke operetten. Concert door het Wiener Volksopera-orkest o.l.v. Dr. L. Kaiser. A. Preusz-zanger. R. Wagschal, zangeres.
5.20. Ir. A. M. Grzywienski: Kalifornien, das irdische Paradies.
6.05. Concert door het Sedlak Winkler-kwartet. Schubert: Strijkkwartet no. 2 C-dur, Prof. Wührer, piano. Dvorak: Strijkkwintet. K. Schreiner, contrabas.
7.20. Die Groszstadtlufft, klucht in 4 acten van O. Blumenthal en G. Kadelburg. P. Pranger, regie.

Dinsdag 27 Decemb.

Berlijn, 484 en 566 M.

10.20—11.45. Concert door het Neue Tonkünstler-Orchester.

3.50—5.20. Concert door het radio-orkest.

8.20. Dritter Feiertag. F. v. Szpanowski, viool. J. Berger, cello. Th. Mackeben, piano.

8.50—11.50. Dansmuziek door de Hoffmannkapelle.

Bern, 411 M.

12.20—1.05. Tijds., weerbericht, gramfoonmuziek.
3.20—4.50. Kursaal-concert.
6.50—7.20. Prof. P. Robert de Fribourg in zijn repertoire.
7.20—8.40. Uitzending van Lausanne.
8.40—9.10. Kursaal-concert.
9.10—9.25. Nieuwsbericht.
9.25—9.50. Kursaal-concert.

Brussel, 508.5 M.

5.20. Dansmuziek door de ork. van de Tearoom Armenonville Brussel.
6.20. Fransche les.
6.50. Sluiten.
8.05. Nieuwsbericht.
8.35. Concert door het radio-orkest. M. Wh. V. Hamilton, piano.
10.35. Nieuwsbericht.

Daventry (Exp. station), 491.8 M.

3.20. Paul Moulders Rivoli Theater Orkest uit Rivoli Theater.
4.20. Orkest Concert door Metropolitan Works Orkest o. l. v. G. Wilson. Rex Costello, komiek. Alice Coughman, piano.
6.05. Kinderuurtje.
6.50. Tijds., weer-, nieuwsber.
7.05. Dansmuz. d. de London Radio Dance Band o. l. v. Sidney Firman.
8.20. Variété Jan Latona, kom. Charlie Kidd, kom. Arthur Hayes-Dickens Studies.
9.05. Polly, een voor de Radio bewerkte Opera van Mr. Gay. Het Radio koor en Orkest o. l. v. S. Robinson.
10.20. Weer-, nieuwsberichten.
10.35—11.35. Concert door het Birm. Studio Orkest o. l. v. J. Lewis. Florence Cleeton, sopraan.

Frankfort, 428.6 M.

2.50—3.20. Kinderuurtje.
3.50—5.05. Nieuwe operette-muziek.
7.35—8.35. Kamermuziek.
8.35. Robert Koppelavond. Dansliederen. Die alte Zeit. Retgen, Wals, Polka, Rheinländer. ländler. Moderne dansen. Boston. Foxtrot. Tango. Blues, Charleston. Black Boston. Daarna gramfoonmuziek.

Hamburg, 394.7 M.

3.35. Fr. Dencker: Feste des Nordens.
4.00. Dora Moldehnke: Sollen Frauen auswandern?
4.20. Dr. C. Gentzen: Wolken und Niederschläge im Luftmeer.
4.50. Dr. Gerdes: Das Drama Friedrich Hebbels.
5.20. Concert door de Florida-band.
6.20. M. Grisebach: Deutsche Weihnachtssitten im Ausland.
6.45. Fr. Endres: Arbeitskraft oder technische Hilfe?
7.20. Causerie: Schule zur Weltwirtschaft.
7.35. Hans Reimar, liederen en aria's. Norag-orkest.

8.50. F. Hauser: Das lachende deutsche Renaissance. Daarna causerie over het onderwerp van den dag. Concert in Café Wallhof.
10.45. Ijsberichten.
10.50—11.50. Dansmuziek Francesco Scarpas Melrose orkest.

Hilversum, 1060 M.

12.00. Politieberichten.
12.35—2.00. Lunchmuziek, door het A.N.R.O.-Trio.
4.40—5.55. Kinderuurtje, door Mevr. Ant. van Dijk.
6.00—7.15. Vooravondconc. door het A.N.R.O.-orkest o.l.v. Nico Treep.
7.15—7.45. A.N.R.O.-Taallessen Engelsche conversatieles door Fred Fry.
7.45. Politiebericht.
9.00. Kamermuz. en literaire voordrachten. Martien Beversluis, (Declamatie), Henk van Wezel, (cello) en Julius Hijman, (Piano).
10.00. Persber. van Vaz Dias
10.10. Voortzetting concert. Sonate op. 99 in F. gr. t., Joh. Brahms. Voor violoncel en piano a. Allegro vivace. b. Adagio affettuoso. c. Allegro appassionato d. Allegro molto. Henk van Wezel en Julius Hijman's.
10.30—12.00. Gramfoonmuziek N.O.V.

Huizen, 1950 M. (v. 4—6 1840 M.)

12.30—1.30. KRO. Lunchmuziek door het Trio Winkels. Das Lied vom Angeln, Kollo. Horch Horch! Schubert. Du und Du Walzer. J. Starmuss. Czardas, Kempner. J'ai un amoureux, Penso, Mignon Fant. Thomas. Babilage, Gillet. Espana, Waldteufel. La Argentina, Nieland. KRO-marsch, Lustenhoutwer.
5.30—6.30. KRO. Dinermuziek.
6.30—7.00. Esperantoles.
7.00—7.30. Engelsche les.
7.30—8.00. KRO. Cursus kerklatijn door Leo Speet, Alkmaar.
8.00. KRO-Avond in Nijmegen. Roomsche jongens en Meisjesstem. Dir. Ph. Meyer. Het gem. Koor Arti vocali. Dirig. Arn. Martens. Mej. Jo v. Rijmenam, sopraan. Jacques Bras, bas. Hr. Schaepman, cello. A. Martens a. d. vleugel. Spr. Prof. Dr. Sypen S. J., hoogleraar a. d. R.K. Universiteit te Nijmegen. Roomsche jongens- en Meisjesstem; a. Zonne, slapen gaan. 2 st. koor. Hullebroek. b. Priester-Feestcantate 3st. koor met begeel. v. strijk-orkest. Heydt. Kerstede van Prof. Dr. Sypen. Arti Vocali: a. Choral, de la Tombelle. b. Die Heilige Nacht, volkslied, Gruber. c. Es ist ein Ros' entsprungen, Praetorius. Mej. J. v. Rijmenam: a. Noël, Sr. M. L. b. La Messe de Minuit, Pijper. c. Noël pour l'Amour de Marie, Pyper. J. Bras: Aria uit Paulus Gott sei mir genädig, Mendelssohn. Adeste Fideles, Heydt. Bist du bei mir. Bach. Cello-solo. Schöpfung, Haydn. Recitativ und Duett für Sopran und Bass. Frühlingsstimmen, Joh.

Strauss (sopraan). Arti vocali: Den Uil, Diepenbroek. Daarna persber.

Königswusterhausen, 1250 M.

11.20—7.05. Lezingen en lessen. Daarna het avondprogr. v. Berlijn.

Langenberg, 469 M.

12.25—1.50. Concert door de Isegliokapel.
1.50. Huishoudpraatje.
3.20—3.50. Kinderuurtje.
3.50—4.20. Voorlezing voor de jeugd Christuslegenden, Selma Lagerlöf.
4.20—4.50. P. Brtills: Aus dem Leben der höheren Schule.
4.50—5.15. Causerie.
5.20— .20. Max Reger Concert Ellen Saatweber-Schlieper, piano. P. Kätter, tenor.
6.35—7.05. Dr. Perrot, Le Bourgeois: Fransche causerie.
7.05—7.30. Dr. Woldt: Die Psychologie des Industriearbeiters.
7.35. Operettefragmenten en een causerie over de operette. We-rag-orkest! Otto Petersen, leider. Max Steiner Kaiser, causerie. Tenor L. Kaliger. Sopraan, E. Müller. Karli Heli, zang.
9.40. Sluiten.

Londen en Daventry, 1600 M.

10.50 (all. Dav.) Tijds., weerber.
11.20. (all. Dav.) Het Dav. kwartet en Arthur Thompson, viool.
12.20—2.20. Het Henry Sencicle Kwintet. Ethel Cooper, alt. Glyn Dowell, tenor. Peter York, gsync. piano soli.
3.20. Het Dav. Kwartet en H. Mackay, tenor. Adelina Leon, cel.
4.20. Variété. Hal Swain en Saxo Five. V. Maitland, alt. Marie Rubeneck en Nikolai Rubeneck, ge-assisteerd door John Barnett.
5.20. Mrs. L. Grant: Amulets and Mascots in North Africa and Elsewhere.
5.35. Kinderuurtje.
6.20. De Lond. Radio Dance B.
6.50. Tijds., weer- en nieuwsb.
7.05. Het Dav. Kwartet.
7.20. Mr. Halford Ross: Suez.
7.35. De grondslagen der Muz. Mendelssohn's pianowerken gesp. door Maurice Cole. Karakterestiek stukken nos. 1—3.
7.45. Liedjes uit Now we are Six, gezongen door Dale Smith, bariton, woorden van H. Fraser-Simon. Down by the Pond; Sneezles; The Engineer; The Friend; Furry Bear; The Emperor's Rhyme; Cherry Stones; Wind on the Hill; Twice Times: Cradle Song.
8.05. Het Andrew Brown Octet. Flora Woodman, sopraan. Octet: Fragmenten uit Faust, Gounod.
8.15. Flora Woodman: Berge-rette, Butterfly Song. Menuet van Martini, Melody, arr. Weckerlin. Viens Aurore, arr. A. L. Margoton va-t-à l'iau, arr. A. Somervell. D'ou viens-tu, bergère, Ma fille, veux-tu un bouquet?, La Petite Gallote, arr. A. Somervell. French Traditional Air, arr. Foss. An old French

Carol, arr. Liddle. Voici Noël, arr. Weckerlin.

8.45. Octet: Dance of the Hours, Ponchielli. Wals, Blauwe Donau, Strauss.
9.05. Edna Thomas, negerl.
9.20. Weer- en nieuwsber.
9.35. Sir William Bragg: How Faraday Made Wireless Possible.
9.50. Plaatselijk nieuws (alleen Daventry). Scheepsberichten.
9.55. Variété: Little Anne Rogers, imitaties. Harry Hemsley, kinder imitaties. George Lister, komiek. Keel Keech en Ord Hamilton, gsync. harmonie.
10.50—12.20. Jay Whidden's Band uit Carlton Hotel.

Parijs (Radio), 1750 M.

10.50. Nieuwsbericht en muz.
12.50. Concert door het orkest Locatelli.
2.10 en 4.50. Koers. en nieuwsberichten.
5.05. Concert.
8.05. Engelsche les.
8.20. Landbouwberichten.
8.35. Koersen en nieuwsbericht
8.50. Concert, georganisd. door Radio-Sélection. La Poupée, Audran. Operette-selectie met medew. van Hr. Gilbert, Moryn.

Toulouse, 399 M.

10.35. Tannhäuser, ouvert., 1e deel. Wagner.
12.50. Concert.
4.50. Tannhäuser. 3e deel, Wagner.
8.20. Le Grand Mogol Au moment, Audran.
8.50. Concert.

Weenen, 517 en 577 M.

10.20 en 3.35. Concert.
4.50. Kinderuurtje.
5.50. R. Fränkel: Die Bedeutung für der Gewerbeberichte.
6.20. Fransche les.
6.50. Ein Maskenball, opera in 5 acten van Piave en Verdi.

Woensdag 28 Decem.

Berlijn, 484 en 566 M.

4.20—6.20. Concert door de kapel Emil Roos.
7.50. Uit Duitsche opera's. J. Sonnenberg, alt. Uit Fransche opera's. Orkest o. l. v. Bruno Seidler Winkler.
9.50—11.50. Dansmuziek d. de Robert Gadenkapel.

Bern, 411 M.

12.20—1.05. Tijds., weerbericht, gramfoonmuziek.
3.20—3.50. Kursaal-concert.
3.50—4.20. Kinderuurtje.
4.20—4.50. Orkestconcert.
6.50—7.40. Progr. van Bazel.
8.40—9.10. Kursaal-concert.
9.10. Nieuwsbericht.
9.25—9.50. Miss E. Liefeld: The attractive capital of Switzerland.

Brussel, 508.5 M.

5.20. Concert door het radio-trio.
8.05. Nieuwsbericht.
8.35. Gramfoonmuziek.
8.50. Concert van de Sté. Royale de Zoologie o. l. v. Flor. Alpaerts. Jef Alpaerts, piano.
10.35. Nieuwsbericht.

Daventry (Exp. station), 491.8 M.

3.20. Kamermuz. d. h. Harold Mills, Piano Trio. Harold Mills, viool. Herbert Stephen, violoncel. Walter Randall, piano. Eleanor Toye, mezzo-sopraan.
4.20. Dansmuziek door de London Radio Dance Band o. l. v. Sidney Firman.
6.05. Kinderuurtje.
6.50. Tijds., weer-, nieuwsber.
7.05. Licht Concert door het Birm. Studio Orkest o. l. v. J. Lewis. Rosie Groves, sopraan. Lucy Vincent, hobo.
8.20. The Grand Cham's Diamond spel in een acte van Allan Monkhouse.
8.50. Militair Orkest. Orkest d. The City of Birm. Police Orkest, o. l. v. Richard Wassell. F. Lake, tenor. Constance Wentworth, sopr.
10.20. Weer-, nieuwsberichten.
10.35—11.35. Dansmuziek door de Riveira Club Dance Band uit Riveira Club en Kettner's Five uit Kettner's Restaurant.

Frankfort, 428.6 M.

2.50—3.20. Kinderuurtje.
3.50—5.05. Concert d. h. radio-orkest.
5.05—5.25. Boekbespreking.
5.35—5.40. Berichten.
5.40—5.50. Over de opera-uitz.
5.50—6.20. Hänsel und Gretel, sprookjes-opera in 3 acten v. Humperdinck.
8.20. Halali, Jagd vorbei. Causerie: Notzeit, schützt das Wild. Lieder van Löns bij de luit. Slot-woord. Picus, voordracht.

Hamburg, 394.7 M.

3.35. Tusschen Kersten en Nieuwjaar. Een uurtje met Albert Petersen. Voorlezing door Albert Petersen.
4.20. Dansmuziek in Hotel Atlantic.
5.20. Orkestconcert.
6.20. Prof. Mensing: Timm Kröger. Leben und Schaffen.
6.45. Der Waffenschmied, kom opera in 3 acten van Lortzing. C. Gotthardt, muzikale leiding. W. Eischer, regie. Daarna concert in Café Wallhof.
10.45. Ijsberichten.
10.50—11.50. Dansmuziek door de Francesco Scarpas Melrose band

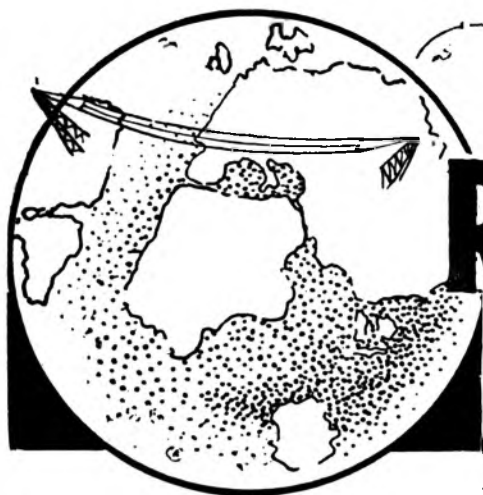
Königswusterhausen, 1250 M.

11.20—7.05. Lezingen en lessen. Daarna het avondprogr. v. Berlijn.

NIEUW

DOMINIT
ONBREEKBARE HEVELZUURWEGER
VRAAGT CIRCULAIRES

NIEUW

RADIO WERELD

Weekblad voor Nederlandsche
Radio-Amateurs en Luisteraars

22 DECEMBER 1927

No. 51

VIERDE JAARGANG

ABONNEMENT
NEDERLAND f 7.50 PER JAAR
f 4.— PER ½ JAAR
BUITENLAND EN N.O.-INDIE:
12.— PER JAAR
LOSSE NUMMERS f 0.25

J. J. LICHTENVELDT, Alg. Red.
MEDEWERKERS:
A. v. SLUITERS — M. M. BIEDERMANN
A. MEYER SCHWENCKE — W. JAMES
R. OEHMKE — Ing. H. J. HARTOG
MAX TAK

REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
ENGERS & FABER
N.Z. Voorburgwal 250, AMSTERDAM (C.)
TELEFOON 37121
GIRONUMMER 41280

ALLE RECHTEN OP DEN INHOUD WORDEN VOORBEHOUDEN — NADruk VERBODEN

Toestelbouw in 1927

door M. M. BIEDERMANN.

De vele verbeteringen, hoofdzakelijk gedurende het loopende jaar in toepassing gebracht, hebben een zoodanige beteekenis, dat het toestel van eenige jaren her thans als verouderd is te beschouwen.

Wat 1928 ons zal brengen

VIJF jaren zijn in de ontwikkeling van de ontvangsttechniek een zeer lange periode, waarin betrekkelijk groote veranderingen kunnen plaats vinden. Ofschoon gedurende de laatste vijf jaar principieel slechts weinig is gevonden, zijn de verbeteringen zoo groot, vooral aan de onderdeelen, dat een toestel van eenige jaren her, thans als verouderd is te beschouwen.

Vooraf hebben wij geleerd de

INHOUD

	Blz.
Toestelbouw in 1927	957
Hoe zien ze er uit?	959
Het zelfvervaardigen van Luidsprekers.	965
Gloeidraadvoeding uit het lichtnet.	967
In en Om den Aether	969
Op de Korte Golf	971
Omroep en Muziek	973
Op Luisterpost	975
Vereenigingsnieuws.	976

eischen, die aan een ontvangtoestel kunnen worden gesteld, te verscherpen. Zoowel wat de versterking, selectiviteit als vervormingsvrijheid betreft, is een groote vooruitgang bereikt. Het lijkt mij daarom wel gewenscht eens een viertal typen ontvangtoestellen te bespreken, die wel als een standaard voor de moderne toestelbouw kunnen worden beschouwd. Een bespreking van de voeding zal echter niet gegeven worden.

ALS 'T KINDJE BINNENKOMT...

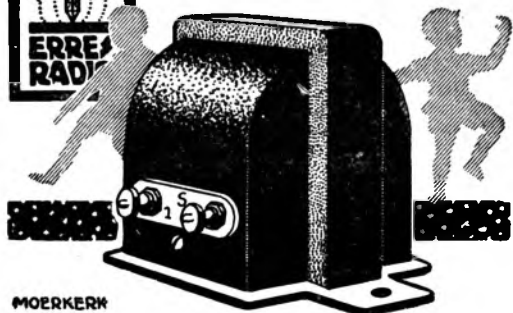
ONZE NIEUWE TRANSFORMATOR

„ERRES JUNIOR”

IS VERVAARDIGD NAAR DEZELFDE PRINCIPES ALS „ERRES SPECIAAL”

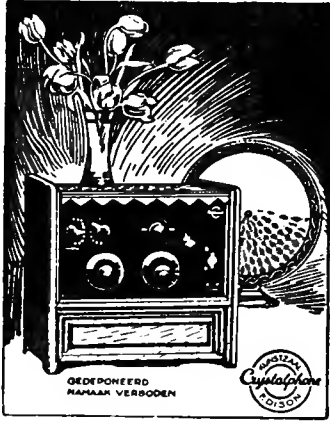
Hij heeft dus: „'n aardje naar z'n vaartje”
DE PRIJS VAN „ERRES JUNIOR” IS 6.50 PER STUK

HANDELMATSCHAPPIJ
R.S. STOKVIS & ZONEN
AMSTERDAM ROTTERDAM GRONINGEN

MOERKERK

Liever dan zèlf den lof te verkondigen van het

„CRYSTALPHONE RADIO-APPARAAT”

laten wij bekende Hollandsche Experts aan het woord

W. A. A. GRUL in „Electra”: „De drie voornaamste factoren, welke de praktische waarde van 'n ontvangtoestel voor den gebruiker bepalen, n.l. selectiviteit, gemakkelijke bediening en onvervormd, zop noodig zeer krachtig geluid, zijn in dit toestel op gelukkige wijze gecombineerd, maar bovenal treft de diepe, sonore klankweergave. Als radio-ontvangtoestel staat 't Crystalphone-apparaat uit technisch oogpunt zeer hoog: „als muziekkapparaat moet het den meest critischen muziekliefhebber bevredigen.”

Volgende week weer een expert aan het woord.

H. W. K. DE BREY & Co.
v.h. LARSEN DE BREY & Co.
's-GRAVENHAGE, TELEF. 54050

Ofschoon principieel elk ontvangtoestel zoowel op buitenantenne als op raam is te gebruiken, kan men toch zeer duidelijk ontvangers voor buitenantenne en raam-ontvangers onderscheiden.

Ontvangers voor buitenantenne.

Een drie-lamps schema.

Wenscht men ontvangst van de belangrijkste lange en korte golf stations, dan blijkt het, dat men reeds met drie lampen kan volstaan en wel 1 h.f., 1 det. en 1 l.f. Het gebruik van twee afgestemde kringen is dan echter steeds wel noodzakelijk, daar de antennekring alleen meestal een te groote demping bezit, terwijl terugkoppelen op de antenne niet aanbevelenswaardig is.

Voor de koppeling tusschen h.f. en det. lamp is bij lampen met een lagen inwendigen weerstand (kleiner dan 80.000 ohm) steeds transformator koppeling aan te bevelen, waarbij het op een goede kwaliteit der secundaire spoel zeer aan komt. De antenne kan men óf via een klein vast condensatortje óf door een aperiodische antennespoel, die voldoende groot is, met de roosterkring koppelen. Welke van beide mogelijkheden of men kiest, hangt van de gebruikte spoelen af. Gebruikt men honigraatspoelen, dan zal men wel aan de eerste mogelijkheid de voorkeur geven.

De detectie is met roostercondensator, daar hiermee de grootste gevoeligheid is te bereiken. Wegens het geringe aantal lampen kiest men voor de koppeling tusschen detector en l.f.-lamp een goede l.f.-transformator van niet te groote verhouding (bijv. 1 : 3), terwijl de derde lamp beslist een moderne eindlamp moet zijn.

Waren wij in de nabijheid van een sterk station, dan is nog een zeefkring op te nemen. De spoel hiervan moet zoo goed zijn als maar eenigszins mogelijk, dus een goede cilindrische spoel, die eenige aftak-

kingen voor de antenne bezit, zoodat de meest geschikte aftakking door probeeren is te bepalen. De antenne maken wij niet te groot, een verticale draad, 3 tot 5 M. boven het dak uitstekende is meestal wel voldoende. De geluidssterkte zal wel in de meeste gevallen groot genoeg zijn, eventueel is nog een tweede trap l.f.-versterking bij te schakelen.

RADIO WERELD *wenscht elk harer lezers, thuis, op zee en in den vreemde, een*

Gelukkig Kerstfeest,

alsmede een genotvolle, ongestoorde ontvangst der vele speciale Kerstprogramma's. Vergun het der Redactie — opdat deze wensch volledig in vervulling moge gaan — er op aan te dringen dat de terugkoppeling door ieder met omzichtigheid worde benut.

Het vijf lampstoestel.

Wenscht men een zeer groote selectiviteit met een goede weergave te vereenigen, dan is het gebruik van drie afgestemde kringen, die iets ten opzichte van elkaar zijn verstemd, aan te bevelen. Het lampenschema van dit toestel is als volgt 2 trappen h.f.-versterking, detector. l.f.-versterking. Ook hier kiest men bij voorkeur h.f.-transformatorversterking, eventueel auto-transformatoren.

Om het genereeren te onderdrukken is afscherming noodzakelijk en neutrodynisatie. Zeer dikwijls schermt men slechts de spoel af, soms ook wel de volledige trap. Voor neutrodynisatie wordt bijna steeds de primaire afgetakt, soms ook de secundaire volgens het Rice schema.

De afscherming kan ook vervangen worden door het gebruik van spoelen met een klein uitwendig veld. De condensatoren worden meestal op één as geplaatst, dit geeft wel een verstemming, doch deze komt de vervormingsvrijheid wel ten goede. Voor de detectie is hier wel de plaatkringdetectie op zijn plaats, terwijl om de geluidszuiverheid groot te maken l.f.-weerstandversterking wordt toegepast, eventueel gecombineerd met transformatorversterking. De terugkoppeling wordt meestal capacitef geregeld om bewegelijke spoelen te vermijden. Eenige verfijningen van het schema, die in ons land echter nog niet worden toegepast, zijn het Loftin White schema en toestellen met veranderlijke koppeling tusschen primaire en secundaire, waardoor de versterking constant blijft.

Raamontvangers.

De vijf lamps raamontvanger.

Vrij populair is een eenknopsraamontvanger geworden met twee aperiodische trappen h.f. versterking. De selectiviteit is bij gebruik van een raamkring waarop teruggekoppeld wordt op de korte golf zeer voldoende. Op de lange golf zijn de resultaten nog bevredigend, ofschoon het te groote aantal lange golfstations wel eens tot moeilijkheden voert. De groote moeilijkheid is de stabilisatie van den h.f.-versterker, hetgeen met een potentiometer of een combinatie van capaciteit en weerstand geschiedt. Naast aperiodische h.f.-transformatoren worden ook dikwijls h.f.-smoerspoelen gebruikt. Naast het type met één afstemkring heeft een toestel met twee afgestemde kringen opgang gemaakt.

De vijf of zes lampstropadyne.

Van de superheterodyne ontvangers hebben vooral de eenvoudige autodyne-ontvangers (tropadyne, modulateur bigril)

(Vervolg op blz. 960.)

HOE ZIEN ZE ER UIT?

DOOR A. MEYER SCHWENCKE

Actuele foto's met belangwekkende opdrachten van bekende Europeesche Omroepers.

WILLEM VOGT,

Geïnterviewd over den Nederlandschen Omroep.

Beteekenisvolle uitingen van den
populaireren Omroeper.

IEDEREN avond hoort U ze..... de Omroepers, Speakers, Ansager, Locutores of hoe ze in hun landstaal ook worden genoemd. Tallooze malen hebt U ze al in Uw eigen kamer hooren spreken. U hebt zich al eenigszins met hen vertrouwd gemaakt, U bent aan ze gewend en weet aan het timbre van hun stem zelfs hun station te herkennen.

Wie zijn dat echter, die „ze”, die Omroepers, Speakers en Ansagers?

Hebt U zich wel eens een voorstelling van hun uiterlijk gemaakt? Weet U hoe ze tot U spreken, wat ze van U denken en waarom of ze altijd zooveel te zeggen hebben?

Lezer, wij wisten 't ook niet, wij waren ook belangstellend naar het uiterlijk en de gevoelens van deze heerschers van de microfoon.

Vandaar, dat we deze enquête hebben gehouden. Zoals U ziet onder „de bloem” van Europa's Omroepers.

Nu zullen ze U niet meer vreemd en onbekend voorkomen. Luistert U maar eens vanavond en tracht ze te herkennen, al diegenen, die we U in bonte volgorde zullen voorstellen.

Parijs, Berlijn, Londen... We geven ze. Ook die van Hilversum, Koningsbergen, Praag, Bern en nog meer.

Beginnen willen we echter met een andere — een wiens stem thans niet meer gehoord wordt en door velen reeds vergeten is — de stem van hem, die den Europeeschen Omroepaether het allereerst van allen in beweging bracht, de stem van I... D... Z...!!

Kent U hem nog lezer, die stem van Europa's eersten Omroeper, die al in Februari 1919 door den aether klonk?

Wij zijn hem niet vergeten. Integendeel, in dankbare herinnering denken wij terug aan dien tijd, toen P.C.G.G. — Good old P.C.G.G. — nog heerscher in den Aether was. Hoe genoeglijk waren de uitzendingen niet in die dagen.

Hoe prachtig vinden wij die Zondagmiddagconcerten en later, toen „de Batavieren” speelden, ook de Maandagavonden. Nog hooren we de stem van Idz(erda) de ingekomen correspondentie behandelen en tot de verschillende luisteraars spreken.

Klagen deden we in dien tijd nog niet, althans lang niet zoo erg als nu: de uitzendingen waren

echt onderons en segregatie-geschillen waren in die prille omroepjaren nog niet bekend.

Tal van vermakelijke gevallen moeten zich in de studio van P.C.G.G. hebben afgespeeld. Zoo vertelde Idzerda ons van een dominee, die een preek moest houden voor de microfoon en eerst graag repeteeren wou.

Druk met de handen zwaaiend, stond Dominee voor de microfoon te trainen om tenslotte tot de conclusie te komen, dat 't hem onmogelijk was voor niemand en niets een preek af te steken.

Of hij wellicht een dameskoortje mocht meebrengen, dan had hij tenminste wat menschen om zich. Idz vond 't goed en op den bepaalden Zondagmiddag komt dominee met z'n koortje van... niet minder dan 35 dames de studio binnen wandelen. Dit was nog niet alles, want toen genoemde 35 dames zich alle een plaatsje hadden uitgezocht, verscheen het symphonie-orkest, dat na dominee zou optreden en niet minder dan vijftig man sterk was.

In een oogenblik stroomde de heele studio vol menschen en had dominee een gehoor, dat heel wat collega's van het platte land hem benijden zouden.

Graag hadden we wat meer van IDZ en zijn pioniersarbeid verteld. Dit doen we misschien wel in een afzonderlijk artikeltje.

Met het volgend gedicht dat Europa's eersten Omroeper indertijd in een gedenkboek aangeboden werd, willen we thans eindigen:

De radio-muziek is altijd fijn,
Al is de ontvanger nog zoo klein.
Iederen Donderdag tot diep in den nacht,
Zit Idzerda met Bakker op wacht.
Zij geven dan de radio-muziek,
Voor een talrijk en dankbaar publiek.
Ook Zondag's middags bij de thee
Valt de muziek ons altijd mee.
Ze buldert somwijl door de kamer,
En het applaus klinkt als een hamer.
Zoo te oordeelen naar den toon,
Gelijkt het wel een gramfoon.
Maar dat weten wij wel beter
I.D.Z. brult door den ether.

DE snelle aethertrillingen, den roep overbrengend, mogen, figuurlijk gedacht, er in geslaagd zijn tusschen luisteraars en omroepers een band te leggen, in letterlijken zin was het de bezielde stem zelve, die, eerst vreemd — en wellicht juist daàrom boeiend — opklinkend in de intimiteit van ons „home”, gewend als huisgenoot gewaardeerd en begrepen werd.

Maar bij die sympathieke stem behoort een levend lichaam, een wezen dat aan die stem gestalte geeft . . . en naar onze verbeelding door een onbegrepen straling der uiterlijke vormen dier stem klemt en doet onderscheiden.

Het zijn dan ook uiterlijke vormen waarnaar onze gedachten uitgingen, verlangend ze te zien en wetend dat slechts een wonder, het draadloos zien zelve, ze ons zou leeren kennen.

R. W. herft dat verlangen gevoeld en is dank zij den maandenlangen arbeid van haar medewerker in staat te doen wat geen ander blad voor haar deed, zij zal den luisteraars toonen „hoe ze eruit zien”. Meer nog, zij brengt haar lezers woorden over direct van die omroepers, woorden die geen microfoon ooit zouden worden toevertrouwd, omdat ze handelen over de omroepers, persoonlijk zijn en dus ongewenscht voor den omroep, maar ook karakteriseerend en daarom toch zoo interessant.

Alle rechten voorbehouden.

Nadruk — geheel of gedeeltelijk — verboden.

Copyright Radio Wereld voor de Nederlandsche sprekende landen.

European Copyright: Der Deutsche Rundfunk, Berlin.

„Orchestra”

Kwaliteiten

Hollandsch fabriikaat

*Eischt dit merk !!
en geen namaak !!*

Speciale fabriek van één-knops. Vijf-lamps raam-antenne ontvangers, voor ontvangst van lange en korte golven. Onbeperkt gegarandeerd. Uiterst selectief, eenvoudige bediening, afstemming van stations in enkele seconden.

„ORCHESTRA DE LUXE”
in sierlijke eiken uitvoering

Toestel met ingebouwd raam en berging voor accu en plaatstroom-apparaat.

Compleet zonder luidspreker
f 400.—

FABRIKANT:
TECHN. HANDELSBUREAU
G. FELLINGA
CORN. TROOSTSTRAAT 25, AMS TERDAM
TELEFOON 22122

(Vervolg van blz. 958.)

een zekere populariteit weten te verwerken. De selectiviteit is bij twee of drie trappen middelfrequentversterking zeer voldoende, de bediening zeer eenvoudig. Tot voorschakelen van een h.f. trap voor den super is men bij ons, voorzoover mij bekend nooit overgegaan. De raamantennes hebben niet te groote afmetingen aangenomen, de grootste maat zal wel een 50 × 50 c.M. zijn.

Wat zal 1928 ons brengen.

K.G. ontvangst.

Voor al door de Philipsuitzendingen is de belangstelling voor korte golf-ontvangst zeer toegenomen. Het meest gebruikte type ontvanger heeft een detectortrap en een of twee trappen l.f. versterking. Er worden meestal drie spoelen gebruikt, de terugkoppeling wordt door een bewegelijke spoel, een hoogohmige weerstand in den plaatkring of een kleine draaicondensator geregeld.

Twee standaardtypen.

Uit het bovenstaande blijkt wel, welke ontvangproblemen tegenwoordig den amateur het meest interesseeren. Indien wij ons eens aan een voorspelling wagen, gelooven wij dat in 1928 zich vooral twee typen zullen ontwikkelen, waarbij de nieuwe h.f. lampen en de nieuwe eindlampen, wanneer de amateurs maar eerst het juiste gebruik hebben geleerd, zeer zeker hun invloed zullen doen gelden.

De beide typen zijn, de drielamps-ontvanger voor algemeen gebruik en de vierlamps-raamontvanger.

Daar wij hier uitsluitend ontvangtoestellen voor radio-amateurs behandelen meenen wij dat uitsluitend met uitwisselbare spoelen rekening behoeft te worden gehouden. Het drielampstoestel heeft een ontvangstbereik van 15—3000 M. Van 15—200 M. wordt zonder, van 200—3000 met h.f. versterking gewerkt. Op het klemmenbordje komt een extra klem, om de antenne voor de korte golf direct met de tweede h.f. transformator te kunnen verbinden.

De vierlamps-raamontvanger zal zeer waarschijnlijk twee afgestemde kringen bezitten, een trap h.f. versterking, detector en twee trappen l.f. versterking, het raam behoeft niet grooter te zijn dan 30 × 30 c.M.

Als Uw artikelen voortreffelijk zijn, vertelt 't onzen lezers door middel van een serie pakkende annonces!

„PYE” TRANSFORMATORS

IN NIEUW MODEL!

Van onze welbekende „PYE” Transformators verscheen een NIEUW MODEL, hetwelk **uit voorraad** kan // worden geleverd. //

PRIJS (onveranderd) **f 11.75**

Nog heden bij Uw winkelier bestellen!

Radio-Import A. A. Posthumus
BAARN

Ing. Idzerda, Europa's eerste omroeper.

BERN

(Sendegesellschaft Radio Bern).

Ligging: + 46° 57', O.L.: L. v. Gr. 7° 26,4'.

Golffengte: 411 Meter.

Energie: 6 Kilowatt.

Omroepster: Dame met langzame, duidelijke en eenigszins zingende uitspraak.

Aankondiging: „Hallo, Radio Bern!”

Deze oproep heeft vóór en na ieder nummer plaats — 's Avonds na het laatste stuk meestal: Wir hören uns Morgen früh... wieder. Twee minuten voor het begin van een avondprogramma zendt Bern ter vergemakkelijking van het instellen klokkenspel uit. Aan het eind van een programavond wordt er steeds in het Duitsch, Fransch en Engelsch omgeroepen. De laatste woorden luiden dan: „Good night, everybody.”

Bern... het zendstation met twee vrouwelijke omroepsters!

Wel origineel en misschien niet kwaad bedacht van de zendleiding, want wie is er beter geschikt voor de taak van „sprekerin” dan een vrouw?

Het lijkt ons voor vele vrouwen een ideaal baantje toe, dat omroepen. De vrouw is er immers van nature voor geboren: Een aangename stem, een groote aantrekkingskracht op de mannelijke luisteraars en een aangeboren zucht tot spreken zijn factoren, die bij de keuze tusschen man of vrouw den weegschaal ongetwijfeld in het voordeel van de vrouw zouden doen overslaan. Als de directies van de zendstations maar durfden! Binnen minimum van tijd werd de aether door talloze zachte vrouwenstemmen in trilling gebracht. Ja als!! Maar men durft het schijnbaar niet aan. Stel je voor, dat de heeren eens van de sokken werden gepraat!

Greti Wiedmer, de eerste vrouwelijke omroepster van Bern schreef ons een langen brief, waarin ze precies vertelt, wat en hoeveel er daar wel in Bern te doen is.

Dagelijks heeft ze ongeveer vijf à zes uur omroepdienst, waarbij ze de luisteraars, daar Bern op de taalgrens ligt, in twee, drie ja soms vier talen moet toespreken.

En dit is lang nog niet alles! Behalve voor den goeden gang van zaken in de studio moet ze ook nog voor de ontvangst van de kunstenaars en een groot deel van de loopende correspondentie zorgen. Ze is n.l. tevens chef van de Bureaudienst van Radio Bern. Dikwijls gaan deze functies samen en wordt er ontzaggelijk veel van haar concentratievermogen vereischt.

Aan het slot van haar brief verzoekt Greti ons de beste wenschen aan de Hollandsche luis-

teraars te willen doen: „Fröhliche Weihnachten und ein recht glückliches Rundfunkjahr wünscht

Sprekerin von Radio-Bern

Greti Wiedmer

WILLEM VOGT

Hier Hilversum, Holland...!

Meer dan vier jaren klinkt deze roepstem al door den aether, in den beginne weinig, thans vele luisteraars bereikend!

't Is de stem van Willem Vogt, Omroeper van Hilversum, grondlegger en organisator van den Nederlandschen Omroep.

Een ieder heeft hem wel eens gehoord, althans van hem gehoord, want zonder twijfel is Willem Vogt de meest besproken persoonlijkheid in ons Hollandsch Radio-wereldje!

Vogt heeft al die jaren een zware taak gehad, zwaarder dan een van zijn collega's ooit heeft gekend. Vanuit de Hilversumsche Studio heeft hij door middel van dat kleine instrumentje, dat microfoon heet, altijd en altijd weer het woord gericht tot zijn onzichtbare luisterschaar. Op zich zelf al een heele prestatie, om dat nog buiten zijn andere werk te kunnen doen.

In dit geval zelfs meer dan dat, want is het hem niet gelukt, via die geheimzinnige microfoon tot de harten der luisteraars door te dringen en hen te bewegen een steentje bij te dragen tot het in stand houden van den Hilversumschen Omroep? Aan de kracht van zijn woord hadden wij den H.D.O. te danken en danken we thans den Algemeenen Nederlandschen Radio Omroep.

Het geheim van zijn succes ligt voor de hand. Vogt weet zich met hart en ziel te geven als hij in de studio staat; hij legt zijn geheele „ik” in hetgeen hij zegt. Zijn woorden zijn niet leeg, als die van vele andere, minder gelukkige col-

Hoofdinspecteur G. D. J. Vrijdag, Politieomroeper van HILVERSUM.

lega's. Ze dringen door tot de menschen en hij weet een band te scheppen tusschen hem en zijn luisterschaar.

Veel heeft Vogt voor onzen Omroep gedaan, van Radio's schuchtere intrede in de Hollandsche Omroep-Aether af tot heden toe, heeft hij er zijn beste krachten aan gegeven.

Weinigen zullen er zijn, die zóó in onzen Omroep thuis zijn als hij. Geen wonder! Vogt heeft de geheele ontwikkeling van de Nederlandsche Omroep van zeer nabij meegemaakt.

Vandaar ook dat wij er toe kwamen Willem Vogt eens op te zoeken en hem zijn opinie over verschillende omroep-aangelegenheden te vragen. In z'n werkkamer — de studio — hebben we met hem gesproken en hem alles gevraagd wat den luisteraar ook maar eenigszins interesseeren kan. Luistert U maar!

Greti Wiedmer (rechts) en Martha Ruth Scharlin, Omroepsters van BERN.

BRANDES ELLIPTICON

Mede door de ovale conus is de Ellipticon een der weinige goede luidsprekers — dank zij de voortreffelijkheid der Brandes-organisatie is hij tevens een goedkoop luidspreker.

Fl. 60.—

De Ellipticon is leverbaar in mahonie- en eiken-uitvoering; de afmetingen zijn: hoogte 34 cM., breedte 26 cM. en diepte 12 cM.

Fl. 60.—

N.V. TECHN. HANDEL-Mij.

TELEFOON | 48222
 | 40222

DAMRAK 62a
AMSTERDAM

Alleenverkoop-Bureau voor Rotterdam: ING. BUREAU J. L. LEISTRA, Hofstedestraat 15. Telefoon 31524

Alleenverkoop-Bureau voor Groningen; NOORD-NEDERLANDSCHE RADIO-WERKEN, Hooge der A 31. Telefoon 3350

Alleenverkoop-Bureau voor Vlissingen: H. J. v. d. MEER & Zn., Wilhelminastraat 11. Telefoon 145

EEN INTERESSANT INTERVIEW.

Zullen de besluiten van de Conferentie van Washington het bestaan van Hilversum ernstig in gevaar brengen?

— Of Hilversum blijft bestaan, wou U graag weten? Ik kan natuurlijk geen orakeltaal spreken, maar vermoed wel, dat de *golflengte* wel eens veranderd zou kunnen worden. Misschien wordt ons een hogere golf toegewezen, maar 't is ook heel goed mogelijk, dat we bij de korte golfstations worden ingedeeld. Ik zou dit geen bezwaar vinden. Van een eventueel verdwijnen van Hilversum is natuurlijk geen sprake, wij bogen op historische rechten, die zelfs een Conferentie van Washington niet zou kunnen wegvagen. Wat dit betreft, ga ik met de grootste gerustheid de toekomst tegemoet.

Waar moeten we de suprematie van Daventry aan toeschrijven? Is Hilversum's zender uit een technisch oogpunt wel „bij“?

— Ik ben er van overtuigd, vertelde de Heer Vogt, dat de constructeur van den Hilversumschen zender, Ingenieur White, moeilijk overtrekbaar is en op één lijn te stellen is met buitenlandsche deskundigen. De drukke werkzaamheden, waarmee hij door de N.S.F. belast is, in aanmerking genomen, verdient hij alle lof voor de verzorging van den zender. Het lijdt overigens niet de minste twijfel, dat de N.S.F., van wie we den zender in huur hebben, in staat is onzen zender op hetzelfde plan als dat van Daventry te brengen. Om dit te bereiken, diende

Carl F. Schloenning

er echter een ingenieur te worden aangesteld, die zich uitsluitend met de verzorging van het technische gedeelte van den omroep zou bezig houden.

Worden er maatregelen genomen, om de luisteraars in het Noorden en in Limburg een goede ontvangst van onzen nationalen zender te waarborgen?

— De N.S.F. heeft van de regeering een zekere vrijheid gekregen om de energie op te voeren. Hier zijn echter verschillende wijzigingen van de technische constructie van den zender toe nodig, die natuurlijk veel tijd vorderen en slechts geleidelijk kunnen worden uitgevoerd, wil het drukke bedrijf er geen hinder van ondervinden. We hopen echter het beste.

Willem Vogt.

Hoe staat U tegenover de komende Olympiade? Zullen de luisteraars het verloop van de Spelen aan hun toestel kunnen volgen?

— De A.N.R.O. voelt veel voor sport en heeft dit ook meerdere malen bewezen door het afstaan van spreektijd aan bekende personen op sportgebied. Wat mij betreft, graag zou ik onzen zender in dienst stellen van de uitzending der Olympische Spelen. Wil dat het geval zijn, dan zullen er zich echter verschillende belangrijke wijzigingen moeten voordoen in den toestand van het oogenblik. We hebben n.l. rekening te houden met de Pers, die hier lang niet van gediend zal zijn. In dit verband betreur ik 't. dat het instellen van den Zakelijken Omroep geleid heeft tot het beperken van de vrijheid om actuele gebeurtenissen te verbreiden. Verschillende malen zijn we hierdoor reeds in ons handelen belemmerd en daaraan is het ook te wijten, dat we dit jaar slechts één actuele gebeurtenis — de komst der Indië-vliegers — konden uitzenden. Hoewel de mogelijkheid van eene uitzending der Olympische Spelen niet geheel uitgesloten is, is deze toch tot een minimum beperkt. In geen geval zullen we in dezen zelfstandig handelen kunnen en wanneer het zoover is, zullen we in ieder geval met Regeering, Pers en Omroep overleg moeten plegen.

Wat is Uwe opinie over den huidige toestand van onzen Omroep?

— Tot dusverre is deze gebukt gegaan onder de betreurenswaardige argwaan der verschillende partijen onderling, het miskennen van elkanders goede bedoelingen en het hoe langer hoe meer vervreemden van de partijen, die den bijzonderen en algemeenen Omroep verzorgen. In dit opzicht heb ik een partipris, dat de Radio-Omroep zich niet leent om te worden versnipperd en dat politiek niet in den Omroep thuis hoort. Aan den anderen kant wil ik gaarne toegeven, dat groote religieuze stroomingen tot uiting dienen te komen, daar ons land reeds van vele eeuwen terug het land geweest is, waar de godsdienst in sterke mate een te eerbiedigen rol speelde in het zieleleven van zijn volk. Verder ben ik van meening, dat het niet noodig is, om deze levensbeschouwingen te ver-

pakken in de emballage van poover voorgedragen banale muzikjes.

Hoe is de houding der regeering in deze?

Ik heb groote waardeering voor den Minister van Waterstaat, want, hoewel Z.Ex. besluiten heeft genomen, die dikwijls belangrijk tegen onze wenschen ingingen, moet ik bekennen, dat hij in hooge mate rechtvaardig is en zeer sterk het verlangen heeft laten blijken, dat de Omroep van zelf zal kristalliseeren. De Regeering streeft zonder te dwingen naar een eenheid van Omroep.

De Minister heeft steeds de lijn gevolgd, dat hetgeen historisch gegroeid is, behouden moet worden, meer geleid dan gedwongen. Tot dusverre vervulde hij meer de rol van bijeenbrenger en ik wil het nogmaals zeggen, zijn houding was strikt eerlijk en neutraal. Van bevoordeeling van de politieke partij, waartoe hij behoort, is geen sprake.

Hoe staat het met de Radio-belasting?

Ik ben van gevoelen, dat de Regeering deze veelbesproken Radio-belasting eerst dan zal invoeren, wanneer de partijen het werkelijk eens zijn geworden over het feit, *hoe* die belasting ten goede zal komen aan het algemeen.

Wat stelt U zich van de toekomst van onzen Omroep voor?

Wat de toekomst betreft, ben ik ervan overtuigd, dat de scherpte der verhoudingen belang-

Daniel Prior

rijk af zal slijten, er meer onderlinge waardeering zal ontstaan, doordat de verschillende partijen door den tijd geleerd zullen hebben en dat zij door het verlaten van starre standpunten, wegen zullen vinden tot samenwerking.

Deze zucht naar vrede zal het logisch gevolg van het gezond verstand zijn, dat het b.v. verspilling vindt, dat door beide Hollandsche zenders tegelijk een Symphonie-concert of bijna gelijke Lunchmuziek wordt uitgezonden. Vroeg of laat zal dit, m.i. tot samenwerking moeten leiden. Bij de beoordeeling van onzen Omroep dient men vooral niet te vergeten, dat deze nog 'n wordingsproces, met al den aankleve daarvan doormaakt en dat bij een Omroep, waarbij het welslagen, behalve van de vage materiele hulpbronnen, afhankelijk is van het enthousiasme van de leiders, wel eens de spanen vliegen die door „trop de zèle" worden gehakt. Waar veel „beweging" is, is de kans op vrijwing groot. Ik ben er echter van overtuigd, dat ten slotte het gezond verstand tot samenwerking zal leiden, waarna een wijs helpen en medewerken van de Regeering aan de orde komt.

KOPENHAGEN en KALUNDBORG

(Radio-Aadet)

Ligging: + 55° 41,2° O.L., L. v. Gr. 12° 34,7'.

Golflengte: 337 Meter.

Energie: 4 Kilowatt.

Omroeper: Heer met heldere, duidelijke stem.

Aankondiging: Hallo, här er Kjöbenhavns Radiofonistation Bølgelänge 337 M. or Kalundborg Radio Bølgelänge 1154 M., „Vi Meddeler nu Aftens Programm“. (Het programma van den avond volgt). De titel van het stuk wordt na ieders voordracht herhaald, tegelijk met het noemen van het volgend nummer, b.v. Lytterne hørde (De luisteraars hoorden . . .). Nu følger (nu volgt). Aan het einde van den avond speelt het orkest het volkslied: „Der er et yndigt Land“ (Mijn mooi Denemarken) en neemt de omroeper als volgt afscheid: „God Nat, god Nat, glem ikke at sætte Antennen til Jorde“.

Carl Fr. Schioenning, een der Hoofd-Omroepers van de Deensche Staatsradiophonie, vertelt het volgende: Aan de zenders van Kopenhagen en Kalundborg zijn twee vaste omroepers verbonden. In de eerste plaats Daniel Prior. Deze is in 1900 geboren en was voor hij bij den omroep kwam aan het „Neues Teater“ en het „Apollo Teater“ in Kopenhagen als tooneelspeler werkzaam. Hollanders, die dit land bezochten, zullen hem ongetwijfeld wel eens gehoord hebben, daar hij in heel Denemarken zeer bekend is als voordrachtskunstenaar en dichterzanger. Wat mij zelf betreft, ik ben op het oogenblik 36 jaar oud en heb evenals de heer Prior een opleiding als tooneelspeler genoten terwijl ik in verband met mijn beroep o.m. een speciale studie van de klankleer heb gemaakt. Sinds Juni 1926 ben ik als vast omroeper van Kopenhagen aangesteld.

De dienst is zóó verdeeld, dat Prior en ik om den anderen dag van drie uur 's middags tot aan het einde van den programavond omroepen. We wisselen elkander dus af.

Bovendien moet ik alle lunchconcerten, schooluitzendingen e.d. verzorgen. Behalve dit, lees ik nog dikwijls uit romans of novellen voor.

Ik zou het aardig vinden, om van Hollandsche dames(!)- en heerenluisteraars eens wat te hooren. Schrijft U ons eens?

Prettige Kerstdagen en een voorspoedig Nieuwjaar!

Mit freundl. Gruss

Ihr ergebener

Carl Fr. Schioenning

RADIO-PARIS

(Société Radiola)

Golflengte: 1750 Meter.

Energie: 12 Kilowatt.

Omroeper: Heer, met prettige melodie-rijke stem. Zeer heldere uitspraak.

Aankondiging: Halloh, ici l'émission de Radio-Paris. Deze aankondiging of althans de stationsnaam wordt voor en na ieder nummer herhaald.

Monsieur André Gaudette, een der Omroepers van dit station was vroeger Professor aan de Sorbonne en is evenals velen zijner collega's door een toeval in het „omroepvak“ terechtgekomen. Oorspronkelijk beoefende hij de radio slechts als sport. Toen hij in '23 eens aan z'n toestel zat te luisteren hoorde hij een S.O.S. om een assistent-omroeper geven. Hij spoedde zich onmiddellijk naar de Bureaux van de Omroep-maatschappij en onderwierp zich aan een keuring van zijn stem. Het bleek, dat deze die van den anderen omroeper zeer veel nabij kwam. Deze gelijkenis was zóó, dat er nu zelfs nog luisteraars zijn, die niet weten, dat de omroepdienst door twee personen wordt verzorgd.

M. Gaudette heeft nimmer last van z.g. *microfoonvrees* gehad. In de studio voelt hij zich net zoo op zijn gemak, als voor den luidspreker in z'n huiskamer. Dit is des te meer opmerkelijk, waar hij vroeger bij het college geven meer dan eens „publiekvrees“ had en zich lang niet makkelijk aan een groot gehoor kon

aanpassen. Nu zijn gehoor vele malen verveelvuldigd is, heeft hij daar niet de minste last van.

LEIPZIG

(Mitteldeutsche Rundfunk A.G.)

Ligging: + 51° 20,1' Oostlengte v. Gr. 12°, 23,5'.

Golflengte: 365,8 Meter.

Energie: 9 Kilowatt.

Omroeper: Meestal een heer met duidelijke en langzame uitspraak.

Aankondiging: „Achtung, Achtung, hier sind die mitteldeutschen Sender, Leipzig auf welle 365,8 und Dresden auf welle 275,2.“

De aankondiging van den stationsnaam heeft steeds voor den aanvang van een nieuw nummer plaats, dikwijls ook na afloop hiervan. Het einde van een programma wordt aangekondigd met: „Der Vortrag . . . ist beendet. Leipzig und Dresden erwaeten ihre Hörer wieder in . . . Minuten.“ — Leipzig zendt als pauze-teeken het tikken van een wekker uit.

Leipzig's Omroeper *Hans Bocken* vertelt op origineele wijze iets van zijn „zending“.

Meine „Sendung“ in die Welt ist auch noch gar nicht lange her. Vor 24 Jahren hörten die lieben Nachbarn meine Stimme Freuden und

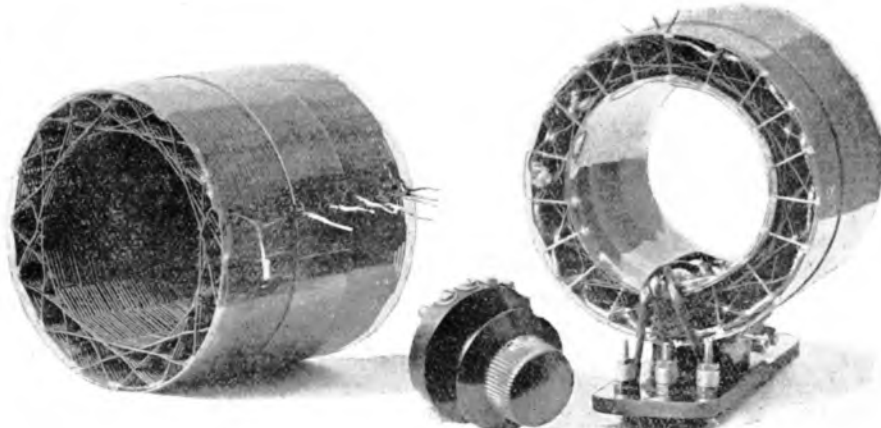
Hans Bocken

Schmerzen in die Welt posaunen auf eine Art, die selten schön empfunden wird. Heute hat sich der Kreis der Nachbarn in einen Teil Welt erweitert, meine Stimme ist geblieben. Wie sie nun auch empfunden wird; urteilt nicht zu schlecht, denn: *Omnia praeclara Vara!*¹⁾

HANS BOCKEN.

¹⁾ Al het uitstekende is zelden (Cicero).

GELDERSCHE RADIO FABRIEK - ARNHEM

G. R. F. Spoleenheden

HET G.R.F.-SCHEMA MET G. R. F.-ONDERDEELEN

lost ineens alle moeilijkheden op voor zelfbouwers en garandeert een ontvangst, die door weinig toestellen wordt geëvenaard

Vraagt inlichtingen en beschrijving
Blauwdruk met werkschema
ad 25 cent

Het zelfvervaardigen van Luidsprekers

door L. A. HÜBSCHER.

5. EEN VOUWLUIDSPREKER

Inleiding.

Bij alle vorige beschreven constructies — de Reflex uitgezonderd — bestond het diafragma uit een ellips- of cirkelvormig stuk papier in kegelvorm. Bij de Vouwluidspreker, waarvan de constructie hier volgt, bestaat dit geluid voortbrengende diafragma uit een lange strook papier, welke keurig gevouwen wordt in gelijke deelen. Dit diafragma is ook niet vrijdragend doch wordt aan het houtwerk van den luidspreker middels punaises vastgezet. Bij dit type willen we het oordeel van den geluidskwaliteit nu eens niet vooruit bespreken doch dit overlaten aan den vervaardiger. Gaarna evenwel verneem ik dit per adres „R.-W.”.

Benodigheden :

Een „Lissenola”.
Een zwevende as.
Een eiken kastje volgens beschrijving.
Een vel wit tekenpapier.

De kast.

De kast, waarin straks het diafragma en de „Lissenola” — ook hier weder onontbeerlijk — worden vastgezet, bestaat, zooals uit de fotos blijkt, uit een rechthoekige doos zonder voor- en achterschot evenwel, terwijl om het uiterlijk te bevorderen de bovenhoeken eenigszins afgerond zijn.

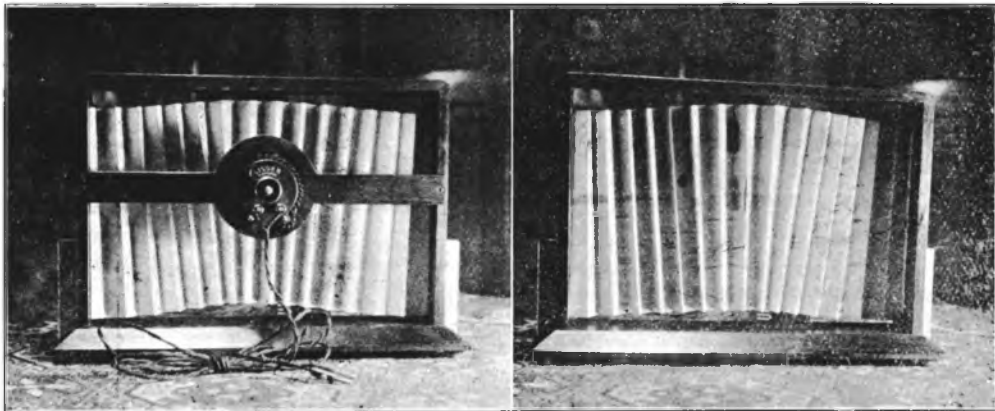
Het beste en ook het mooist wordt dit kastje vervaardigd van eikenhout. Het bodemplankje is van drie c.M. dik hout. De zijschotjes en het bovenplankje zijn van 1 c.M. dik hout vervaardigd. De zijkanten van het bodemplankje worden afgeschuind. De maten zijn 35×8 c.M. De totale hoogte van het geheel is 25 c.M. De zijschotjes worden dus 8×25 c.M. minus de dikte van het bodemplankje natuurlijk. De maat van het bovenplankje wijst de weg vanzelf. Aan de achterzijde precies in het midden wordt het latje opgeschroefd of ingelijmd, hetgeen mooier is dat de „Lissenola” weergever moet dragen. Ook de lengte hiervan blijkt vanzelf. De binnenste cirkel — die waarin de weergever moet passen heeft een doorsnede van 64 m.M. De buitenste cirkel heeft een doorsnede van 84 m.M. De houten cirkel is dus 2 c.M. breed. Het latje is 3 c.M. breed. De kast is zwart gebeitst en de

stukjes hout ter weerszijden ter versiering aangebracht — 10 c.M. hoog — zijn goud gekleurd met wat bronspoeder gemengd met tinctuur. Dit past zeer goed bij de insgelijks gouden weergever. Het kastje is zwart gebeitst omdat dit aardig met het sneeuwwitte óf crème diafragma contrasteert.

Het diafragma.

Voor het diafragma diene een stuk tekenpapier van goede kwaliteit dat eerst op

van het diafragma, dáár waar de as ingebracht moet worden een gaatje van $1\frac{1}{2}$ m.M.Ø worden geprikt. Ter versterking worden twee stukjes blik tusschen de moertjes aangebracht groot b.v. 2 c.M.² en gebogen juist op de top van een vouw. Welbegrepen dus: eerst een moertje op de as brengen en vastsoldeeren liefst. Dan een stukje blik, vervolgens het diafragma, dan weer een stukje blik en eindelijk het laatste moertje, beslist met een tang vast te zetten, om lostrillen te

de volgende wijze geprepareerd wordt. Breng 4 deelen lijnolie met 2 deelen terpentijn en 1 deel siccatief en strijk dit uit over het papier. De tint wordt dan eenigszins ivorkleurig hetgeen absoluut niet misstaat. De juiste maat van het tekenpapier is $80 \times 20\frac{1}{2}$ c.M. Met O.-I. inkt teekende ik hierop een aantal z.g. Japanse vogels, poppetjes, boomen, enz. Ieder kan dit naar eigen smaak doen natuurlijk. Met potlood worden nu 40 stukjes van 2 c.M. lang afgeteekend en deze met een eenigszins bot mes even z.g. geritst” of ingekrast. Langs deze lijnen wordt het diafragma nu gevouwen en wel om en om.

Het voltoolen.

Breng de „Lissenola” nu in het daarvoor bestemde cirkelvormige gat; schroef de deksel, na de zwevende as er tusschen te hebben gezet, er op en breng twee schroefjes aan in de van te voren geboorde 3 m.M.Ø gaatjes in de pootjes welke niet + en — gemerkt zijn. De weergever zit nu stevig. Een stukje dik bord wordt er nog aangeplakt ter afwerking. (zie foto). Nu moet in het midden

voorkomen. De stukjes blik vergulden. Het diafragma wordt nu aan de twee zijschotjes met aan iedere zijde drie punaises stevig vastgezet, en ziet de luidspreker er uit zooals de photo aangeeft. Met recht mag van dit instrument gezegd worden dat ze niet alleen het oor doch zeer zeker ook het oog streelt.

DE STEEDS
TOENEMENDE VRAAG NAAR
STAU
ACCUMULATOREN

vindt zijn oorzaak in de groote
voordeelen welke dit fabriekaat biedt
boven de bestaande concurrentie
fabrikaten

DE STAU ACCUMULATOR
IS ONVERWOESTBAAR

Alleenvertegenwoordigers:

N.V. E.R.M.A.F. v/h Elster & Co.
NIJVERHEIDSTRAAT 3, ROTTERDAM

Telefunken's Kerstgeschenk: ZEESEN op 1250 M.

TELEFUNKEN bouwde de meeste en grootste omroepzenders in Europa. Neemt daarom

Lampen, Luidsprekers en Origineele Radio-Toestellen van TELEFUNKEN. U verkrijgt dan een weergave

Of het in de kamer was

TELEFUNKEN

HUYGENSPARK 38/39 ————— DEN HAAG

TELEFUNKEN-ZENDER
"ZEESEN"!!!

NOEM „RADIO-WERELD" BIJ
BESTELLING AAN ADVERTEERDERS

N.V. ELECTROSTOOM

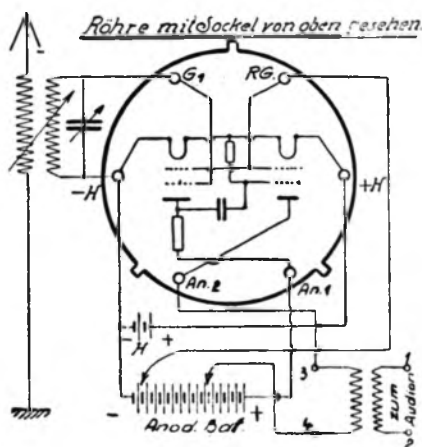
ROTTERDAM
AMSTERDAM

Isaria-Ontvangtoestellen

Meisterwerk-
Luidsprekers

Exide-Accumulatoren

Dak-Raamantennes

UW KOOMANS ?
voldoet U niet meer ?

Schakel een

Loewe-Lamp 2 HF

à f 15 —

volgens nevenstaand schema voor.

U verhoogt daardoor het bereik van
Uw ontvanger en door losse koppelings-
mogelijkheid meteen de selectiviteit
van Uw Koomans.

LOEWE-RADIO

AMSTEL 67

AMSTERDAM

TELEFOON 52179

DE N.V. PHILIPS' RADIO TE EINDHOVEN VRAAGT
wegens uitbreiding

EENIGE ONDERNEMENDE JONGELUI

voor de **bediening en montage** van demonstratie-versterkers en -luidsprekers, in **binnen- en buitenland**. Goede algemeene ontwikkeling, talenkennis en bekendheid met montage-werkzaamheden (lieft op radio-, eventueel op sterkstroomgebied in het algemeen) vereischt. Leeftijd ± 25 jaar. — Brieven onder motto „RADIO" met volledige inlichtingen omtrent leeftijd, opleiding, practijk, referenties, verlangd salaris enz. te richten aan de afdeling Arbeid.

DE ACHTSTE DRUK VAN HET VADEMECUM VERSCHIJNT VRIJDAG AANSTAANDE

Gloeidraadvoeding uit het lichtnet

door J. B. REYERS, Antwerpen.

Voortzetting van het artikel uit No. 50.

HET ontvangtoestel, dat ik — zoals reeds gezegd — meer dan drie maanden in verbinding met het plaat-gloeistroomapparaat van fig. 2 beproefd heb, is afgebeeld in fig. 8.

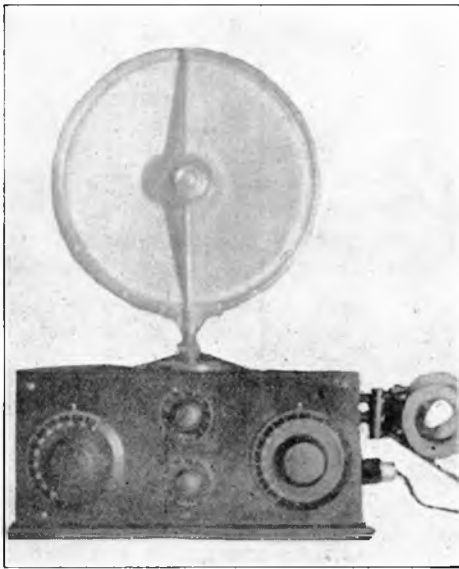

Fig. 8.

Gedurende dien tijd heeft het steeds tot mijn volle tevredenheid gewerkt. Van bromtoon was noch bij luidspreker noch bij telefoonontvangst weinig of niets te bespeuren. De geluidswaergave was goed te noemen; de selectiviteit voldoende.

Op enkele punten betreffende het schema van bovengenoemd toestel (fig. 9) wilde ik met een kort woord nog even uwe aandacht vestigen. Ten eerste op de verbinding roostergloeidraad. Deze is in fig. 3 bldz. 941 voor de verschillende lampen aangegeven. Hieruit blijkt duidelijk hoe één en 't zelfde punt ten opzichte der voor-

afgaande lamp negatief en tegelijkertijd ten opzichte der volgende lamp positief is. In het algemeen kunnen we zeggen dat het negatieve gloeidraadeinde steeds met het rooster verbonden wordt; een uitzondering hierop maakt de roosterlek van de detector, welke wij aan de positieve gloeidraadzijde leggen.

Op de tweede plaats nog iets over het gebruik van z.g. *Compensatieweerstanden*, zoals die in fig. 9 aangegeven zijn. Tot nu toe hebben we steeds aangenomen, dat de stroomsterkte voor alle der in serie geschakelde gloeidraden even groot was. In

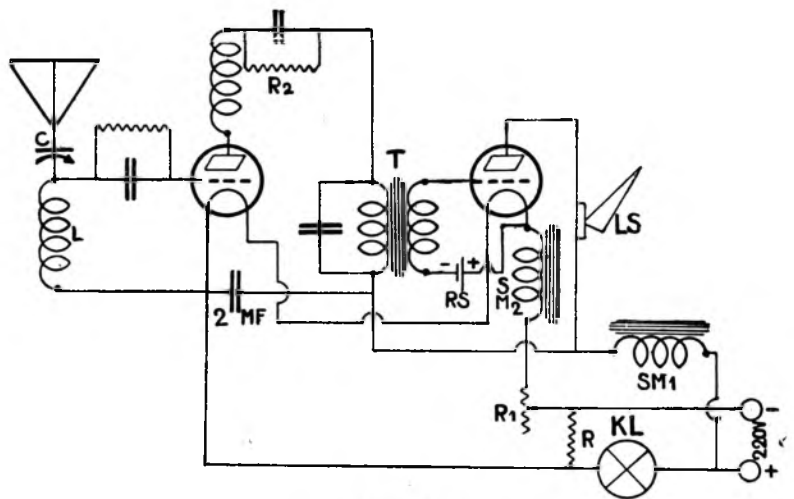

Fig. 10.

door de tweede lamp een stroomsterkte van $(60 + i_1)$ m.A. Voor de derde lamp bedraagt deze $(60 + i_1 + i_2)$ m.A. en zoo voor de vierde $(60 + i_1 + i_2 + i_3)$ m.A. Het is duidelijk dat dit bij gebruik van Miniwatt-lampen voor deze noodlottig worden kan en althans zeker wat betreft hun levensduur. Dit kunnen we voorkomen

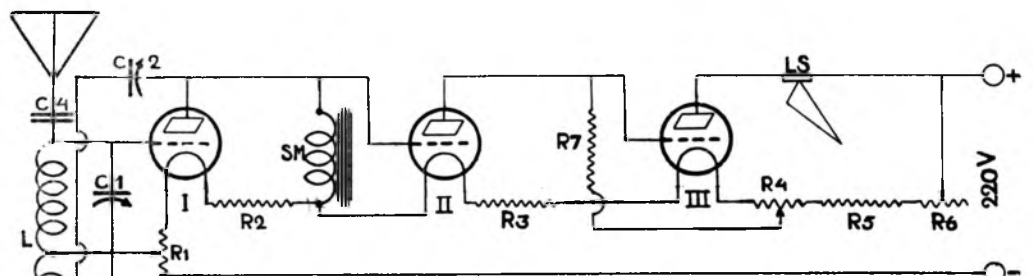

Fig. 11.

werkelijkheid is dit niet het geval.

Immers moet de plaatstroom der eerste lamp alvorens de negatieve pool te kunnen bereiken eerst de gloeidraden der volgende lampen passeeren. Zoo gaat dus

door parallel op de gloeidraden z.g. compensatieweerstanden te plaatsen, waarvan de grootte zich gemakkelijk berekenen laat. Uit de bij elke lamp behorende karakteristiek bepalen we voor de plaatspanning, die ons apparaat levert, de grootte der anodestroom voor de verschillende lampen. We zouden dit natuurlijk ook experimenteel kunnen doen. Aangenomen deze voor de eerste lamp 2 m.A. bedraagt, zoo zal de eerste compensatieweerstand dus een waarde moeten hebben van $4 \times \frac{1000}{2} = 2000$ Ohm. Voor de derde lamp vinden we (i_2 op 10 m.A. gesteld) $(4 \times \frac{1000}{10} +) 400$ Ohm, enz.

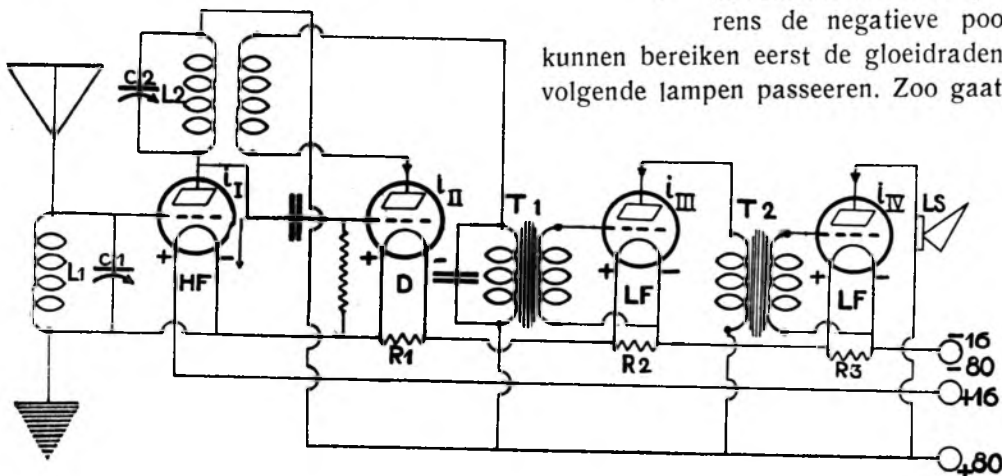

Fig. 9.

PHILIPS

TRANSFORMATOR

*Een onmisbare
schakel*

IN DE KETEN VAN ONDERDEELN UWER RADIO-
INSTALLATIE, DIE LEIDT TOT
ONVERVORMDE LUIDSPREKERONTVANGST

DR. IR. KOOMANS,

Chef Radio-Laboratorium van het Staatsbedrijf van de
Posterijen, de Telegrafie en Telefonie, schrijft ons d.d.
2 December 1927 :

„Met Uw laagfrequent transforma-
toren heb ik thans eenige persoon-
lijke ervaring opgedaan. Naar
aanleiding daarvan gevoel ik mij
gedrongen U hierover een com-
pliment te maken. **Ze overtreffen
alle mij bekende merken.**”

DE CHEF VAN HET
RADIO-LABORATORIUM

Koomans

Zin en Om den Oorlog

Driehonderd radiostations opgeheven

Naar verluidt zullen op 1 Februari 1928 in de Vereenigde Staten driehonderd radiostations worden opgeheven om de vele storingen, die door het groote aantal zenders zijn ontstaan, uit den weg te ruimen.

Om de Loewe-lamp.

De Derde kamer der Haagsche Rechtbank heeft in zake het geding Philips contra Tasseron en de N.V. E. Lehnerts's Handelsonderneming, een onderzoek opgedragen aan den Octrooiraad, om de rechtbank van advies te dienen over de vraag, of de beide door Philips in het geding gebrachte lampen inbreuk maken op het Octrooi 13345, dat Philips eenigen tijd geleden in het bezit heeft gekregen. De Octrooiraad moet uiterlijk 1 Maart 1928 zijn advies hebben uitgebracht.

Radio in Zuid-Afrika.

De radio wordt in Zuid-Afrika meer en meer populair. Er zijn thans ongeveer 14.000 ingeschreven luisteraars, terwijl het aantal Schwarzhörer op circa 8.000 wordt geschat. Men hoopt deze eerstdaags wettelijk te kunnen verplichten zich te laten inschrijven.

In Maart 1928 hoopt men het nieuwe station te Johannesburg in gebruik te kunnen nemen, dat dan met een energie van 20 K.W. zal werken.

Het nieuwe station in Wilna.

Het pas opgerichte station te Wilna is thans bezig proeven te nemen. Zoodra tot een juiste golflengte besloten is, zal het officieel in gebruik worden genomen, hetgeen vermoedelijk in December zal plaats vinden.

Record reikwijdte van Langenberg.

De door Telefunken gebouwde, ook hier te lande zeer populaire zender te Langenberg, schijnt over zeer groote afstanden nog uitstekend te hooren te zijn. Volgens bericht uit Gyon, aan de noordkust van Spanje, worden daar de programma's regelmatig en uitstekend op luidspreker ontvangen. Waar dit een afstand is van circa 1100 K.M. en nog veel grootendeels over land, dat bergachtig en zeer ertsrijk is, mag van een buitengewoon gunstig resultaat gesproken worden, zelfs onder inachtnaam dat Langenberg werkt met 25 K.W. anode-vermogen. Ook de Lloydstoomer „Wolftram", op weg naar Liberia, had nog prachtig ontvangst van den Rijnlandzender op een afstand van 5700 K.M.

Het hoogste radiostation ter wereld.

Naar beweerd wordt, moet zich dit station bevinden in de Pyreneën. Het is een zender met slechts 500 Watt energie, werkend op een golflengte van 300 M. en deze wordt hoofdzakelijk gebruikt voor het driemaal daags uitzenden van weerberichten. Niettegenstaande zijn geringe zendenergie moet toch dit station in een omtrek van 500 K.M. nog goed op luidspreker te nemen zijn.

Telefonische verbinding met Indië nabij.

Blijkens de uitslagen van de proefnemingen, behoort het radio-telefoonverkeer met N.O.I. niet langer tot de onmogelijkheden. Echter zal deze verbinding eerst dan goed voldoen, als men kan spreken op gemeenschappelijke dagen. Wanneer het bij ons vijf uur nam. is, is het in Indië twaalf uur 's nachts, zoodat men in het algemeen na vijf uur van de telefoon geen gebruik zal maken, omdat men dan den correspondent in Indië uit bed moet bellen. Uiteraard heeft voor den rijksdienst, wiens taak het is een productief verkeer te scheppen, telefonie, die pas om vijf uur des avonds mogelijk is, weinig beteekenis. De groote ervaring, die de rijks-telegraaf gedurende eenige jaren met korte golftelegrafie heeft opgedaan, heeft aangetoond, dat telefoonverkeer voor vijf uur alleen mogelijk is met een golflengte beneden 20 M.

Een station te Algiers?

Volgens „Wireless World" hoopt men tegen het einde van het jaar een omroepstation te Algiers gereed te hebben.

De verdeling der omroepzenders einde 1927.

Volgens een Engelsche statistiek bestaan er thans over de geheele wereld verspreid in totaal 1126 radio-Omroepstations. Het grootste gedeelte daarvan komt voor rekening van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika n.l. 685. Het overige gedeelte van N.-Amerika bezit 128 omroepzenders. Zuid-Amerika 52, Azië 18. Australië 28 en Afrika 9. Europa heeft volgens deze statistiek in totaal 196 stations. De sterkste zenders, welke met een antenne-energie van 50 K.W. werken kunnen, zijn de Amerikaansche stations WEAF te Belmore bij New-York, WGY Schenectady en KDKA bij Pittsburg. Van dezen kan Schenectady zijn vermogen opvoeren tot 100 K.W. De krachtigste Europeesche zender is Motala in Zweden, welke met 40 K.W. werkt. Dan volgt Daventry (Experimental) met een maximum vermogen van 30 K.W. Daarna komen Langenberg en Daventry elk met 25 K.W.

De krachtigste Europeesche omroepzender zal binnenkort de nieuwe „Duitsche landzender" zijn, welke door Telefunken wordt gebouwd te Zeesen.

Dit radio-omroepstation zal kunnen beschikken over een antenne-vermogen van ongeveer 45 K.W.

Nieuwe golflengten.

Volgens bericht in de Fransche radiopers ligt het in de bedoeling, de golflengten van enkele buitenlandsche radio-Omroepstations te wijzigen. Zoo werkt volgens het nieuwe schema Bilbao op 400 M. (voorheen 415 M.), San Sebastian 335 (voorheen 397 M.), Oviedo 310 M. (voorheen 286 M.), Radio Vitus Paris 302 M. (voorheen 322 M.), Notodden, Noorwegen 441.9 M. (voorheen 445 M.), Pratslava 300 M. (voorheen 263.2 M.), Madrid op 400 M. en de nieuwe Spaansche zender Almeria op 326 M.

Internationale Omroep.

De Amerikaansche omroepmaatschappij „The National Broadcasting Co." heeft officieel te kennen gegeven, dat zij zoo vlug mogelijk wenschte te beginnen om een systematische internationale omroep in het leven te roepen. Zij heeft plannen ontworpen om de eerste programma's te wisselen tusschen de Vereenigde Staten en Engeland van 7—11 uur 's avonds, gedurende het geheele jaar.

Radio in Joegoslavië.

Vermoedelijk zal in Februari 1928 te Podgoritza in Montenegro een nieuw station in bedrijf gesteld worden. De golflengte en de energie zullen nader worden vastgesteld.

Een nieuw station te Calcutta.

In Calcutta zal een nieuw omroepstation gebouwd worden, dat waarschijnlijk in Augustus van het volgende jaar in gebruik kan worden genomen.

Nieuwe 30 M. Successen.

Mr. Werner Eilers te Los Angeles, California, deelt ons mede dat tusschen EN-OSF, een Nederlandsch amateurstation en zijn station in den morgen van 21 November, 12.45 P.S.T. een verbinding heeft bestaan.

Voorts ontvingen we uit Nieuw-Zeeïand, van OZ-2BG te Hataitai, bericht dat aldaar de Nederlandsche stations EN-OJA en EN-OGA met sterkte 4 werden gehoord.

Een vleidend oordeel.

In een interview, dat een correspondent van de „United Newspaper Information Service", waaraan o.a. zijn aangesloten de „New York Herald", „Chicago Tribune" en „Le Matin", een dezer dagen hield met prof. Arthur H. Compton uit Chicago, den winnaar van den Nobelprijs voor natuurkunde voor 1927, sprak deze de meening uit dat het natuurkundig laboratorium van de N.V. Philips Gloeilampenfabrieken de eerste plaats inneemt in Europa en dat het het eenige laboratorium is, dat op één lijn staat met die van de twee groote Amerikaansche maatschappijen, de General Electric Comp. en de Western Electric Comp.

BETER
werkt Uw toestel met

TRANSFORMA
laag frequent transformatoren
PRIJS: Fl. 7.50

HET IS
THANS
ALGEMEEN BEKEND

dat met

SPLENDOR RADIOLAMPEN

de meest natuurgetrouwe
weergave wordt
verkregen

De Splendor Radiolampen
hebben door hunne superieure kwaliteiten
een benijdenswaardige reputatie

*Eischt daarom van Uw
Handelaar uitsluitend:*

SPLENDOR RADIOLAMPEN

DE BESTE IN KWALITEIT — DE LAAGSTE IN PRIJS

N. V. „SPLENDOR”
GLOEILAMPENFABRIEKEN

NIJMEGEN

OP DE KORTE GOLF

Op de Luisterpost der Korte Golven.

door en-ROO5.

IK had mij voor deze week voorgenomen om eens speciaal mijn aandacht te wijden aan de omroep K.G. stations welke we er den laatsten tijd van alle kanten bijgekregen hebben en als gevolg hiervan wil ik ditmaal slechts enkele woorden besteden aan de amateurs, welke altijd de Zondaguren voor zich op-eischen. Daarbij kwam, dat ik dien dag gedurende eenigen tijd had te luisteren naar een QSO, waarbij ik zelf geïnteresseerd was. Zoals U weet heeft eg-5PL mij verzocht hem in contact te brengen met Hollandsche zenders, een oproep die reeds in een der vorige nummers verscheen. Ter zefder tijd had ik echter eens uitgeluisterd naar de Hollanders die over het algemeen vrij geregeld met Engeland werken, en daar en-OAX blijkbaar de zenderij gestaakt heeft, viel mijn oog op en-OWX, die zoowel met letters als met successen vrijwel met eerstgenoemde overeenkomt. De afspraak met hem via de I.A.R.U. gemaakt, was dat hij te 10 minuten voor half 12 eg-5PL zou aanroepen en dan tijdens dit QSO enkele berichten voor mij zou doorgeven aan Mr. Philpot. Als ik dien morgen omstreeks 10 uur ga uitluisteren, zijn het weer voornamelijk de Franschen en Belgen die van zich doen spreken, doch van Engelschen geen spoor. Ja toch, daar komt er eentje en een oude bekende, 5DC, die spoedig gevolgd wordt door eg-2GF. Ze komen beide tamelijk door, niet overdreven en worden door bijna geen andere gevolgd. Nu wordt ik vanmorgen ook wel danig in de wielen gereden door een aanhoudende ratelstoring, die ontvangst op 40 tot 45 M. onmogelijk maakt, doch met tusschenpoozen even ophoudt.

Eindelijk te precies 11.00 G.M.T. hoor ik en-OWX, die zijn belofte nakomt en eg-5PL aanroept. Wanneer hij „over” roept, stel ik gauw op eg-5PL in om dezen juist te hooren antwoorden. De ver-

binding is dus wel gauw tot stand gekomen. Als eg-5PL echter eenige mededeelingen doet, begint het geratel weer en alle ontvangst is bij mij onmogelijk. Ook en-OWX schijnt last van deze storing te hebben, welke naar mij uit deze week ingewonnen inlichtingen bleek over 'n groot gedeelte van de stad hoorbaar en hinderlijk is. Ook hij kan eg-5PL niet volgen en vraagt om herhaling, wat eg-5PL dan ook doet. Het blijft echter sukkelen en een geregeld QSO blijkt niet mogelijk. Daarbij komt, dat eg-5PL slechts sterkte R4 doorkomt. Ten slotte werd afgesproken dat het QSO spoedig zou worden herhaald, wanneer ontvangstcondities hier beter zouden zijn.

In den middag, zoo tegen 3 uur, blijken de ontvangstcondities aanmerkelijk veel beter. eg-6AS roept met sterkte 6 een ander station aan. Zijn modulatie is ditmaal niet zoo goed als vroeger. Dit station behoort aan den Heer C. R. Chadfield, 13 Albert Street, Melton Mowbray. Hij gebruikt een Hertz-antenne met tegenwicht. De zender is een afgestemde plaat en afgestemde roosterkring, de input 300—400 Volt gelijkstroom, 10 Watts. Men kan er vast van op aan hem iederen Zondag aan te treffen.

Even later hoor ik eg-2GF roepen en spoedig

is hij in QSO met een nog niet door mij gehoord station n.l. eg-5UL, dat een echten kracht-patser blijkt te zijn, en sterkte R8 tot R9 doorkomt. Het zou echter beter geweest zijn, als hij iets minder sterk maar wat zuiverder gemoduleerd was geweest, want de modulatie was tamelijk grof. Wel trof het mij dat op zijn uitzending absoluut geen fading merkbaar was.

Nog een tweede nieuw station hoorde ik dien middag, n.l. eg-2AX, die ook fink doorkwam, R7 tot R8, maar hierbij tevens zuiver en helder gemoduleerd was. Echter wel wat last van QSS.

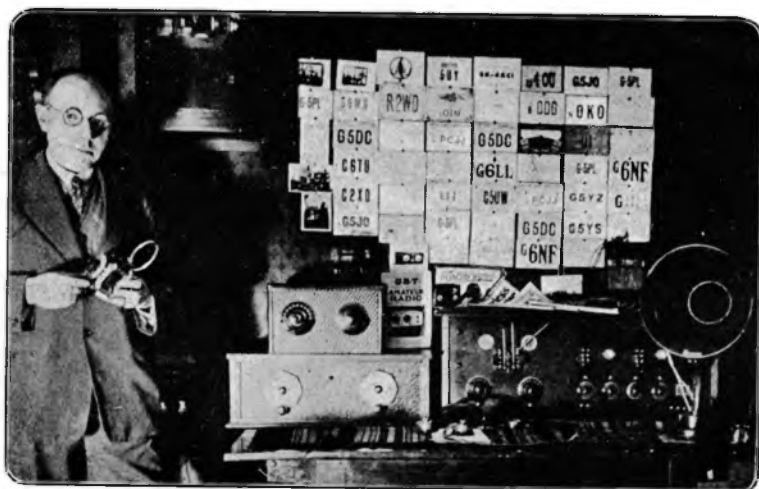
Plotseling wordt mijn aandacht weer getrokken door en-OWX, die proeven aan het doen is met een zelf vervaardigde gramfoon pick-up en thans hiermede muziek afdraait. Hij verzoekt en-OGR naar hem uit te luisteren en hem rapport te geven over de uitzending. Daarna wordt tweemaal dezelfde plaat afgedraaid, ik meen „My Camenita” waarbij het mij opvalt, dat de eerste maal de modulatie niet erg diep is, terwijl de tweede maal de modulatie beter is, doch speciaal wat betreft de lage tonen, terwijl de hoge frequenties leelijk vervormd worden. Het rapport dat en-OGR uitbracht was dan ook precies in denzelfden geest en verschilde maar weinig van mijn waarnemingen. en-OWX dankte hem voor zijn bemiddeling en zeide de pick-up nog eens grondig te zullen herzien.

Thans mijn aandacht weer wijdend aan de buitenlanders, wordt ik opmerkzaam gemaakt op een Fransch station, dat uitmunt door een verbazend heldere modulatie n.l. eg-8SZ, een juweel van een station, sterkte R8, absoluut zuiver en constant. Hij is aan het werk met eb-4DI, ook lang geen slecht station, eg-6FZ roept verschillende andere eg-stations aan, maar zijn modulatie is lang niet zoo mooi als van de beide eerstgenoemde stations. Nog slechter

is eb-4CX die zijn landgenoot eb-4FC aanroept met brokelende modulatie.

In verband met eenige verzoeken van Engelsche zijde ontvangen luisterde ik ook Zondagavond tusschen omstreeks half 7 en 8 uur even uit. Verscheidene amateurs beweerden n.l. dat na donker communicatie op de 40 M. band haast niet meer mogelijk was. Eerlijk moet ik bekennen, dat het resultaat dan ook niet schitterend was. Ik hoorde n.l. slechts twee Engelsche stations en wel eg-5DC en eg-6AS, die beide ongeveer sterkte R 5 doorkwamen, evenwel zonder fading.

EN-ROO5 en diens toestellen

Velen zullen het ongetwijfeld op prijs stellen op deze wijze kennis te maken met den heer de Gorter, de verzorger van deze rubriek. We zien hier onzen medewerker bij zijn apparatuur. Geheel rechts een normale omroep ontvanger en ter linkerzijde hiervan een Cossor Melody Maker, het toestel dat in Engeland zoo'n opgang maakt en ook werkelijke buitengewone eigenschappen bezit. Op den Cossor Melody Maker bevindt zich de Schnell K.G. ontvanger, die de oorzaak is van de vele kaarten aan den muur. Bij aandachtige beschouwing vinden we hier vele stations terug, die geregeld in de rubriek vermeld worden. Er hangen echter nog veel te weinig en-Ø kaarten. Zij toch moesten de overhand hebben.

Een QSO tusschen stations heb ik echter niet kunnen waarnemen, zoodat hierin toch wel een hoop waarheid schuilt. Wel was ik getuige van een typisch QSO tusschen eenige Nullen. Onze vriend en-OWX was bezig gramfoonmuziek uit te zenden en riep daarna en-OPK en en-OGR op met verzoek hem rapport te willen doen toekomen. Door en-OGR werd hieraan direct voldaan. Daar en-OWX ook en-OPK aangeroepen had, vroeg en-OGR hem met dit station in verbinding te brengen. en-OWX riep hierop en-OPK op en verzocht hem uit te luisteren naar en-OGR, waarop laatstgenoemd station onmiddellijk begon met en-OPK aan te roepen, welke roep spoedig beantwoord werd. Intusschen had en-OWX zich teruggetrokken en gesloten. Collegialiteit is het kenmerk van alle amateurs over de geheele wereld.

* * *

Wanneer ik zoo in buitenlandse bladen de diverse prestaties van amateurs uit alle werelddelen zie vermeld, dan moet ik onwillekeurig denken, „Zouden wij Hollanders daar nu ook niet voor in staat zijn” en ik begon er werkelijk aan te wanhopen, totdat ik deze week plotseling een zending in de brievenbus vond, die mij van het tegendeel overtuigde. Daar was in de eerste plaats een brief van een amateur uit Los Angeles, California, die verzocht een rapport door te willen sturen aan en-OSF. Het betrof een QSO op 21 November j.l. te 12.45 Pacific Standard Time en de schrijver vermeldde, dat en-OSF het tweede station was waarmede de zender werkte die nog slechts..... 1 uur in bedrijf gesteld was. Een goed begin voor dezen Los An-

geles man, maar ook een mooie prestatie van en-OSF. Dezelfde post bracht mij een kaart voor en-OGA en kwam van OZ-2BG, (J. G. Tinney, 74 Kainui Road, Hataitai, New Zealand), en vermeldde, dat en-OGA daar geregeld R4 gehoord werd, terwijl hij werkte op een golf-lengte van 33 M. Deze QSL card was voor mij aanleiding om hieraan eens wat meer aandacht te besteden. Er stond namelijk een afbeelding op van een op New-Zealand voorkomende vogelsoort, welke met 1 poot de sleutel drukte en het geheel gaf een veel aardiger aanzien dan de kaarten waarop uitsluitend de roepletters voorkomen. Met hoe weinig moeite zouden ook anderen iets fraais van hun kaarten kunnen maken. Een aardig ontwerp zag ik dezer dagen van en-OIM, waarop een gedeelte van de wereldbol voorkomt, terwijl in de eene hoek een typisch Hollandsche teekening staat (molentje) en aan de andere zijde een Indische schets (palmboomen, klappers). Moge dit symbool voor en-OIM werkelijkheid worden en hij nog eens in QSO komen met Indië. Een enkele laat ook op zijn kaart een hoekje blanco, waarop hij dan een afdruk van zijn installatie plakt, zoodat men tevens een foto heeft van de zender, waarmede men gewerkt heeft.

Een niet onaardig idee is een landkaartje van de streek waar de zender gevestigd is en wanneer het iemand betreft in een groote stad, zoals bijv. Londen, een plattegrondje waarop de woonplaats aangeduid staat. Het is met heel weinig moeite zeer goed mogelijk een smaakvol QSL-kaartje te ontwerpen en nog maar al te veel volgt men de sleur van eenvoudig een kaart met afkortingen en dik hier doorheen de

roepletters. Kijkt U maar eens naar de verschillende foto's van amateurzenders.

* * *

Hoewel met goede voornemens bezielde om naar diverse officieele stations te zullen luisteren, kwam hiervan in de eerste helft der week wegens drukke werkzaamheden, en het behandelen van verschillende rapporten niet veel en het werd Woensdagavond dat ik voor het eerst weer eens kon luisteren. Laat ik U direct vertellen ik heb geen enkel officieel station gehoord dien avond, alleen een Duitscher op 42 M. die bijzonder hard maar slecht gemoduleerd doorkwam en dan een Spanjaard op 47 M. die prachtig gemoduleerd en sterkte R5 doorkwam. maar... zoo vlug sprak dat ik hem ondanks mijn kennis van de Spaansche taal niet kon volgen. Ook de daaropvolgende avonden waren wat men noemt slecht. Het blijkt dat de ontvangstcondities gedurende deze maand bijzonder slecht zijn. De Amerikanen 2XAF en 2XAD, die vroeger keihard ontvangen werden, geven nu niet meer dan een zwakke draaggolf en men moet het heel laat maken, 3 à 4 uur, als men iets behoorlijks wil ontvangen. Er loopt natuurlijk wel eens een goede dag tusschendoor, maar regelde ontvangst blijkt thans niet mogelijk van deze stations. Alleen KDKA is het eenige station waar men iets aan heeft en dat nog steeds tamelijk goed te ontvangen is.

Daar ik echter beslist eens officieele stations wil hooren, heb ik mij vast voorgenomen de volgende week iederen avond minstens 1½ uur te luisteren. Tevens is dan ook 5SW blijkens uit Engeland ontvangen mededeelingen geregeld werkende. Dus alweer een kansje meer.

De Britsche „Orphean”
luidsprekers overtreffen alles

Het „DE LUXE” model is de grootste „ORPHEAN” luidspreker en geeft de best mogelijke resultaten

Prijs Fl. 44.10 Weerstand 2000 ohm
Hoogte 60 cM. Doorsnede 35 cM. **Standard Model**

Het „STANDARD” model, geheel hetzelfde ontwerp en constructie, vertegenwoordigt een bijzondere waarde voor **Fl. 31.50**
Weerstand 2000 ohm. — Hoogte 47½ cM. — Doorsnede 25 cM.

De „ORPHEAN GEM” is de goedkoopste en meest efficiënte Engelsche luidspreker, kost slechts **Fl. 18.90**
Weerstand 2000 ohm — Hoogte 47½ cM. — Doorsnede 25 cM.

De „ORIEL” is voor hen die het cabinet-type prefereren, het is een prachtig instrument (Afmetingen 37½ × 22½ × 12 cM.). Artistieke eiken uitvoering **Fl. 37.80** of mahonie **Fl. 38.40**

Vraagt geïllustreerde Brochures of hoor ze bij de
Dutch Gramophone & Radio Works, A'dam (W.)

LONDON RADIO MFG. Co. LTD.
STATION ROAD. MERTON. LONDON S.W. 19 ENG.

Korting

PLAATSPANNING APPARAAT, BROMVRU
f50 70 73⁵⁰
EXCL. LAMPEN

GELJKRICHTER
1.2 - 1.4 AMP.
f16

f8

MET OP HET DOOSJE ORGEPLAKT
GENUMMERO - GARANTIEBEWIJS

AMSTERDAM Prijsongr 359 Tel. 37550

DE MUSICUS AAN HET WOORD

OVER INSTRUMENTATIE

XXVI

BIOSCOOPMUZIEK-UITZENDING IN AMERIKA

EEN SPECIALE ARTIKELEN-REEKS
door

MAX TAK

ENKELE weken geleden hield ik in het Amsterdamsche Tuschinski-theater een lezing, die in haar geheel gewijd was aan de bespreking van ter film-begeleiding dienende muziek en de orkesten, die deze uitvoeren. Tot mijn innigen spijt behoor ik niet tot de achtenswaardige lieden, die eerst thuis alles netjes op papier stellen, zoodat mijn causeriën, in dit genre tot dusverre door mij gehouden, het geprononceerd karakter van een improvisatie hebben. In den loop van het „gesprek” kwamen dan ook de enorme orkesten ter sprake, die in Amerika in de bioscooptheaters spelen.

Het zou geen doel hebben hieraan in deze kolommen eenige aandacht te wijden, ware het beste orkest op bioscoopgebied van Amerika niet tevens een van de allerbeste ensembles, die er voor de microfoon spelen en dank zij den man, die het geheel entameert tevens een van de meest populaire orkesten. Wat dit beteekent in een land als Amerika, laat zich eerst dan overzien, wanneer men weet, dat elke groote stad bioscoop-orkesten heeft, waarvan de grootste maximaal ongeveer zeventig man tellen. Om eenige vergelijkingen te maken, neem ik enkele cijfers en vergelijkingen met Hollandische toestanden te baat: In Chicago, San Francisco, Boston, Philadelphia, steden die niet zoo groot zijn als New-York, spelen in de groote cinema's orkesten van 70 tot 80 man. Orkesten, die niet zoo groot zijn als het Concertgebouw-orkest op zijn tegenwoordige sterkte, maar in elk geval grooter dan de Haarlemsche, Utrechtsche, Groningsche of Arnhemsche stedelijke symphonische ensembles. De honoraria welke daar uitbetaald worden, zijn zoo hoog dat men er de beste musici engageert, zoodat de symphonie-orkesten wel eens voor de moeilijkheid geplaatst worden uit weinig goede musici eventuele kandidaten voor vacatures uit te zoeken.

Het grootste bioscoop-orkest van New-York, dat zich aanhoudend voor de microfoon laat hooren, is het orkest van het Roxy-theater. Dit veelbesproken theater biedt plaats aan ongeveer tienduizend personen. 6650 menschen kunnen er zitten, ongeveer 3500 staanplaatsen telt deze cathedraal van de cinema. Rothafel, Roxy, zoodat hij zich zelf gaarne noemt en laat noemen is de man, die van het grootsche denkbeeld is uitgegaan, het phemenonale theater neer te zetten. Deze man, die vroeger matroos is geweest, had zijn leven lang een hobby: muziek. De opkomst van de bioscooptheaters in Ame-

rika leidde er toe, meer dan ooit aandacht te besteden aan de inrichting en algeheele verzorging van theater en voorstelling. Roxy kent geen noot zoo groot als een huis, maar één ding heeft hij, dat zelfs dit onoverkomelijk lijkende verlies gemis vergoedt: hij heeft een paar geweldige goed-luisterende ooren aan zijn hoofd. Een ieder, die aan muziek „doet”, weet wat dat zeggen wil. Waarbij nog komt, dat, om een echt-Amsterdamsche uitdrukking te gebruiken, hij de man er naar is zijn laatste cent voor een goed orkest uit te geven. Deze Samuel Rothafel had zich voorgenomen, dat, wanneer hij zijn Roxy-theater zou openen, het beste orkest, dat te krijgen was, er zou gaan spelen. En hij is geslaagd.

Dit orkest heeft hij niet uitsluitend voor bioscoopdoeleinden geëngageerd, hoewel, zooals vanzelf spreekt, deze omstandigheid van den grootsten invloed op de wijze van samenstelling en de keuze van het personeel is geweest. Roxy heeft in zijn theater een eigen uitzendstation. Roxy and his gang... Roxy en zijn jongens... zijn eigen orkest, eigen zangers, eigen koor, die optreden voor de Roxy-microfoon... een „gang” een ensemble van jonge geestdriftige, uiterst talentvolle menschen, die met hun „boss” (directeur) aan het hoofd, op geheel eigen wijze de radio-uitzendingen verzorgen... Ik ben van mijn leven nog nooit zoo jaloersch geweest, als bij het lezen van alle bijzonderheden Roxy-and-his-gang betreffend...

En nu de samenstelling van zijn programma, waarbij ik eerst enkele woorden moet wijden aan zijn eersten kapelmeester: Ernö Rappee. Jaren geleden speelde deze Rappee, die toen nog eenvoudig Rappoport heette, in een zoo-veelste rangsbioscoopje in Kattowitz (Silezië). Hij speelde vrij middelmatig piano en was nog eenigen tijd leerling van een Hollandschen vriend van mij, die destijds in een hotel te

Kattowitz speelde. De geniale Rappee voelde welke mogelijkheden er in de bioscoopbegeleiding schuilden. Dus trachtte hij (dit met succes) naar het land te komen, waar men exploitatieve mogelijkheden niet aan de knellende banden van pessimisme pleegt te leggen: Amerika. Daar maakte hij in betrekkelijk korten tijd (toen reeds samenwerkend met den congeniaien Rothafel, die manager in het Capitol was, het toenmalig grootste bioscooptheater van Amerika) furore, verdiepte zich in de techniek van de filmillustratie, vervaardigde zelfs een veel opzienbarende filmmuziek-encyclopaedie, welke het eerste standaardwerk op dit gebied werd en was tevens zoo verstandig zich op het dirigeren van symphonische werken toe te leggen.

Willem Mengelberg, de meest veel-eischende man ter wereld, wat het technisch orkestspel aangaat, heeft eens een uitvoering (in een bioscooptheater!!!!) van Strauss' Heldenleben onder leiding van Rappée bijgewoond. Mengelberg was tevreden... meer behoeft er niet van gezegd te worden. Maar het is dan ook ruimschoots voldoende.....

Deze Ernö Rappee, een nog betrekkelijk jonge man, die tevens op het gebied van Jazz veel presteert, is de dirigent die Roxy's „gang” op den tocht door den aether voogaat. Roxy denkt er niet aan uitsluitend „klassieke” programma's te geven. Hij denkt er evenmin aan uitsluitend amusementsmuziek (casu jazz) te geven. Evenmin laat hij een geheel programma lang zwaarwichtige baritons zwaarwichtige oratorium-aria's zingen, noch laat hij lichtzinnige revue-girls lichtzinnige songs, die vol weemoed den maneschijn herdenken, voordragen. Zijn specialiteit berust in de „mixed programs”. Hij doet van alles wat. Gooit van alles door en bij elkaar. Men kan natuurlijk in dit geval met hoogelijk-artistieke verontwaardiging van stijlloosheid spreken, een woord, dat men veelvuldig door Hollandsche muziekgeestdriftigen hoort behandelen, maar het is een feit, dat Roxy met zijn „gang” het grootste succes bij het publiek heeft, dat men zich kan indenken. Men moet misschien daar uitsluitend voor in Amerika zijn, misschien zou een dergelijk programma met het noodige meesterschap voorgedragen (laat men niet vergeten, dat in instrumentaal en vocaal opzicht Rothafel over de fine fleur der artisten beschikt!) ook ten onzent succes hebben.

Nog enkele woorden over Roxy en Rappee.

Roxy heeft een ideaal: zelf dirigeren. Zooals gezegd onderscheidt hij geen b van een f, maar

hij heeft Schmiss, zoals onze Duitse bureu zeggen. De Fransman drukt zich directer uit en zou in het geval Roxy zeggen: il a la baguette. Hij weet wat een dirigeerstok is en kan er mee omgaan. Dat kun je van een heeleboel dirigenten van beroep niet eens zeggen.....

Rappee heeft zich tot een allereerste dirigent ontwikkeld. Mannen als Levitzky en Tascha Seidel, wereldvermaarde kunstenaars, een kunstenaars als Geraldine Farrar, treden gaarne onder zijn leiding op en behalen er successen, die voorbeeldig zijn. De bioscooporkesten in Amerika nemen Roxy's band tot voorbeeld, want het is een prachtig orkest met een hoogst talentvol leider. 110 man is het ensemble groot, dat vrijwel dagelijks de muziek verzorgt, waarvan zooveel Amerikanen genieten.

Ik heb geen jaloersch karakter en kan de weinige zon, die men in Holland genieten kan, best in het te veel aan water zien schijnen. Maar bij het schrijven van dit artikel kan ik moeilijk de woorden onderdrukken: alle duivels..... waarom wij niet?

Laten wij aan Rhothafel, aan Rappee, aan het honderd tien man sterke orkest, aan de groote artisten, die er optreden, aan de programma's een voorbeeld nemen.

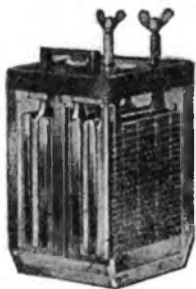
Maar vooral aan de programma's.....

Voor al aan de programma's.....

Het is zulk een goed Hollandsch woord: Elck wat wils.....

Adverteert niet alleen om nieuwe klanten te winnen, maar ook om oude cliëntele te behouden. Bekend blijven moet het parool van den modernen zakenman zijn.

VENTA Accumulatoren

**zijn de beste en
de goedkoopste**

Vraag prijs en monster

**N.V. v.h. GEBR. PETERS
AMSTERDAM**

Prinsengracht 222, Telefoon 48882

Vraag onze nieuwe prijscourant
van Radio-artikelen 1927

**Wij leveren alleen
aan Handelaren**

NA gedanen arbeid is 't goed rusten. Vooral Zaterdagavonds, wanneer de spieren en zenuwen na een week van inspanning — „hoogspanning” mag ik wel zeggen — eindelijk tijd en gelegenheid hebben te ontspannen, dan is een poosje zalig luieren een genot.

Natuurlijk genieten niet alle menschen van die rusturen op gelijke wijze; veelal wordt de ontspanning zelfs in de onrust gezocht, in de jacht naar nieuwe zenuwprikkels. Maar het getal van hen, voor wie de Zaterdagavond een „gezinsavond” is, is nog steeds groot, vooral in de plaatsen ver van de bevolkingcentra, en uit deze breede schare van rustige naturen recruteert zich het leger der rasechte, onverbeterlijke radioten. Geen wonder! Zelfs in 't meest harmonische gezin zijn de menschen, die dagelijks intiem met elkaar verkeerden, spoedig uitgepraat. Dan is een aangename verstrooiing gewenscht. Dan is de radio de redder uit den nood: uit de verveling.

Nu is 't mij opgevallen, dat juist op Zaterdagavond de programma's der verschillende stations minder keuze bieden dan op andere avonden. De Duitsche zenders brengen veelal tooneelstukken, waar de meeste luisteraars hier te lande niet veel aan hebben (ik denk dat de meeste Duitsche luisteraars er ook niet bijster op gesteld zijn). Het is al moeilijk, een onbekend stuk op het tooneel te volgen, waar toch de visie de verbeelding op de been houdt. Maar als de gezichtsindruk ontbreekt en het begrip zich uitsluitend uit de gehoortrillingen vormen en voeden moet, dan gaat het op den loop — en de belangstellende luisteraar eveneens, hetgeen gemakkelijk te doen is, door op een ander station af te stemmen.

Ook tendenz-redevoeringen, waarop anderen ons vergasten, vallen bij het overgrootste deel der hoorders, die immers *ontspanning* zoeken, weinig in den smaak, al worden zij met veel enthousiasme en diepe overtuiging voorgedragen. Wie de mentaliteit der massa kent, die weet, dat voor propaganda per radio de Zaterdagavond wel het minst geschikte tijdstip is.

Blijven over die stations, die een „vroolijk weekeind” aankondigen of niet aankondigen, maar wel uitzenden. In dit opzicht is vooral

Barcelona (462 M.) te roemen, een zender, die bij ons goed gehoord wordt, ofschoon hij slechts met geringe energie uitzendt. Met een selectief toestel is dit station van Langenberg (469 M.) wel vrij te houden, ten minste in 't midden en Westen van ons land.

Een uurtje luisteren naar dezen uitstekenden Spaanschen zender is voor mij soms als een frisch bad op een zwoelen zomeravond.

Ook in Londen kan men zich Zaterdag-avonds dikwijls amuseeren en wel — schrik niet — bij den „Gemeenschappelijken zang”, die dan veelal in Albert Hall *gepleegd* wordt. Dat zijn geen droge zanglessen, het lijkt ook niet op de repetitie van een zangvereniging, waar de dirigent bij 't hooren van een paar valsche noten zich wanhopig zijn lange kunstenaarslokken uit het hoofd rukt of den dirigerestok woedend op den grond smijt (ook dat is voor menschen met temperament heel amusant). „Community singing Concert” in Albert Hall is een blijspel met zang, waarbij men de vizie niet mist. De leider — ik zie hem in den geest, clean shaven, met glimmend kaal voorhoofd, breeden, lachenden mond, guitige oogen en handen, die bij elke beweging een „guten Witz” vertellen — weet het volk aangenaam bezig te houden, een jongleur met geestige gezegden. Men hoort dan ook meer lachen en handgeklap dan gezang. Zingen schijnt hier bijzaak te zijn. Reeds de eerste toespraak was een vingerwijzing in die richting. Met geen woord werd gedoeld op de noodzakelijkheid van goed stemmateriaal; wel echter prees de leider de „pretty gentlemen and good looking ladies”. Geen wonder, dat de mannen talrijk opkomen, dacht ik: *cherchez la femme!* Al kun je niet zingen, zing dan toch mee! Kijk goed uit je oogen, luister en lach!

De Engelsche volkszang is toch een prettige instelling, ook voor de luisteraars in den vreemde.

Wat ik hier boven gezegd heb over het broadcasten van tooneelstukken geldt in zekeren zin ook voor opera's. Ik ben een dolle liefhebber van de opera. Als jong studentje van 17 jaren besteedde ik het grootste gedeelte van mijn

zakcenten voor toegangskarten tot het schielinkje in het „Stadttheater” te Breslau. Liever Faust, Carmen en Tannhäuser dan een doos sigaretten en een paar „schoppen” bier. Maar het draadloos genot van een muziekdrama valt tegen. Toch zou ik deze uitzendingen niet gaarne willen missen. In de eerste plaats bieden zij in ons aan chronische opera-debiliteitslijdend land een „Ersatz” voor het smartelijk gemis en wekken aangename herinneringen, in de tweede plaats kunnen wij langs dezen weg kennis maken met muziekwerken, die nimmer of zelden op het repertoire van de schouwburgen voorkomen.

Maar de kracht der „draadlooze” ligt niet op 't gebied der groote opera; veel meer voldoening schenkt de operette, zooals wij ná de uitzendingen van *La fille de Madame Angot*, *de Geisha* en *de Dollarprinses* konden constatareen.

Ook gedeelten uit de groote meesterwerken voor het tooneel, ouvertures, aria's, intermezzo's enz. zullen steeds met genoegen aangehoord worden. Hierbij is de sfeer, die alleen in den schouwburg heerscht en de gemoederen der toeschouwers in de voor een groote opera onmisbare stemming brengt, voor het succes niet noodig.

Zoo hoorde ik Zondagnamiddag uit Londen (361 M.) „*Isolde's Liebestod*” en de ouverture „*De Vliegende Hollander*”, die buitengewoon suggestief werkten. Ik vernam den zang der matrozen op het Noorsche schip, hoorde het loeien van den storm om het griezelige spookschip met zijn klepperende, bloedroode zeilen en de geheimzinnige stem uit de diepte der zee, die onophoudelijk den vloek herhaalt, tot hij verstommen moet voor het vertroostende, verlossing belovende gebed van de vrome Senta.

Ook mij brachten deze beide heerlijke stukken verlossing uit een boezen droom, waarin mij even tevoren een allermooiste compositie gevangen hield. Toen het orkest reeds een poosje met kracht en toewijding aan 't spelen was, sprak mijn oude vriend Vinkhaan, die even was komen aanloopen: „Wat stemmen die menschen akelig lang en luidruchtig hun instrumenten!”

„Loop heen,” gaf ik ten antwoord; „zij zijn immers al lang aan den gang, dat is de „*Romantische Ouverture van Arnold Bax*”.

„Een romantische wat? Dan zijn 't zeker de Bremer Stadmuzikanten, waarvan ieder op z'n houtje een eigen wijsje speelt!”

En dat is — niettegenstaande alle pogingen van verdienstelijke kunstenaars en critici, om het publiek tot het genieten van onze moderne aharmonische en polyrytmische muziek op te voeden — het oordeel van de overgrootste meerderheid.

R. O.

BERKO LUIDSPREKERS

HOORNLOOS MODEL
ZIJN IN PRIJS VERLAAGD TOT
f 24.--

IMPORTEUR:

J. JANSEN, Allard Piersonstr. 3, Rotterdam

Vereenigingsnieuws

DE AMSTERDAMSCHERADIO-SOCIETEIT.

Donderdagavond 15 December j.l. hield de heer Franke van de firma E. Lehnert's Handelsvennootschap in de clublokalen der Amsterdamse Radio-Societeit, Gebouw Bellevue, Marnixstraat 400 te Amsterdam eene lezing met demonstratie over Loewe-toestellen en lampen en het Loewe-kwartskristal.

Zeer interessant waren de demonstraties van dit kwartskristal, waarmede tot op 1/1000 de golflengte van een zendstation kan worden gecontroleerd en dus door de amateurs in golfmeters kunnen worden gebruikt. Deze kristallen worden o.a. in de voornaamste Duitse zendstations gebruikt om de golflengte constant te houden.

Onze Nederlandsche zender te Kootwijk (1842 Meter) is ook met dit kristal uitgerust. Bij de demonstraties bleek dat de Loewe-lampen in diverse schakelingen en ook gecombineerd met andere lampen kunnen worden gebruikt.

Daarbij kunnen ook plaatstroomapparaten dienst doen.

De avond was voor de vele aanwezigen wel zeer leerzaam, temeer diverse stations met een nieuw model Loewe-Luidspreker zeer mooi werden ten gehore gebracht.

Door de vele belangstellenden werd van de gelegenheid om vragen te stellen een ruim gebruik gemaakt.

UTRECHTSCHERADIO-SOCIETEIT.

Daartoe in staat gesteld door welwillende medewerking van de Firma R. S. Stokvis hield de Heer Ph. de Rop voor de Utrechtsche Radio-Societeit en de plaatselijke Afdeling van de N.V.V.R. en talrijke genoodigden een voordracht over „De Ontwikkeling van de Radio” en „Moderne toestellenbouw”.

De Heer de Rop deelde mede, dat hij op zeer populaire wijze de eenvoudigste principes zou verklaren, waarop de radio-telefonie berust.

Na een inleidende verklaring welke spreker,

als vaardig teekenaar, deed vergezeld gaan van eenvoudige doch zeer duidelijke schetsen van de elektrische bel, telegraaf en lijntelefonie, kwam spreker tot de vraag: hoe werkt radio-telegrafie?

Spreker gaf daarna een uitlegging van het begrip spanningsverschil, behandelde den oscillator van Prof. Hertz, en hoe deze door Marconi voor praktische toepassing voor radio is bruikbaar gemaakt; verder demping, frequentie en golflengte, gelijkrichting, coherer van Branley, cristal- en lamp-detector, roosterwerking en de electronen-theorie, waarna het resonantieverschijnsel, zelfinductie en capaciteit, afstemming, omzetting van H.F. trillingen in geluidsgolven, L.F. transformatoren, versterkerlampen en luidspreker elk afzonderlijk aan nadere beschouwing werden onderworpen.

Ten slotte deed spreker op verzoek eenige mededeelingen over de door hem gevonden met zijn naam gedoopte zeefkring, ook bekend als „Erres corrector”.

In zijn interessante rede, die met groote belangstelling door de talrijke aanwezigen werd gevolgd, heeft de Heer de Rop zich een meester getoond in de kunst om op populaire wijze een zoo groote verscheidenheid van onderwerpen betreffende de radio-techniek in enkele uren, ook voor minder ingewijden duidelijk te maken, waarvoor de Voorzitter van U.R.S. den Heer de Rop, alsmede de Firma R. S. Stokvis, de dank der aanwezigen overbracht.

Na afloop werd door de Firma Wieringa-Schuurman een demonstratie van Erres-ontvangsttoestellen gegeven, die nog langen tijd door vele belangstellenden werd bijgewoond.

Radio-Wereld

is eerzuchtig, het heeft een reputatie op te houden.

Help ons daarmee!

.....

Nijkerk's Radio.

De N.V. Nijkerk's Radio deelt mede, dat zij door de toenemende omzetten zich genoodzaakt heeft gezien een nieuwe afdeling in het leven te roepen, welke de technische propaganda en reclame zal omvatten.

Aan het hoofd van deze afdeling is geplaatst ir. J. Rodrigues de Miranda e.i., die zich gaarne beschikbaar stelt belanghebbende afnemers en radio-amateurs van technisch advies te dienen.

Berko-Luidsprekers.

De firma J. Jansen te Rotterdam deelt ons mede dat met ingang van 15 December j.l. de prijs voor den Berko-luidspreker (hoornloos model) van f 29.— tot f 24.— is verlaagd.

De reden van deze welkome prijsverlaging is toe te schrijven aan de sinds vorig jaar verdrievoudigde productie.

Posen organiseert een Hollandsche Avond.

Op Donderdagavond, 22 December a.s., zal het station Posen (344.8 m.) een programma uitzenden, dat speciaal voor de Nederlandsche luisteraars bestemd is en ook door Warschau zal worden gebroadcast. Toen op 7 dezer te Posen een Nederlandsche toespraak door de radio werd gehouden, ontving de spreker later uit Nederland talrijke berichten van goede ontvangst op luidspreker, zoodat verwacht kan worden, dat het programma van a.s. Donderdagavond zeker ook goed zal doorkomen.

Van het programma, dat te 20.30 M.E.T. (dus 21.10 Holl. tijd) aanvangt en om 22.30 M.E.T. (23.10 Holl. tijd) eindigt, vermelden wij o.a. het volgende:

22.30 M.E.T. Opening met Poolsche en Nederlandsche toespraak. Voordracht over Nederland. Vierde sonate voor piano en viool van Dirk Schäfer. Opus 11. Nederlandsche liederen, gezongen door Mej. Caroline v. Rossum.

ELECTRONEN

Het tarief voor advertenties in deze rubriek is als volgt:
10 woorden of minder fl. 1.—
leder woord meer 10 ct.

Uitsluitend bij vooruitbetaling: een woord mag ten hoogste 13 letters bevatten. Cliché's worden bij deze advertenties niet afgedrukt.

Advertenties voor deze rubriek worden uiterlijk tot Maandag 12 uur v.m. aangenomen voor opname in het Donderdag d.a.v. nummer en moeten gezonden worden aan Administr. RADIO-WERELD, N.Z. Voorburgwal 250, Amsterdam (C); het verschuldigde bedrag kan in postzegels worden bijgevoegd of per postwissel c.q. postgiro (Nr. 41280) overgemaakt worden.

ACCU-GELIJKRICHTER. Heyde's Gehalyt (zonder lampen f 26.50. Radiomij, Keizersgracht 456, Amsterdam.

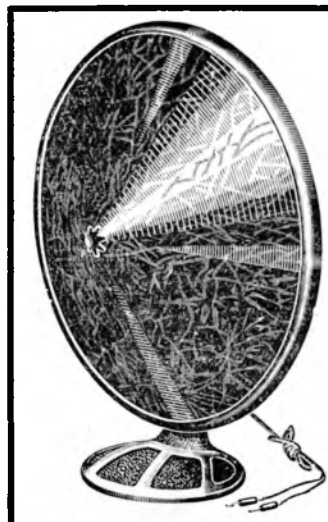
ANTENNE-TOUW, staaldraad, hijschblokjes en diversen. Tiggers, Gelderschekade 85, Amsterdam, Tel. 34050.

ONDERDEELEN, TOESTELLEN, enz. Techn. Handel Mij. „Centraal”, Nieuwendijk 48, Amsterdam. Telef. 44222.

RADIO-ONDERDEELEN bij Magazijn Electra. Potterstraat 2, Utrecht, het goedkoopst. Vraagf geill. prscrt.

RADIO-KAART 1927, tweede druk, 25 ct. franco. Engers & Faber, N.Z. Voorburgwal 250, Amsterdam.

TOESTELLEN EN ONDERDEELEN fa. W. Boosman, Warmoesstr. 97, Amsterdam, Telef. 49103.

HELIOS „SUPER”

Prijs f 36.—

Conus Luidspreker — zuivere weergave
PETER GRASSMANN, BERLIN

Levering uitsluitend aan den Groothandel

Vertegenwoordiger voor Holland:
Handelsvennootschap v.h. ENGLANDER & Co.,
SINGEL 93, AMSTERDAM C., TELEF. 47103

Hilversum, 1060 M.

12.00. Politiebericht.
 12.35—2.00. Lunchmuz. door het A.N.R.O.-Trio.
 3.00—4.00. Maakt het zelf! d. Mevr. C. Schaake-Verkozen.
 5.00—5.30. Lezing door Dr. P. H. Enthoven: Sport en hart.
 5.30—7.15. Diner-muziek d. het ANRO-orkest o. l. v. Nico Treev.
 7.15—7.45. Gezondheidshalf-uurtje. Spreker: Dr. J. H. I. Carstens, Kinderarts te Utrecht. Onderwerp: Zuigelingenbescherming.
 7.45. Politiebericht.
 8.10. Uitzending van de revue: Hallo Parijs uit het Flora Theater te Amsterdam. Proloog. 1e Tafereel. De vestibule van het nieuwe Ned. Kunsttheater. The Big-Ben Girls-Internationale Mannequins. 2e. Tafereel: Het Internationale Kunstenaars-Ensemble. 3e Tafereel: De Nieuwe Hoed. Scène van Armand Haasman. 4e Tafereel: Rozenlied. 5e Tafereel: De wonder rozen. 6e Tafereel: Fata Morgana. 7e Tafereel: De Nieuwe Ster. 8e Tafereel: Liefdadigheid. 9e Tafereel: China. 10e Tafereel: China Land. The Big-Ben Girls. Pauze. 11e Tafereel: Black Bottom. The Big Ben-Girls. 12e Tafereel: Onderzoek naar 't vaderschap. 13e Tafereel: Naar de Olympiade. 14e Tafereel: De Olympiade. (De Grootte Vredesnarade). 15e Tafereel: Gorter's Mei. 16e Tafereel: Solo-dans Delmea Sister. 17e Tafereel: Zonne-Finale. 18e Tafereel: Kampeer-Scène. 19e en 20e Tafereel: Auto-dans — Auto-Finale.

Huizen, 1950 M. (v. 4—6 1840 M.)

12.30—1.30. NCRV. Mevr. R. v. d. Horst, piano. E. v. d. Horst Jr., cello. P. A. Koch, viool. Ouverture Offenbach. Je pense, Tosti-Tavan. Fantaisie. Leoncavallo. Kol Nidrei. Bruch. Musica Proibita. Gastaldon. Fantasie. Wagner.
 5.15—6.15. NCRV. Kinderuurtje door Mej. N. Verhaar, R'dam. Mevr. v. d. Poort-Wissels, muzik. medew. Zang. Lofzang van Zacharias vers 4 en 5. Vertelling uit den Bijbel. Zang. De Wijzen, Herwaarden. Vertelling voor de kleintjes. Zang. Jan, mijne man. Vertelling voor de groteren. Zang. Gez. 160: 1 en 6.
 7.00—8.00. NCRV. Conc. Mevr. J. S. v. Saans-Bree, sopraan. Mej. Bep Folkers, piano. Als de Ziele luistert, C. v. Rennes. 't Hemelhuis. Hullebroek. O. Jesulei süss. O. Jesulein mild. Bist du bei mir. Bach. Por la Gloria. Buononcini. Vittoria mio core, Carissimi. Sei mir gegrüsst, Schubert. Du bist die Ruh. Schubert. Gute Nacht, du mein herziges Kind. Abt.
 8.00. NCRV. Concert. Spr. M. J. Leendertse, secr. v. d. Chr. Lit. Essavistenkring: De Kleine Johannes van Fred. v. Eeden. Mevr. W. Canté-v. Amerongen, sopraan. Mej. N. Huguss, at. Tabe, Bas-Tenor. J.

Stroomenberg, bas. a. Adema, Piano. Requiem, Mozart (Tuba Mirum. b. Recordars, Lacrimosa, Benedictus). Aria uit Die Jahreszeiten, Haydn (bas). 1e ged. rede van M. J. Leendertse. Benedicat, Duparc (Sopraan, tenor, bas). Duet, Verdi (Tenor en bas). 2e ged. rede van M. J. Leendertse. Duet uit cantate 140 (Wachet auf, ruft uns die Stimme), Bach (Sopraan, bas). Oud-Hollandsche kerstliederen. a. De herderkens lagen bij nachte. b. Nu zijt welkome. c. Dochter Sions (Kwartet). Daarna persberichten.

Langenberg, 469 M.

12.25—1.50. Concert o. l. v. Eysoldt.
 1.50. Huishoudpraatje.
 3.50—4.20. Voor de vrouw.
 4.20—4.50. Dr. Hammer: Aussprache.
 4.50—5.20. Causerie.
 5.20—6.20. Concert o. l. v. Rignalda.
 6.35—7.05. E. Hardt: Aus einer Arbeiterbiographie.
 7.05—7.30. F. Worm: Deutsche Plastik des Mittelalters. Das Vespersbild.
 7.35. Robert Koppelaaravond. Klein Werag-orkest o. l. v. Eysoldt. Daarna dansmuz. met zang en orkestbegeleiding. Vervolgens tot 11.20 Dansmuziek o. l. v. Eysoldt.

Londen en Daventry, 1600 M.

10.50 (alleen Daventry). Tijds. en weerbericht.
 11.20—12.20 (alleen Daventry). Het Dav. kwart. en Fleeg tenor.
 12.20. De London Radio Dance Band en Variété.
 1.20—2.20. Frascati's Ork. o.l.v. G. Haeck.
 3.20. Ballade Concert. Gladys Haysack, sopraan; Hardy Williamson, tenor; Miriam Anclin, violone.
 4.20—5.35. Licht Klassiek Conc. door het Dav. Striikkwart. Gwen Knight, sopraan; Henry Bronkhurst, piano.
 5.35. Kinderuurtje.
 6.20. Het Daventry kwartet.
 6.40. Tuinbouw causerie.
 6.50. Tijds. nieuws- en weerb.
 7.05. Het Daventry kwartet.
 7.20. Major H. Hemming: The Northern Rhodesia Air Survey Exp.
 7.35. De grondslagen der Muz. Pianowerken van Mendelssohn. gespeeld door M. Cole. Karakterstuk-speeld door M. Cole. Karakterst. stukken, nos. 4, 6, 7.

7.45. Mr. Godfrey Elton: The Victorian Outlook and Ours.
 8.05. Conc. Pianow. Schumann door Mrs. Norman O'Neill.
 8.35. Sir Harry Lauder.
 9.20. Weer- en nieuwsberichten.
 9.35. Mr. Arthur Ponsonby: On Keeping a Diary.
 9.50. Plaatselijk nws. (all. Dav.) Scheepsberichten.
 9.55. Concert door het Radio-Orkest o.l.v. John Ansell. Werken v. Tsjajkovsky. Aksarova, sopr. Orkest: Slavonische Marsch. Thema en variaties uit de Derde Suite.
 10.22. Aksarova, sopraan.
 10.32. Orkest: Nocturne, Little Valse.

10.40. Aksarova, sopraan.
 10.30. Orkest: Suite The Nutcracker, Ballet.
 11.05—11.20. Evan John leest fabels van Stevenson.
 11.20—12.20. Dansmuziek door Kettner's Restaurant.

Parijs (Radio), 1750 M.

10.50. Berichten en muziek.
 12.50. Concert. De diabolique Jazz, o. l. v. Master Jack.
 2.10 en 4.50. Koers. en nieuwsberichten.
 5.05. Concert.
 8.20. Landbouwberichten.
 8.35. Koersen en nieuwsbericht.
 8.50. Concert. Duo's, door de dames Laute-Brun en Corso van de opera. Concert voor oude instr. door Hr. René Michaux.

Toulouse, 399 M.

10.35. Les Maitres-Chanteurs d. Nuremberg.
 12.50. Ramonce en fa, 1e deel, Beethoven.
 1.05. Concert.
 5.50. Romance en fa, 2e deel, Beethoven.
 8.20. Le grand Mogol, Il faut sécher, Audran.
 9.05. Concert.

Weenen, 517 en 577 M.

10.20. Concert.
 3.20. Orkestconcert.
 4.20. Kinderuurtje.
 5.20. Prof. Dr. Tomaseth: Kunstobjekte als Wirtschaftswerte.
 5.50. Prof. Dr. Kaserer: Volksbräuche bei Saat und Ernte.
 6.20. Italiaansche les.
 6.50. Dr. Eugling: Wohnungshygiene.
 7.20. Aankondiging van het komende programma.
 7.25. Engelsche les.
 7.50. De onbekende Johann Strauss, met een inleid. van Prof. Lange. K. Tautenhayn, muziekbe-werking. Wanda Achsel-Clemens, zangeres. Kamerkwartet Tautenhayn. K. Tautenhayn, piano. K. Pausperfl, piano. Vergeten composities. Niet-uitgegeven en onopgevoerde werken. Ouvert. comique. Josefinen-Tänze, Lieder. Daarna lichte muziek.

Donderdag 29 Decem.**Berlijn, 484 en 566 M.**

4.20—5.20. Concert. A. Harzer, fluit. A. Schäffer-Kuznitsky, sopr. Mini Joseph-Praff en Willy Jaeger, aan twee piano's Orkest.
 7.50. Werken van Th. Fontane H. Mühlhofer, declamatie. Daarna Glaube, tragi-comedie in 1 acte v. Herwarth Walden.
 9.50—11.50. Dansmuziek d. de Dr. Becce's Gloripalast Symphon.

Bern, 411 M.

12.20—1.05. Tijdsein, weerber., gramfoonmuziek.
 3.20—3.50. Orkestconcert.
 3.50—4.20. Kinderuurtje.

4.20—4.50. Orkestconcert.
 6.50—7.20. Jos. Lukas: Korsika Land und Leute.
 7.20—7.55. Vocaal concert. F. Loefel, bas-bariton.
 7.55a9.20. Symphonieconcert. Orkest Suisse Romande.
 9.30—9.50. Orkestconcert.

Brussel, 508.5 M.

5.20. Kindermatinee. M. Doe-haerd, muzik. medew.
 5.50. Causerie: à propos du timbre caritas.
 6.20. Vlaamsche les.
 6.50. Sluiten.
 8.05. Nieuwsbericht.
 8.35. Concert door het radio-orkest. Prof. Alcide Bordure, humoristische causerie.
 10.35. Nieuwsbericht.

Daventry (Exp. station), 491.8 M.

3.20. Symph. Concert door het Bournemouth Stedelijk Symph. Orkest o. l. v. Sir Dan Godfrey.
 4.50. Namiddagconcert uit Lozells Picture House. Orkest o. l. v. Paul Rimmer Dorothy Showell, sopraan. Frank Newman, orgel.
 6.05. Kinderuurtje.
 6.50. Tijds., weer-, nieuwsber.
 7.05. De London Radio Dance Band o. l. v. Sidney Firman.
 8.20. Variété. Harley en Barker, komieken aan de Piano. Maro de Pietro, banjo. Herbert Aldridge, recital. Frank Dudley, Lichte liedjes. Gwen Lewis, kom. Paul Raffman en zijn Dance Band.
 9.20. Lieder en gez. d. Louise Trenton en Joseph Farrington.
 9.50. Parodien in proza en poëzi gesch. d. Mr. Trevor Clarke.
 10.20. Weer-, nieuwsberichten.
 10.35. Ballades en een Spel Herbert Thorpe, tenor en Harry Brindle, bas. The Lost Silk Hat, spel van Lord Dunsany.

Frankfort, 428.6 M.

12.50—1.50. Conc. d. d. Kassel. HuisKapel. A. Wisotsky, dirigent.
 2.50—3.20. Kinderuurtje.
 3.50—5.05. Nieuwe dansmuziek.
 7.35—8.35. Noorsche volkslied. Voordr. met voorbeelden. A. Due, causerie.
 8.35—9.35. Kamermuz. Duos v. 2 violen van Spohr, Viotti en Regger. Licco Amar en Walter Carpar.

Hamburg, 394.7 M.

3.35. Der erste deutsche Roman Das Wunder des Simplicissimus, causerie door Dr. Dangers.
 4.20. Dansmuziek in Café Wallhof.
 5.20. Concert door de Florida band.
 6.20. Friede H. Kraze, die Neuronantikerin. A. Fliegel, declamatie.
 6.45. Dr. Prüfer: Folgen falscher Erziehung.
 7.20. Decemberconcert o. l. v. Horst Platen.
 10.45. Ijsberichten.
 10.50—11.50. Dansmuziek door het Francesco Melrose-orkest.

Königswusterhausen, 1250 M.

1.40—7.05. Lezingen en lessen. Daarna het avondprogr. v. Berlijn.

Hilversum, 1060 M.

12.00. Politieberichten.
12.35—2.00. Lunchmuz. door het A.N.R.O.-Trio.
3.00—4.00. Wie niet vergeten worden. Uurtje voor Weesen Ziekenhuizen en thuiszittenden. Verzorgd door mevr. Antoinette van Dijk. (Zie voor bijzonderheden haar rubriek in dit blad).
4.00—4.30. Huisvrouwenhalfuurtje. Spreekster: Mevr. C. A. Kluyver. Onderwerp: De vredesbeweging.
6.00—7.15. Dinerconc. door het A.N.R.O.-Trio.
8.10. Concert door het A. N. R. O.-Orkest o. l. v. Nico Treep
8.30. Brand in De Jonge Jan. Monologenspel in een bedrijf door Herman Heijermans, voor te dragen (op verzoek) door Henri de Vries.
± 9.30. Conc. (voortzetting)
10.00. Pers- en sportberichten van Vaz Dias.
10.10. Concert.

Huizen, 1950 M. (v. 4—6 1840 M.)

12.30—1.30. NCRV. Concert. Mevr. R. v. d. Horst, piano. H. v. d. Horst Jr., cello. P. A. Moch, viol. Overture, Bela. Sphinx, Poppy. Les Saltim, banques, Canne. Was Blumen träumen, Translateur. Idylle Passionelle, Razigade. Fantaisie, Ved-Tavan.
6.00—7.00. NCRV. Concert. C. Marninissen, tenor. Largo, Händel. O, Jezus mijn Troost, Bach. Drie Koningen kwamen van verre, v. Oort. De vriend'lijke eng'len ginder, v. Oort. Verlangen, Gluck. Gij hadt op eenen berg alleen, C. v. Rennes. Kalme rust, Hullebroek. Liedje v. d. Beiaardier, Hullebroek. Oude Jaar, C. v. Rennes.
7.00—8.00. NCRV. Concert. J. Kronenburg, zang. C. J. de Val, orgel en piano. Orgel: Pastorale in F-dur (mid. ged.), Bach. Bariton: a. Credo du Paysan, Goublier. b. In den Vreemde, Verhulst. Piano: a. Le Chant des Vagues, Smith. b. Momente musicaux, Schubert. Orgel: Adagio uit de Orgelsonate op. 51 no. 1. Mendelssohn. Bariton: Van een Prins van de Zee (Ballade), Spoel. Orgel: a. Aanbidding, Smit. b. Anuntatio, Bouman. Bariton: a. Hoe zal 't ons zijn? Melodie u. d. 18e eeuw. b. De wereld zingt Gods lof, Frank.

8.00. NCRV. Concert. Mr. A. v. d. Deure, voorz. NCRV. Oudejaarsavondrede. Ds. J. W. J. Le Roy van Sloterdijk, Declamatie. Mej. Martha Kramer, Amsterdam, alt. Mej. Lena de Leeuw, Mej. Miep de Boer en Mej. H. Heydenrijk, Vocaal solisten trio. Mej. A. Rappange, piano. Marc. E. Boumeester, orgel. Symphonie Pastorale uit de Weihnachte oratorium voor orgel, Bach. a. De herdertjes lagen bij nachte, b. Herders, al zoetjes maakt geen ge-druisch. In deze schaamle kluis, c. c. Herders, hoe ontwaakt gij niet. Schouwt in 't ronde wat geschiedt (Oud Nederl. liederen door het Vocaal solistentrio). Rede van Mr. A.

v. d. Deure. a. Die Hirten, Cornelius. b. Die Hirten, Cornelius. c. Die Könige, Cornelius (Alt). Declamatie. a. D. Pereboom te Ede, Secr. v. d. prop. comm. NCRV., onderwerp 363, b. Prière et Berceuse, Guilmant (orgel). a. Nu syf wellecome, Jesu lieve Heer. b. Herders, ik boodschap blij van stem, Dat heden Uw Messias kwam in Bethlehem. c. Herders, hebt ge niet vernomen. In der Englen blij geschal, Dat Messias is gekomen, Die heel d'aard verlossen zal (Oud Ned. Lieder en door het Vocaal solisten Trio). a. Simeon, b. Christus der Kinderfreund, c. Christkind, Cornelius (Alt). Declamatie, Fantasie op het orgel tot sluiting v. h. kerstfeest en tot overgang van de Oudejaarsherdenking. Persber.

Langenberg, 469 M.

12.25—1.50. Orkestconcert o. l. v. Eysoldt.
1.50. Huishoudpraatje.
4.50—5.15. Dr. Sperber: Gutes Deutsch.
5.20—6.20. Concert o. l. v. Eysoldt.
6.35—6.55. Dr. Heiner mann: Spaansche les.
7.05—7.30. S. Eickelboom: Schwester und Bruder.
7.35. Samenspraken van verliefden. J. Morawetz, viol. R. Josef, harp. M. Wolter-Pieper, alt. K. Burchard-Kaiser, bas. K. Graff, piano. F. Hummel en Dr. F. Castelle, declamatie. Daarna tot 11.20 Dansmuz. o. l. v. Eysoldt.

Londen en Daventry, 1600 M.

10.50. (all. Dav.) Tijds. weerber.
11.20—12.20. (all. Dav.) Het Dav. kwartet en Dorothy Philis, sopraan.
12.20. Het Dav. kwartet en Dorothy George, alt.
1.20. Concert van nieuwe Gramofoonplaten.
2.05—2.50. 34e Jaarl. Banquet aan Kleine Londenars, gerelateerd uit Guildhall. Muz. door Sted. Lond. Politie-orkest. Korte rede door Colonel Lawson. Kort antw. van Lord Mayor Sir Charles Batho.
3.20. Vesper uit Westminster Abbey.
4.05. Lady Hsie: Yun, Yun Nieh Nieh welcome the New Year.
4.20. Fred Kitchen's Orkest.
5.20. Orgelconcert door Pattman uit Astoria Cinema.
5.35. Kinderuurtje.
6.20. Landb.berichten.
6.35. Marktberichten.
6.40. Licht concert.
6.50. Tijds., weerber., nws.ber.
7.05. Licht concert.
7.20. De gronds'agen der muz. De Pianowerken van Mendelssohn, gespeeld door Maurice Cole. Drie Studies.
7.45. Mr. Francis Hackett: Why the English are Misundstood. Abr.
8.05. Polly, opera voor de radio bewerkt door Mr. Gay. Muz. van Austin door het Radio Koor en Orkest o.l.v. S. Robinson.
9.20. Weerber., nieuwsh.
9.35. Mr. Douglas Woodruff: Christmas Presents.
9.50. Plaatselijk nws. (all. Dav.) Scheepsberichten.

9.55. Militair Orkest Concert door het Radio Militair Orkest o.l. v. B. Walton O'Donnell. Topliss Green: The Two Grenadiers, Schumann, The Erl King, Schubert.
10.14. Orkest: Symph. gedicht De Preuldes, Liszt.
10.30. Topliss Green: A Bedouin Love Song, Pinsuti. Blow, blow, thou winter wind, Sergeant.
10.38. Orkest: Woodland Schetsen, MacDowell.
10.50—12.20. Dansmuz. door de Savoy Orpheans en de Savoy Havana Band.

Parijs (Radio), 1750 M.

10.50. Berichten en muziek.
12.50. Concert door het orkest Locatelli.
1.20. Kinder-halfuurtje.
2.10 en 4.50. Koersen en ber.
5.05. Klassieke matinee.
8.05. Boekhoudles.
8.20. Landbouwberichten.
8.35. Koersen en berichten. Esperanto.
8.50. Concert. Alceste, opera v. Glück. Fragmenten.

Toulouse, 399 M.

10.35. Méditation de Thaïs, Massenet.
12.50. Nocturne en mi bémol, Chopin.
1.05. Concert.
5.50. Concerto de violen en ré majeur, Beethoven.
8.20. Richard Coeur de Lion. Grétry O. Richard.
9.05. Concert.

Weenen, 517 en 577 M.

10.20. Concert.
3.20. Berichten.
4.50. Berichten.
5.50. Ing. Deinlein: Wochende.
5.20. Prof. Plankh: Kultur des Beerenobstes.
5.50. Weekber. v. lichaamssport
6.05. W. Smital: Esperantowerbung für Oesterreich.
6.20. Fransche les.
6.50. Engelsche les.
7.25. Orpheus in der Unterwelt, opera in 2 acten van Offenbach. Regie, V. Flemming. Dirigent: R. Kurmann.

Vrijdag 30 December

Berlijn, 484 en 566 M.

3.50—6.05. Concert door de Hoffmann-kapel.
6.50. Luisa Miller, tragische opera in 3 acten van Verdi.
9.50. Conc. d. de Marek Weber-kapel.

Bern, 411 M.

12.20—1.05. Tijdsein, weerber., gramofoonmuziek.
3.20—3.50. Orkestconcert.
3.50—4.20. Voor de vrouw.
4.20—4.50. Orkestconcert.
7.20—8.20. 1e acte v. Die Entführung a. d. Serail, opera.
8.20. Pianoconcert d. A. Huber.
8.40—9.10. Orkestconcert.
9.25—9.50. Orkestconcert van de Kursaal.

Brussel, 508.5 M.

5.20. Orkestconcert.
6.20. Esperanto les.
6.35. Esperanto les in het Vlaamsch.
6.50. Sluiten.
8.05. Nieuwsbericht.
8.35. Fragmenten van Faust, opera van Gounod. In de pauze een causerie.
10.35. Nieuwsbericht.

Daventry (Exp. station), 491.8 M.

3.20. Orgelconcert door Stanley Elizard, organist en directeur van het Koor St. Barnabas, Clapham Common, uit St. Mary-le-Bow Church. Nora d'Argel, sopraan.
4.20. Dansmuziek door de London Radio Dance Band o. l. v. Sidney Firman. Variété.
6.05. Kinderuurtje.
6.50. Tijds., weer-, nieuwsber.
7.05. Licht Concert door he Birm. Studio Orkest o. l. v. J. Lewis. Christine Dearden, viol.
8.20. Kamermuziek door het Intern. Strijkkwartet. Andre Mangleon, Boris Pecker, viol. Frank Howard, viola. Herbert Withera, cello. Herbert Eisdell, tenor.
9.50. Variété. Margaret O'Callaghan, Lichte Iersche ballades. Three Originals in harmonie. Cyril Shields, goochelaar.
10.20. Weer-, nieuwsberichten.
10.35—11.35. Dansmuziek door de Cecilians uit Cecil Hotel.

Frankfort, 428.6 M.

12.20—1.20. Gramofoonmuziek.
2.50—3.20. Kinderuurtje.
3.50—5.05. Voor de huisvrouw
5.05—6.05. Concert. Franz Bau mann. Orkest o.l.v. R. Merten.
6.05—6.20. Berichten.
6.20—6.45. Uurtje van de Zuidwestduitsche radioclub.
6.45—6.50. Berichten.
6.50—7.10. Wetenschap en techniek-causerie.
7.10—7.20. Filmberichten.
7.20. Concert. Daarna concert door de Kasseler Huiskapel, o.l.v. A. Wisotzky.

Hilversum, 1060 M.

12.00. Politieberichten.
12.35—2.00. Lunchmuz. door het A.N.R.O.-Trio.
6.00—7.15. Dinermuz. door het A.N.R.O.-Trio.
7.15—7.45. Landbouwhalfuurtje. (Kon. Ned. Landbouwcomité). Spreker: Ir. W. de Jong. Onderwerp: De varkensfokkerij in Nederland.
7.45. Politiebericht.
8.10. Onderwijsfonds voor de Binnenvaart. Schippersles.
8.35. Avondconc. d. h. A.N. R.O. ork. o. l. v. Nico Treep. Soliste: Gretha Santhagens-Manders (sopr.)
9.00—9.50. Dr. Zimmerman, „Terugblik op 1927”.
9.50. Concert (voortzetting)
10.00. Persber. v. Vaz Dias.
10.10. Voortz. v. h. conc.

Hamburg, 394.7 M.

3.35. Willi R. Fehse's novellen gelezen door Kurt Siemers.
 4.20. Kinderuurtje.
 5.20. Five o'clock Tea.
 5.50. Engelsche les.
 6.20. Five o'clock tea.
 6.45. Hr. Keiser: Fortschritt d. Landwirtschaft.
 7.20. Gastweert Goebel, vroolijk plat-Duisch stuk in 4 acten van Wilh. Fried. Wroost. Daarna een causerie over het onderwerp van den dag. Vervolgens concert in Café Wallhof.
 10.45. Ijsberichten.
 10.50—11.50. Dansmuziek door het Francesco Scarpas Metrose-ork.

Huizen, 1950 M. (v. 4—6 1840 M.)

12.3.—1.30. Concert d. h. Trio Winkels. Canadian, Grit. Musica prolbita? Gastaldon. Tanzen möcht ich, Kalman. Who? Kern. Mosaique sur Mozart. Tavan. Ballgeflüster, Meyer-Helmond. Die lustige Witwe, potp. Lehar. Si tu le voulais, Tosti. KRO marsch, Lustenhouwer, KRO.
 3.00—4.00. KRO. Vrouwenuur-tje door Mej. Do. Twaalfhoven.
 Het muzik. gedeelte wordt verzorgd door Jo. v. IJzer-Vincent, sopraan. Th. Versteegh, alt. E. Miedema, tenor. W. Ravell, bas. Orgelbegel. Verder gramofoonmuziek (KRO.).
 4.00—5.00. Gramofoonmuziek NCRV.
 5.00—6.00. NCRV. Concert. Mevr. Chr. Sikking-Ströer met een dameskoor. R. Ipanoff, begel. Als de Ziele luistert. Komt, o zonne. Mij spreekt de blomme een tale. Oud-Zweedsche Kerstmelodie. Gloria in excelsis Deo. Nachtlid. Uit Ps. 95. Gbed.
 6.00—6.45. NCRV. Spr. Mr. van Proosdy: Het beslag op 't vermogen v. d. Middenstander.
 6.45—7.30. Kerkgeschiedenis d. Prof. W. Nolet uit Warmond (KRO.).
 7.30—8.10. Lezing door Ds. D. A. Vorster (Arnhem): Tijd en Eeuwigheid.
 8.10—8.15. Mededeelingen VPRO.
 8.15. VPRO-uitzending.

Königswusterhausen, 1250 M.

1.40—7.05. Lezingen en lessen. Daarna het avondprogr. v. Berlijn.

Langenberg, 469 M.

12.25—1.50. Concert door de Lutterijkapel.
 1.50. Huishoudpraatje.
 3.35—4.05. Voor de vrouw.
 4.05—4.50. Kinderuurtje.
 4.50—5.20. Prof. Kuske: Die Welt-Erdöl-Wirtschaft.
 5.20—6.20. Concert o. l. v. Eysoldt.
 6.35—7.05. Engelsche causerie.
 7.05—7.30. Hr. Weinmann: Aus dem Recht der Ehescheidung.
 7.35. Winteravond. Wintervreugd en winterleed. P. Haslinda, samensteller. Dr. K. Pfennig, Inf. E. Müller, Benrath en H. Mühlhofer E. Schmidt, Carl'en, bariton. W. Kleinilbeck, liedjes bij de luif. G. Bunk, piano. Daarna tot 11.20 Dansmuz. o. l. v. Rignalda.

Londen en Daventry, 1600 M.

10.50. (alleen Dav.) Tijdsein en weerbericht.
 11.20—12.20. (alleen Dav.) Het Dav. Kwartet en Dorothy George, alt.
 12.20—12.50. Gerahom Parkington, violoncel Leslie Spurling, piano. Sonate in A-moll, Grieg.
 12.50. Orgelconcert d. L. Warner, uit St. Botolph's Bishopsgate. Vijfde Symph. (eerste ged.) Widor. Twee fragm. uit de Zesde Symph. Tchaikovsky, arr. A. B. Plant. Allegro con grazia; Allegro Vivace. Berceuse (Cradle Song), Järnefeld arr. Frickner. Passacaglia en Fuge in C-moll, Bach.

1.20—2.20. Lunchmuziek d. het Colombo Orkest.
 3.20. Concert. Hetty Bolton's Trio. Mildred Watson, sopraan. Frank Phillips, bariton.
 5.20. Mrs. Marion Cran: A Garden Chat.
 5.35. Kinderuurtje.
 6.20. Frank Westfield's Orkest uit de Prince of Wales Playhouse.
 6.50. Tijds., weer-, nieuwsber.
 7.05. Vervolg Frank Westfield's Orkest.
 7.20. Mr. G. A. Atkinson: Seen on the Screen.
 7.35. De grondslagen der Muz. Mendelssohn's pianowerken, gesp. door Maurice Cole. Fantasie in Fis-moll.

7.45. Mr. G. P. Bailey: What a Ray of Light can Tell us.
 8.05. Vocaal concert van liedjes van Felix White, gezongen door Marian Carew (begel. d. den componist). The Minton Wife, The Northern Star. That's the way for Billy and Me. Onold Courting Rhyme, The Skylark, Leap into a Dance.

8.20. Variété. Rupert O'Hea, komiek, Archie Glenn en Comp., humoristen. Marie Rubeneck en Nikolai Rubeneck, begeleid door John Barnett.
 9.20. Weerbericht, nieuwsber.
 9.35. Mr. Basil Maine: Next Week's Broadcasting Music.
 9.50. Plaatselijk nieuws. (Alleen Dav.) Scheepsberichten.
 9.55—11.20. Symph. Conc. door het Radio Symph. Orkest o.l.v. S. Kneale Kelley. Seymour Whinyates, viol. Orkest: Ouverture Carnaval Romaine, Berlioz.

10.05. Seymout Whinyates en Orkest: Concerto in D voor viool en orkest, Op. 61, Beethoven. Allegro ma non troppo; larghetto; Rondo; Allegro.

10.45. Orkest: Symph. in Bes, Chausson.

11.20—12.20. (Alleen Dav.). Dansmuziek door Alfredo's Band en Hal Swain en zijn New Prince's Orkest.

Parijs (Radio), 1750 M.

10.50. Berichten en muziek.
 12.50. Concert door het orkest Gayina.
 2.10 en 4.50. Koersen en ber.
 5.05. Literaire en muzikale matinee. M. Landeau, omroeper. Orkestconcert.
 8.05. Engelsche les.
 8.20. Landbouwberichten.
 8.35. Koersen en berichten.

8.50. Concert. L'Annonce faite à Marie, Claudel. Met medew. van artisten.

Toulouse, 399 M.

10.35. Polonaise no. 1, Chopin.
 12.50. Valse en la hémol, Chopin.
 1.05. Concert.
 5.50. Sonate in B-moll, Bach.
 8.20. La Vie de Bohème O dé-froque si chère, Puccini.
 9.05. Mamzelle Nitouche, oper. in 4 acten van Hervey.
 9.20. Causerie: Le quart d'heurs du paysan.

Weenen, 517 en 577 M.

10.20. Concert.
 3.20. Orkestconcert.
 4.45. Kinderuurtje. M. Kuranda, zang.
 5.05. Weekber. v. vreemdelingenverkeer.
 5.20. L. Klinenberger: Erinne-ringen an Josef Kainz.
 5.50. Causerie: Quer durch Oes-terreich.
 6.20. Italiaansche les.
 6.50. Dr. Kumer: Schädlingen der Haut durch Pflanzen.
 7.25. Engelsche les.
 7.50. Vocaal concert. Lieder en duetten. L. Ulanowsky, sopr. M. Marx, alt. Prof. Meller, piano-begeleiding.

Zürich, 500 M.

10.20. Gramofoonmuziek.
 11.50. Orkestconcert.
 2.20. Voor de vrouw.
 3.20. Gramofoonmuziek.
 4.30. Dansmuz. Kapel Scelhy.
 6.50. Causerie.
 7.20. Orkestconcert. Fr. muz.
 8.00. Koor van de club Romand. Vocaal concert.
 8.40. Zwitsersche muziek door orkest.

Zaterdag 31 Decemb.**Berlijn, 484 en 566 M.**

3.50—6.20. Conc. d. Dr. Becce's Gloria Palast Symphoniker.
 7.50. Otto Reuter zingt. Orkest o. l. v. Bruno Seidler Winkler.
 9.50. Dansmuziek.
 11.05. Causerie bij de jaarwis-seling.
 11.20. Begroeting v. h. nieuwe jaar. Daarna dansmuziek tot 1.20 's nachts.

Bern, 411 M.

12.20—1.05. Tijdsein, weerber., gramofoonmuziek.
 3.20—3.50. Orkestconcert.
 3.50—4.20. Kinderuurtje.
 4.20—4.50. Orkestconcert.
 4.50—5.20. Esperantoles.
 6.50—7.20. Karl Grunder leest uit eigen werken voor.
 7.20—8.40. Ernstig program.
 8.40—9.10. Orkestconcert.
 9.25—11.50. Oudejaar-viering

René Seiler en Hede Weimann, Jodeliedjes, boerenkapel etc. Om 11.20 Klokengelui.

Brussel, 508.5 M.

5.20. Dansmuziek door de ork. van het Palais de danse St. Sau-veur.
 6.20. Engelsche les.
 6.45. Engelsche les.
 7.05. Sluiten.
 8.05. Nieuwsbericht.
 8.35. Conc. d. h. radio-orkest.
 9.20. Nieuwsbericht.
 9.30. Oude en nieuwe jaar. Ra-dioschets, opgev. door de kleine Blandin, de kleine Raymond Heuse, Mme. R. Baufré en M. Theo Fleischman. Orkestmuziek en zang.
 10.35. Nieuwsbericht.

Daventry (Exp. station), 491.8 M.

3.20. Dansmuziek door Jack Venables en zijn Band.
 3.35. Voetbalwedstrijd West Bromwich—Oldham Athletic.
 4.30. The Dansant en Variété. Jack Venables en zijn Band. Percy Owens, syncopation. Alec Chen-trens, Engelsch-Fransche liedjes.
 6.05. Kinderuurtje.
 6.50. Tijds., weer-, nieuwsber.
 7.05. Een Nieuwjaarsavond.
 Concert gedurende het Diner. Pat-tison's Salon Orkest o. l. v. Thomas Jones.
 8.20. De London Radio Dance Band o. l. v. Sidney Firman. Bob-bie Gray. Donald Pears. Dorothy McBlain en Olive Romanyi.
 10.20. Weer-, nieuwsberichten.
 10.35. Radio Favouriten van 1927. Het Birm. Studio Orkest o. l. v. J. Lewis. Dale Smith, bariton. Emilie Waldron, sopraan. Stainless Stephen.
 11.50. Watch-Night Service (zie Londen).
 12.30. Grand Good, night (zie Londen).

Frankfort, 428.6 M.

2.50—3.20. Kinderuurtje.
 3.50—5.05. Millöcker-conc. door het radio-orkest o.l.v. R. Merten.
 5.05—5.25. Voorlezing uit den roman Der Oberhof, van K. Immer-mann. O. W. Studtmann, spreker.
 5.35—5.50. Vereenigingsbericht.
 5.50—6.20. Briefbeantwoording.
 6.20—6.45. Stenografieles.
 6.45—6.50. Berichten.
 7.35—8.35. Conc. Fr. Baumann.
 8.35. Oudejaarsavond o.m. Die Bummelstudenten, klucht met zang in 3 acten van Schanzer en Wel-lisch. Daarna dansmuziek.

Hamburg, 394.7 M.

3.35. Oudejaars-dans-Tea.
 Tanzturnierkapelle Erfurd
 4.30. K. Siemers: Um Hamlets Schloz.
 4.55. Dr. K. Mühl-dret: Vom Ro-deln.
 5.20. Dansmuziek.
 6.15. Engelsche les.
 6.40. Juridische causerie d. Dr. Otto Zorn.
 7.00. F. Hauser: Die Ehrenret-tung der Posse.

7.20. Silvester, een vrolijk spel. Jaar-revue, Oude- en nieuwe, Gelukwensen, Nieuwjaarsbal.

Hilversum, 1060 M.

12.00. Politieberichten.
12.35—2.00. Lunchmuz. d. h. A.N.R.O.-Trio.
2.00—4.00. Filmmuz. Aansl. v. d. Cinema Royal te A'dam. Orkest o. l. v. Hugo de Groot.
4.00. A.N.R.O.-taallesen. Les in het Italiaansch door Giovanni Rizzini.
4.30—5.15. Les in h. Fransch door Raymond Lefent, Leeraar.
5.15—6.00. Les in h. Duitsch d. Edgar Grün.
6.00—7.45. Vooravond-Conc. door het A.N.R.O.-orkest o. l. v. Nico Treep. Met medew. van Stella Seemer, (Humoriste).
7.45. Politiebericht.
8.1. VARA-progr. Oudejaarsavondviering met medew. van het Symphonie-orkest v. d. Alg. Ned. Diamantbew. Bond o. l. v. Meyer de Haas.
8.10. Orkest: Overture Egmont, Beethoven.
8.25. Jeanne Bacelik: a. Aria van Violetta uit La Traviata, Verdi. b. Chanson Indous, Rimsky-Korsakow. Orkest: a. Mom-musical, Schubert. b. Hochzeitsmarsch, Mendelssohn-Bartholdy.
8.50. Jo Sternheim, voordr.: Wrokkend Gedicht van Sam. Falkland. Orkest: An der schönen blauen Donau, Joh. Strauss.
9.25. Liedjes bij de luit door W. Dumont.
9.50—10.00. Pauze.
10.00. Oudejaars-revue en nieuwsjaarswens, in alouden trant door C. v. d. Lende, voor te dragen door Jet Bonn en Ironicus. Orkest: Overture Kalif von Bagdad, Boieldieu.
11.00. Voordr. d. Jo Sternheim: Slotfragment uit den roman van Herman Robbers Een voor één.
11.15. Jeanne Bacelik: a. Aria van Linorah, Meyerbeer. b. Ave Maria, Gounod.
11.30. Toespraak van den heer A. B. Kleerekoper, lid v. d. 2e Kamer.
11.45. a. Orgel en vioolsolo d. Joh. Jong en Hugo de Groot. b. Voordr. d. Jo Sternheim: De echo van het Jaar, Adama v. Scheltema. c. Orgel en vioolsolo
12.00. Inleiding van het nieuwe jaar.

Huizen, 1950 M. (v. 4—6 1840 M.)

12.30—1.30. Concert door Trio Winkels. Als de zon schijnt door de ruiten, Theunissen. Pour un Baiser, Tosti. Der Rosenkavalier, R. Strauss. Indian dawn, Zamecnik. Aida, Fantaisie, Verdi-Tavan. Muremelendes lüftchen, Jensen. Sag' du, Sag du, Zu mar, Stolz. Shalimar, Nicholls. KRO.-marsch, Lustenhouwer. KRO.
3.00—4.00. Kinderuurtje KRO.

Mej. Ria Mulder. Mej. Janny Leeflang en Hr. Jac. Suerink.

5.00—6.30. Gramfoonmuziek. Gaillard (KRO). Trio, Hoëullet (Trio). De twee laatste deelen u. h. Trio op. 101, Brahms. a. Andante grazioso. b. Allegro molto (Trio). a. Melodie, Gluck-Kreisler. b. Die Biene, Schubert (Viool-piano). Pelléas et Mélisande, Debussy-Mouton.

6.30—7.00. KRO. Spr. W. G. Nieuwenhuis: Terugblik op het afgelopen jaar.

7.00—7.30. Cursus Hollandsch door D. G. G. v. Rineglestein.

7.30—9.00. NCRV. Dienst in de Zuiderkerk (Geref.) te R'dam. Voorganger: Ds. J. A. Tazelaar, geref. pred. Zingen: Ps. 102 : 15. Voorlezing van Ps. 102 : 12 en 14 : 25—29. Gebed. Zingen Ps. 103 : 7 en 9. Predikatie over: Ons leven gaat voorbij, maar onze God blijft. Tekst Ps. 39 : 6, 7, 8. 1e ged. pr. Zingen Ps. 42 : 5. 2e ged. preek. Slotzang Ps. 89 : 1. Plechtige lezing van den Oudejaarsavondpsalm Ps. 90.

9.00—11.45. KRO. Uitzending uit Volendam van het Weihnachts-oratorium. Naar woorden u. d. H. Schrift voor soli en gem. koor met begeel. v. orkest. Compositie van H. Fidelis Müller Domdechant in Fulda, op. 5 en 7. Solisten: Jules Moes, tenor. G. J. Moes, sopr. Mej. Heemskerck Veekens, alt. F. Meyeres, bas bariton. Arn. Mühren, leider. *Sehnsucht nach dem Erlöser*. Praeludio. Choral: O Heiland, Tenor-solo mit Chor: Rorate Caeli. Tenor-solo mit Chor: Wo bleibt du Trost. *Ave Maria*. Chor: Es ist ein Rose entsprungen. Recitativ. Luc. 1, 26—29 (Tenor). Sopr.-solo mit Chor: Gegrüßet seist du Maria, Magnificat (Comp. v. Arn. J. Mühren). Alt-solo mit Chor: *Die Geburt*. Chor: Stille Nacht. Chor: Chor: O Heiliges Kind. Recit.: Und es waren Hirten. Luc. 2, 8—14. Sopraan- en tenor-solo. Chor: Ehre sei Gott. *Die Hirten bei der Krippe*. Pastorale. Chor: Lasst uns das Kindlein grüsten, Recitativ und Hirtenlied. Solo-kwartet. Lied der Hirten. *Die heiligen drei Könige bei Herodes*. Alla Marcia. Chor: Zu Bethlehem geboren. Rec. Matth. 2 en 12. Chor mit solo. *Die heiligen drei Könige bei der Krippe*. Duo. Sopr. und Alt. Geleite meine Schritte. Solo mit Chor: In einem Kriplein lag ein Kind. Recit. Und sie zogen hin. Tenor-solo mit Chor: Gegrüßet seist du Himmelskind. *Die Flucht nach Aegypten*. Chor. Maria wie reisset du so geschwind Chor mit Solo-quartet. Schmücke dich. *Weihnachtjubiläum*. Chor. Dank sagen wir alle. Arie: Sehnet welche Liebe (Sopr.). Solo und Chor. Menschen die ihr war'f verloren. Oudejaarsnacht. Klokslagen. en Beieren van de klokken van de St. Vitustoren te Hilversum.

Königswusterhausen, 1250 M.

11.20—3.00. Lezingen en lessen. Daarna het avondprogr. v. Berlijn.

Langenberg, 469 M.

12.25—1.50. Kamermuziek. Het Dusseldorfer strijkkwartet.

1.50. Voor de huisvrouw.
3.20—3.40. Boekbespreking.
3.40—4.05. Knutselpraatje.
4.05—4.50. Roda Roda leest uit eigen werken.

4.50—5.15. Engelsche les.
5.20—6.20. Concert door het Werag-orkest o. l. v. Kühn. Werken van de Strauss-Dynastie.

6.50—7.25. W. Schaeferdiel: Uit de werken van K. Brögers.
7.25—7.50. Oudejaarsavondgebruiken.

7.50. Vroolijke avond.
10.50—11.20. Het oude jaar gaat.

11.20. Gelukwensen.
11.30—1.20. Dansmuziek.

Londen en Daventry, 1600 M.

10.50. (Alleen Dav.) Tijdsein en weerbericht.

1.20—2.20. De London Radio Dance Band o.l.v. Sidney Firman.

3.50. Militair Orkest Concert door het Radio Militair Orkest o.l. v. B. Walton O'Donnell. Hilda Searle, sopraan. Robert Easton, bariton. Orkest: Overture Land of the Mountain and the Flead, MacCunn.

3.58. Hilda Searle: Rose, softly blooming, Spohr-Lehmann. I am Titania (Mignon), A. Thomas.
4.06. Orkest: Suite No. 12 in F, Holst.

4.20. Robert Easton: Myself when young (uit „The Persian Garden”), Lehmann. Piff, Poff Song (uit De Hugenoten), Meyerb.

4.28. Hilda Searle: By Night and Day (Tom Jones), German. L'Ete (in 't Engelsch), Chaminade.

4.36. Orkest: Fragmenten uit Samson et Delilah, Saint-Saëns.

4.54. Robert Easton: Time to go (ashanti Ballade), Sanderson. Tally Hol, Leoni.

5.20. Orkest: Prelude „Nadeshda, Goring Thomas. Mazurka, Elgar. Valse Caprice, Rubinstein. Vier Dansen uit Merrie England, German.

5.35. Kinderuurtje.

6.20. Concert door het Buchanan Trio. Good evening, Good People. Molua, G. Buchanan. Persian Rosebud, Horatio Nicholls. Sacrifice en Luck of the Road, G. Buchanan. Tired Hands, A.L. Piantadisi.

6.50. Tijdsein, weerbericht, nieuwsbericht.

7.05. Vervolg Buchanan Trio. Souvenirs, Horatio Nicholls. Absent, J. W. Metcalfe, Side by side, Horatio Nicholls.

7.20. Een Nieuwjaar Spook-Geschiedenis.

7.35. De grondslagen der Muz. Pianowerken van Mendelssohn, gespeeld door Maurice Cole. Albumblatt Rondo Capriccioso.

7.45. Prof. T. H. Pear: Winter Sports as a Psychologist sees them; Skating (van Manchester).

8.05. Herinneringen van 1927.
9.20. Weerber. nieuwsber.

9.35. Hedendaagsche schrijvers: Miss Sheila Kaye-Smith leest uit eigen werken.

9.50. Plaatselijk nieuws (Alleen Dav.) Scheepsberichten.

9.55. Clapham en Dwyer, humoristen.

10.50. Dansmuziek door de Savoy Orpheans en de Savoy Havana Band, uit Savoy Hotel.

11.50. Watch-Night Service. Plechtige dankdienst ter gelegenheid van het 1300-jarig bestaan van York Minster, gerelayerd uit York minster.

12.30. Grand Good-Night.

Parijs (Radio), 1750 M.

10.50. Berichten en muziek.

12.50. Klassieke trio's. Populaire liedjes Béarnais en Basque. Mr. L. Laffitte en Mme. Germ. Charpentier.

2.10 en 4.50. Koers. en ber. 5.05. Concert georg. door de Rosati.

8.20. Landbouwberichten.

8.35. Causerie onder de ausp. van de Union des grandes Associations Francaises.

8.50. Kinder-halfuurtje.

9.20. Variété. Dansmuz. d. twee ork. tot 's nachts. 3.20.

Toulouse, 399 M.

lui, orgel. 12.50. Concert

5.50. Othello Era la note, Verdi

8.20. For my baby, Andolfi.

9.05. Galaconcert.

Weenen, 517 en 577 M.

10.20 en 3.20. Concert. Wiener concert-orkest Geiger.

5.20. Kleine academie.

6.20. Berichten.

7.05. Tritschratsch, klucht met zang in 1 acte van Joh. Nestroy. Dr. Nüchtern, regie.

8.05. Concert door het Wiener symph.-ork. o. l. v. Th. Christoph.

9.50. Bonte avond. Oudejaarsavond. Concert-orkest J. Holzer. R. Wallner, niano.

11.20. Uitzending uit de Schubertkerk in Leichtental, Klokkenge-

Zürich, 500 M.

10.20. Orkestconcert.

11.50. Gramfoonmuziek.

2.20. Gramfoonmuziek.

3.20. Conc. door de kap. Scelhy.

4.30. Conc. door de handharm-club.

6.50. Causerie.

7.20. Vroolijke avond. Schlott, hedjes bij de luit. Handharm-club Stradella. Orkest

Stockholm, 455 en Matola 1400 M.

4.20. Kerkdienst.

5.20. Kinderuurtje.

6.05. Oude dansmuziek en cabaret.

7.05. Popul. concert.

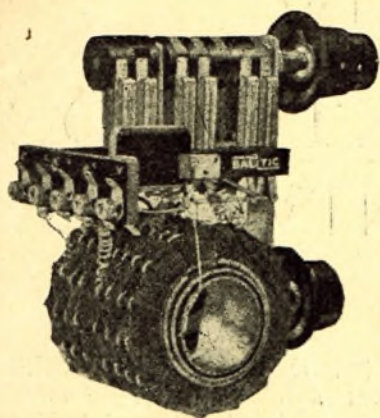
9.00. Revue.

9.50. Solistenconcert.

10.20. Dansmuziek.

10.50. Nieuwjaarsfeest v. Skans en. Lofzangen en koralen. Orkestmuziek en declamatie.

11.20. Het luiden v. de klokken
11.25. Sluiten.

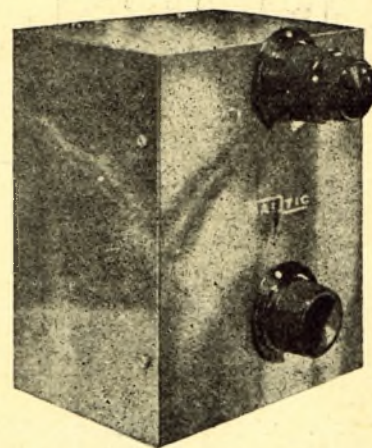
DE BALTIC SPOEL

VERWEZENLIJKT, WAT VELEN AMATEURS
ALS EEN IDEAAL VOOR DEN GEEST STOND:

N.L. EEN GROOT GOLFBEREIK
ZEER GERING VERLIES
EENVOUDIGE MONTAGE
SELECTIEF-AFGESCHERMD

GOLFBEREIK 180-2200 METER

HOOFDAGENTSCHAP **BALTIC**
NOORDEINDE 188
DEN HAAG

*Bijdragen van lezers
worden ook op prijs
gesteld, maar eveneens*

OP PRIJS

Maximum geluid en selectiviteit
is te bereiken bij gebruik van

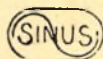
SINUS

HONINGRAATSPOELEN
en DRIETACTSPOELEN

PER STEL VERPAKT IN LUXE DOOS

Overal verkrijgbaar! Vraagt Uw leverancier!

Fa. RIDDERHOF & v. DIJK

RADIO-APPARATENFABRIEK
ZEIST - TELEFOON 345

*H. J. v. d. Meer & Zonen
Vlissingen*

Weest R.-W.-lezer, maakt R.-W.-lezers

*Is
UW NAAM
bekend?*

Zendt anders Uwe firma-kaart
en ge wordt oogenblikkelijk
opgenomen in R.-H.'s uitge-
breiden lezerskring

DE **Radio-** **HANDEL**

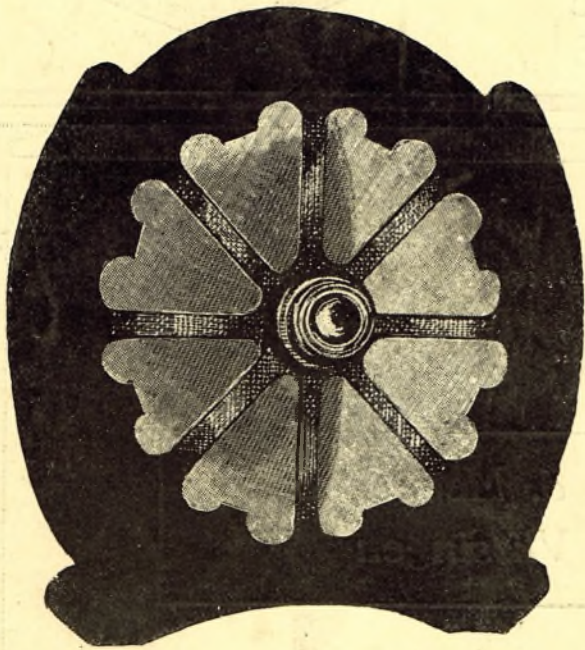
—WORDT AAN ERKENDE RADIO-HANDELAREN IN
NEDERLAND EN KOLONIËN GRATIS TOEGEZONDEN

POSTBUS 682

AMSTERDAM C.

LISSEN ONDERDEELEN

ZIJN GESCHIKT VOOR ELK TYPE ONTVANGER

Waar U ook maar Radio onderdeelen nodig hebt — gebruik LISSEN. Het doet er niet toe wat aangegeven is in eenig schema, boekje of tijdschrift waarnaar U Uw toestel bouwt, denk eraan dat U de verme'de onderdeelen kunt vervangen door de overeenkomstige LISSEN onderdeelen, terwijl U daarvoor wint in volume en helderheid der reproductie.

LISSEN BLOKCONDENSATOREN. in capaciteiten van .0001 tot .001 fl. 0 75
Capaciteiten van .001 tot .006 fl. 1,—.

LISSEN SCHAKELAARS. Speciaal ontworpen voor Radio doeleinden.
LISSEN 2 weg schakelaar fl. 0.90 **LISSEN** serie parallel schakelaar fl. 1.50.
LISSEN dubbelpolige omschakelaar fl. 1.50. **LISSEN** omkeerschakelaar fl. 1.50.
LISSEN Slotschakelaar fl. 0.90.

LISSEN GLOEIDRAADWEERSTANDEN

Voor bodemmontage { 7 ohm fl. 1.10
35 ohm fl. 1.10
Potentiometer 400 ohm fl. 1.10

Voor frontplaatmontage { 7 ohm fl. 1.50
35 ohm fl. 1.50
Potentiometer fl. 1.65

LISSEN LAMPVOETJE. Verliesvrij en uiterst geringe capaciteit. Bodem- of frontplaatmontage fl. 0.75.

LISSEN L.F. TRANSFORMATOR. Voor zuiverheid van toon en krachtig volume tegen een achtergrond van absolute stilte. Geschikt voor elke trap l.f. versterking. Transformatieverhouding 3:1 fl. 6.—.

LISSEN WEERSTANDSKOPPELEENHEID. Bestaande uit 2 LISSEN vaste weerstanden en 1 LISSEN Mica Blokcondensator. Kan zoowel vlak als rechtop gemonteerd worden fl. 3.30.

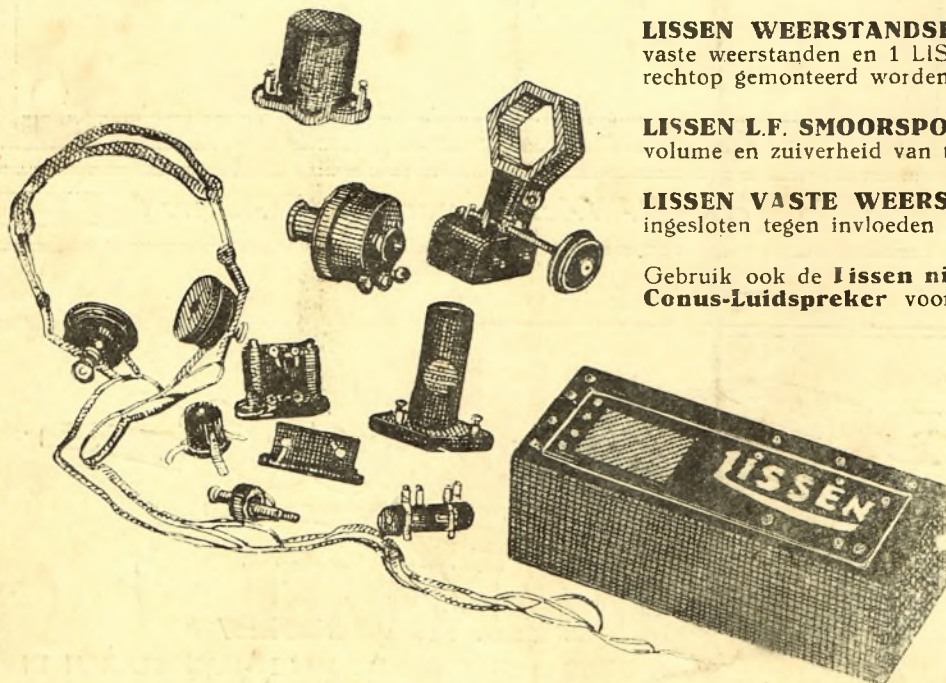
LISSEN L.F. SMOORSPOEL. Gebruik LISSEN smoorspoelen om krachtig volume en zuiverheid van toon te vereenigen fl. 3.75

LISSEN VASTE WEERSTANDEN. Absoluut betrouwbaar en hermetisch ingesloten tegen invloeden van buiten.

Gebruik ook de **Lissen nieuw Proces Batterij** en de **Lissenola** nieuwe **Conus-Luidspreker** voor volume, zuiverheid en betrouwbare reproductie.

LISSEN onderdeelen zijn verkrijgbaar bij elken goede radiohandelaar. Vraag er naar op een wijze die aantoonst dat U geen andere wilt hebben.

Op aanvraag zenden wij U gaarne franco onze nieuwe geillustreerde brochure met prijslijst

LISSEN LIMITED - Lissenium Works - RICHMOND

LISSEN AGENTSCHAP: STATIONSWEG 17c, ROTTERDAM